

Silahlanma Yarışı
Soğuk Savaş
Dönemini Geçti

Dosya • sayfa 6

Kürt Tiyatrosu
Köylerden
Çıkmıştır

Kültür-Sanat • sayfa 13

GAP ile
Amaçlananlar

Ekoloji • sayfa 16

Barış Yaşamak ve Yaşatmaktır

BEYAZ İŞKENCE
UYGULANIYOR!

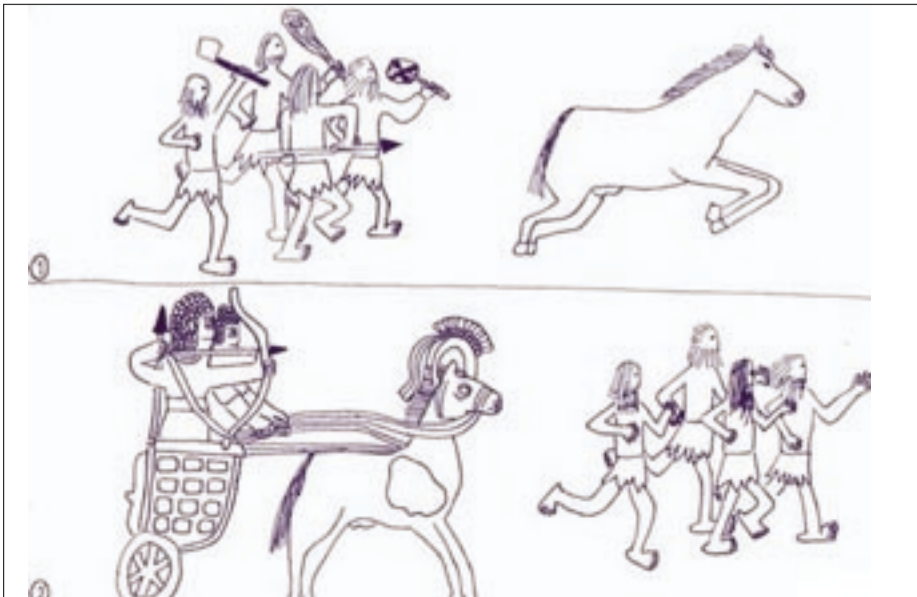
Sayın Abdullah Öcalan'ın içinde bulunduğu koşulları ve sağlığına ilişkin Asrın Hukuk Bürosuyla görüştük. Özellikle içinde bulunduğu koşullar her dönem yoğun tartışmalara neden olan Sayın Öcalan'ın 9 yıldır tutulduğu İmralı Cezaevi, çevresi ile birlikte askeri yasak bölge ilan edilmiş durumda. **sayfa 3**

'EGEMENLİK REFAHLA
DEĞİL CAN ALMADAKİ
KABİLİYETLE
KANITLANIYOR'

Egemen devletler insanca bir yaşamın özü olan barıştan neden bu kadar korkarlar? "Sıradan" insanların barışı neden bu kadar ürkütücü? 1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle bu soruların cevabını Bogaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Nazan Üstündağ'a sorduk. **sayfa 4**

Yeni bir yılın barış umudu ve mücadelesiyle tekrar merhaba,

İnsanın insan ve doğa üzerinde hakim olmaya başladığı günden itibaren geçmişe özlem duymaya başladık ve barış koyduk adını. Barış diyen dillerle konuşmayı öğrenmeye başladık, barış nimleriyle çocuklarımızı büyütmeğe başladık. Barışın yaşamın kendisi olduğunu öğrenerek bunun için örgütlenme ve mücadele etmeye başladık. Çünkü insanca yaşamın diğer adının Barış olduğunu çoktan öğrenmiş-tik. **Sayfa 3**

- ✓ 'Kadınlar Örgütlenmelidir' /Gündem **sayfa 5**
- ✓ Barış Uzaklarda Değil ... /Perspektif **sayfa 8**
- ✓ Tevgera Sîwan ... /Kurdî **sayfa 9**
- ✓ Het 16 e Koerdisch Festival /Dutch **sayfa 12**
- ✓ Mısır'da bir Kitap ... /Kültür-Sanat **sayfa 14**
- ✓ Egzema (Dermatit) /Sağlık **sayfa 17**
- ✓ Gerçekleri Ortaya Çıkarma Aşkını /Yaşam **sayfa 19**

Nano Teknoloji

Nanoteknoloji gerçekleştirildiği zaman neredeyse bütün sektörlerde ve toplumun her alanında önemli bir yeri olacaktır. Daha iyi yapılmış, daha uzun süre dayanan, daha temiz, güvenli ve akıllı ürünleri evde, iletişimde, tıpta, ulaşımda, tarım ve endüstrinin her alanında kullanabileceğiz.

Midget-çok küçük' anlamına gelen Yunanca bir kelimeden türeyen nano, bir ölçü birimi ön ekidir ve milyarinci parçayı gösterir. Ancak genel olarak söylenecek olursa, nanoteknoloji maddeyi dolaylı olarak atom boyutuna yani "nano-boyutuna" indirge-me işidir.

1974 yılında Tokyo Üniversitesinde Norio Taniguchi tarafından ortaya atılan nanoteknoloji, mevcut teknolojilerin daha ileri düzeyde duyarlılık ve küçültülmesine dayalı olarak hızla ortaya çıkan teknolojilerdir. Gelecekte bu teknoloji muhtemelen Moleküler Nanoteknolojisi (MNT) adıyla nano büyüklüğündeki boyutlarıyla yapı makineleri ve mekanizmalarını da içerecektir.

Nanoteknoloji, ölçü olarak "nanometre" adı verilen (kısa şekli nm) bir ölçme birimini kullanır. Her bir ölçüde 1 milyar nm vardır. Her bir nm sadece üç ile 5 atom genişliğindedir. Bunlar küçüktür. Ortalama insan saç kalınlığından 40,000 kez daha küçüktür.

Nanoteknolojinin bir yönü de süper küçük bilgisayarlar (bakteri büyüklü-

ğünde) ya da milyarlarca dizüstü bilgisayar gücünde küp şeker büyüklüğünde süper bilgisayarlar ya da günümüzün bilgisayarlarından trilyonlarca daha güçlü belirli bir büyüklükte masaüstü modelleri gibi nano boyutunda yapılabilmektedir.

Nanoteknolojinin yüksek potansiyeli kuantum fiziğinin kanunları sayesinde açığa çıkmaktadır. Bu aşamada ve nano ölçülerde kuantum fizik yasaları devreye girer ve optik, elektronik, manyetik depolama, hesaplama, katalist ve diğer alanlarda yeni uygulamalara olanak sağlar.

Nanoteknolojisi genellikle genel amaçlı teknoloji olarak adlandırılır. Çünkü gerçekleştirildiği zaman nanoteknoloji neredeyse bütün sektörlerde ve toplumun her alanında önemli bir yeri olacaktır. Daha iyi yapılmış, daha uzun süre dayanan, daha temiz, güvenli ve akıllı ürünleri evde, iletişimde, tıpta, ulaşımda, tarım ve endüstrinin her alanında kullanabileceğiz.

İnsan vücudunda dolaşarak kanser hücrelerini yayılmadan bulup yok eden tıbbi bir araç düşünün. Ya da çelikten çok daha hafif ama ondan on kat daha güçlü materyalleri...

Neden nanoteknolojisi duyarlı kullanılmalı?

Elektrik veya bilgisayarlar gibi nanoteknolojide hayatımızın her aşamasında daha iyi olanaklar sunacak. Fakat her yeni teknolojinin olduğu gibi nanoteknolojinin de iki yönlü kullanımı var, yani ticari kullanımı ve askeri kulla-

nımı. Askeri alanda nanoteknolojiyle güçlü silahlar ve gözetleme araçları yapılabilecek. Bu yüzden nanoteknoloji insanlar için yararları ile birlikte aynı zamanda bazı riskleri de getirmektedir.

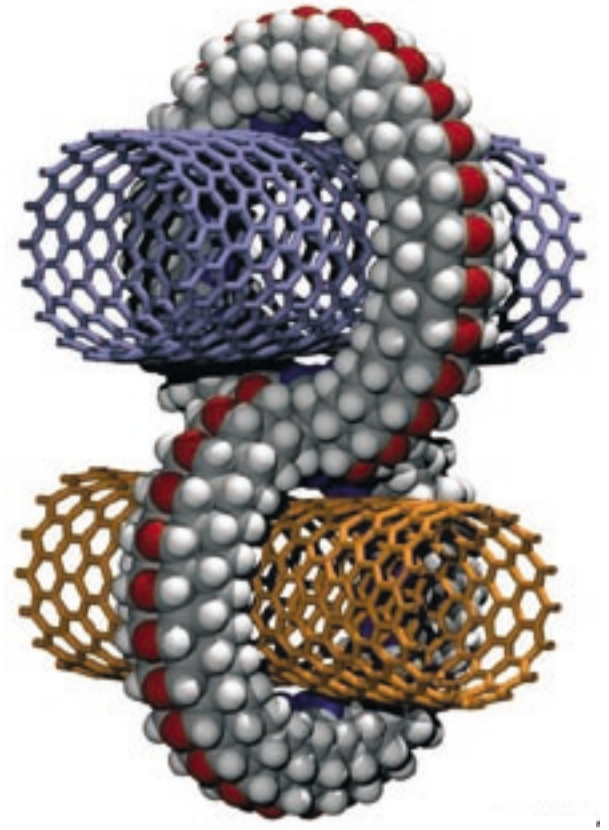
Nanoteknolojinin önemli yanlarından biri de; sadece daha iyi ürünler değil, aynı zamanda daha gelişmiş üretim araçları sunmasıdır. Bir bilgisayar veri dosyasını kopyalayabilir. Özellikle de çok düşük bir maliyette ya da ücretsiz olarak istediğiniz kadar kopya yapabilirsiniz. İşte nanoteknolojide aynı bilgisayar örneğinde olduğu gibi herhangi bir şeyi üretmeyi aynı dosyaların kopyalanması kadar kolay ve ucuz hale getirebiliyor. Bu yüzden nanoteknoloji bir çoğuna göre "sonraki sanayi devrimi" olarak adlandırılmaktadır.

Nanoteknoloji sadece çok düşük maliyetle birçok yüksek kalitede ürünün yapılmasına olanak sağlamayacak, aynı zamanda düşük maliyette ve aynı yüksek hızda yeni nano fabrikalarının da yapılmasını sağlayacaktır. Nano teknolojinin hızla artan bir teknoloji olarak adlandırılmasının nedeni kendi üretim araçlarını yeniden üretebilme yeteneğidir.

Nanoteknoloji; daha hızlı, düşük maliyetli ve temiz üretim sistemi getirmektedir. Üretim araçları katlanarak yeniden üretilebilecektir, böylece birkaç hafta içerisinde birkaç nano fabrikası milyarlarca fabrikayı üretecektir. Bu bir devrimsel, yenilikçi, güçlü ve potansiyel olarak da çok tehlikeli- ya da faydalı bir teknolojidir.

Tüm bu gelişmeler ne kadar kısa zamanda gerçekleşebilir?

Genel tahminler bunun 20 ila 30 yıl arasında, hatta daha da geç olabileceği yönündedir. Fakat optik, nano litografi, mekanik kimya ve 3 D prototip tekno-

lojileri konusundaki kaydedilen hızlı ilerlemeler bu süreci kısaltabilir. Burada önemli olan sadece böyle bir gelişmenin ne kadar kısa bir zamanda yapılabileceği değil, aynı zamanda bizim bu yeni teknolojiye ne kadar hazır olabileceğimizdir.

Belki kendimize aşağıdaki sorulardan bazılarını sorduğumuzda bu konuyu daha iyi algılayabiliriz.

Bu teknolojiye kim sahip olacak?

Bu çok sınırlı mı olacak yoksa herkes erişebilecek mi?

Fakir ve zengin arasındaki farkı kapatmak için ne yapacak?

Tehlikeli silahlar nasıl kontrol altına alınacak ve tehlikeli kişilerin eline geçmesi nasıl engellenecek?

Bu soruların çoğu 10 yıl önce ortaya atılmasına rağmen hala pek bir cevap bulmuş gibi görünmüyor.

Bu teknolojinin ne zaman hayata geçirileceğini tam olarak söylemek zor, bunun bir nedeni de gizli askeri veya endüstriyel geliştirme programlarının normal bir insanın bilgisi dışında ve büyük bir gizlilikle yürütülüyor olmasıdır.

Tam ölçekli olarak nanoteknolojinin önümüzdeki beş veya on yıl içerisinde geliştirilip geliştirilmeyeceğini kesin olarak söyleyemeyiz. Fakat şimdiden ihtiyatı elden bırakmayıp bütün senaryolara karşı hazırlıklı olup nanoteknoloji ve gelişimini yakından takip etmeliyiz.

Genetik ve Bilim

İspanaktan Elektrik Enerjisi Üretilecek

ABD'li bilim adamları, ispanaktan elektrik enerjisi elde etmek için yaptığı araştırmalarda önemli ilerlemeler kaydetti. ABC televizyonunda çıkan habere göre, Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT) ve Tennessee Üniversitesi'nden araştırmacılar, yeşil yapraklı sebzelerde doğal olarak bulunan bir proteini kullanarak suretiyle güneş ışığını elektrik enerjisine dönüştürecek yeni bir tür fotovoltaik pil geliştirmeye çalışıyor.

Tabiatın ödünç alıyorlar

MIT'de elektrik mühendisliği profesörü ve projede yer alan bilim adamlarından biri olan Marc Baldo, araştırmanın amacının daha iyi ve daha esnek bir güneş pili üretmek olduğunu söyle-

di. Konvansiyonel güneş pili yapmanın, çoğu silikon ya da silikon çipler benzeri yapay malzeme kullanılarak elde edilen birkaç yolu bulunuyor. Baldo, yüksek enerji ve yüksek ısının hafif ve eğilimli plastiklerle elde edilemediğini,

bu yüzden de tabiatın bazı malzemeleri 'ödünç alma' yoluna gittiklerini kaydetti.

Fotosentezi model olarak aldılar

Yoğun şekilde bitkilerin büyümeyi sağlamak için güneş enerjisini nasıl dönüştürdüğüyle ilgilendiklerini söyleyen Baldo, fotosentez sürecini inceleyen, sebzelerde bulunan proteinin, güneş ışığını büyüme için gereken bitki enerjisine doğal bir şekilde dönüştürdüğünü ve bu süreçte ölçülebilir düzeyde elektrik enerjisi ürettiğini keşfettilerini açıkladı. Daha sonra bu proteinler üzerine yoğunlaşan bilim adamları, bazı bilimsel yöntemleri kullanarak, proteinlerin yer aldığı bir düzenekle güneş ışığından az miktarda elektrik akımı üretmeyi başardı.

Saç teli kadar enerji santrali

"Biz sadece bitki yapısını kullanarak elektrik üretilebileceğini ispatladık" diyen Baldo, bu çalışmanın bir saç teli küçüklüğünde enerji santralleri kurulmasına öncülük edebileceğine dikkat çekti.

Asker üniformasına enerji kaynağı

Bu arada ABD ordusunun da özellikle küçük casus robotlara enerji sağlamak için, asker üniformalarına ilaştırılacak enerji kaynakları olarak kullanmak üzere, biyolojik esaslı küçük güneş pilleri geliştirmek amacıyla İleri Savunma Araştırma Projeleri Ajansı ve Donanma Araştırma Laboratuvarları'nda araştırmalar yaptırıldığı kaydedildi.

pecteknik.net

newaya Sin

Beyaz İşkence Uygulanıyor!

Her sıkılan kurşun, her öldürülen can barış özlemimize karabasan gibi çöksün de biz kadınlar bu özlemi yaşamaktan vazgeçmedik. Bu özlemi mücadele adımları ile yeşerterek yaşıyoruz. Bundandır ki hala barış yaşamaya devam ediyor. Savaşlara, silahlanmaya, insanlık üzerinde yürütülen her türlü katliamlara rağmen.

Evet, savaşın yaşamın her alanında tırmandırılarak devam ettirildiği bugünlerde barıştan yana konuşmak, yazmak, onun için yaşam mücadelesi vermek kadar değerli ne olabilir ki! Ama ne yazık ki barışın önünde duran engellerden yana haberler ve yazılarla da barışa ne kadar fazla ihtiyacımızın olduğunu bir kez daha ortaya koymaya çalıştık. Ve bugün Ortadoğu'da barışın önünde duran en büyük engel, KCK Önderliği Abdullah Öcalan'ın İmralı cezaevinde tutuluyor olması, Kürt sorununu çözümü konusunda muhattap olarak görülmesidir. Sayın Abdullah Öcalan'ın özgürlüğü ve Kürt sorununa demokratik çözüm amaçlarını kapsayan Edi Bese Hamlesi; Kürt halkının bu amaçla yürüttüğü çalışmalarına devam ediyor. Bu sayfamızda Sayın Öcalan'ın 9 yıldır tutulduğu İmralı adasının koşulları ve sağlığı konusunda Asrın Hukuk Bürosu'nun yaptığı açıklamaya sizler için temel gündem sayfamızda yer verdik.

1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle bir kez daha dünya barışı, toplumsal barış, militarizme karşı durmak konuları üzerine Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Nazan Üstündağ ile yapılan röportaja yer ayırdık.

Türkiye'de gelişecek barışa hizmet amaçlı yürütülen Çatı Partisi çalışmalarına ilişkin Sibel Öz'ün açıklamalarını okuyabilirsiniz. Kadınların büyük bir emekle yarattıkları Kent Kadın Meclis çalışmalarına ilişkin haberi Kürtçe sayfalarımızdan takip edebilirsiniz.

Dünya üzerinde yaşanan silahlanma yarışına ve konvansiyonel silah ticaretine karşı Uluslararası Af Örgütü "Silahlar Denetlensin" kampanyası başlattı. Silahlar Denetlensin Kampanyası, silah ticaretini kontrol altına alacak uluslararası bir Silah Ticareti Sözleşmesi'nin Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmesini amaçlıyor. Bu sözleşme, silahların insan hakları ihlallerinde kullanılabilmesi için ihracını yasaklamayı amaçlıyor. Kampanyaya ilgili olarak Af Örgütü Silahlar Denetlensin kampanya komitesinden Benoît Muracciole'nin görüşlerinin oldukça çarpıcı olduğunu dosya sayfamızdan okuyarak göreceksiniz.

Tüm bu acılar içerisinde yaşama gücünü oluşturan önemli alanlardan biri olan sanatın tiyatro dalı, her zaman önemsenmesi gereken bir konudur diye düşünüyoruz. Bu amaçla da her sayfamızda ele aldığımız Kültür Sanata dair haber ve röportajlara bir yenisini ekleyerek Tiyatro Avesta'nın kurucusu sayın Aydın Orak'la tiyatro üzerine yapılan söyleşiye yer verdik.

Barışın gelişmesi ve insanlığın özgürleşmesinin ekolojik dengenin yeniden yaşanmasına bağlı olduğuna dair düşünce ve umutların her geçen gün daha iyi anlaşıldığı bu alan için sizlere bu ayki ekoloji sayfamızda Kürdistan'da uzun yıllardır yürütülen GAP projesine ilişkin hazırlanan dosyanın birinci bölümünü sunuyoruz.

"Gazetecilik biraz merak, biraz macera ama en çok gerçekleri ortaya çıkarma aşkıdır. Söylenmeyen korkusuzca söylemek, tokat olup yalanın yüzünde patlamak, gerçeğin yanında olmak isteğidir gazetecilik" diyor yazar Hasret Birsal. Ve Batman'da bir gazeteci ile yaptığı röportajı "Gerçekleri Ortaya Çıkarma Aşkı" başlığı ile sizler için yaşam sayfasında yayınlıyoruz.

Diyarbakır Barış Anneleri İnisiyatifi Üyesi Dilşa Ana 67 yaşında. Her yılı mücadele olan yaşamını sadece özetliyor gazetemizin portre sayfasında.

Yürekerimizin insan, doğa, toplum ve yaşam sevgisiyle çarpıtığı barış dolu günler, hep bizlerle birlikte olsun.

nırlandırıldığını ortaya koydular.

Sosyal ve Duygusal Tecrit

KCK Önderliği Abdullah Öcalan, 15 Şubat 1999 yılında uluslararası bir komplo sonucu Kenya'da tutuklanarak Türkiye devletine teslim edildi. 9 yıldır İmralı Adası'nda tek kişilik özel bir cezaevinde tutulmaktadır. Sayın Abdullah Öcalan'ın içinde bulunduğu koşulları ve sağlığına ilişkin Asrın Hukuk Bürosuyla görüştük. Özellikle içinde bulunduğu koşullar her dönem yoğun tartışmalara neden olan sayın Öcalan'ın 9 yıldır tutulduğu İmralı Cezaevi, çevresi ile birlikte -5 mile kadar- askeri yasak bölge ilan edilmiş durumda. İmralı Adasında, etrafı yeniden tel örgülerle çevrilen ve Adalet Bakanlığına bağlı olduğu iddia edilen bir bina olduğunu belirten Asrın Hukuk Bürosu avukatları; içeride Adalet Bakanlığına bağlı infaz koruma memurları, cezaevi müdürü vb. personelin olduğuna dikkat çektiler. Müvekkillerinin bu binada yalnızca her biri 13 m² olan yan yana üç oda ve bu odaların ön tarafını oluşturan 45 metre karelik havalandırma kullandığını; bu odalardan birinde Öcalan'ın günde bir saat olan havalandırma dışında günün 23 saatini geçirdiği hücresi olduğunu ve bu hücrede bir küçük masa, etajer, yatak ve sandalye dışında yarım duvarla çevrili bir duş-wc bulunduğuna dikkat çektiler. Devamla, "orta odada avukat görüşü yapılmaktadır. Ayrıca burası ile üçüncü hücreye bakan duvarda bulunan bir cam pencere aracılığıyla ailesi ile görüş yapılıyor. Pratik olarak üçüncü odayı doğrudan kullanmamaktadır. Aile ile kalın bir camın arkasında, telefon aracılığıyla görüş yapmakta, avukat görüşü ise açık fakat fiziksel temasın -tokalaşmak dahil- elden döküman alışverişinin yasak olduğu bir şekilde yapıldığı" belirtildi. Kaldığı odanın biri koridora, diğeri de avukat görüş odasına açılan iki kapısı ve her kapının üzerinde normal cezaevlerinde mazgal olarak tabir edilen aynı işlevi gören küçük cam pencere bulunduğunu belirten avukatlar; havalandırmanın etrafının oldukça yüksek bir beyaza boyanmış metal ya da tahta olduğunun tahmin edildiği duvarlarla çevrili ve üzerinin de geniş petek biçimli tülle örtüldüğünü, havalandırma süresinin ise günde bir saatle sınırlı olduğunu belirtti.

Sayın Abdullah Öcalan'ın bu cezaevinde 9 yıldır sosyal ve duygusal tecrit altında tek başına tutulduğu; bu hususun Mart 2008 tarihli CPT raporunda da vurgulandığı, güvenlik dahil hiçbir gerekçenin 9 yıla yakın bir süredir tecrit ve izolasyon koşullarını haklı çıkaramayacağını da belirten avukatlar devamla; "aynı zamanda Sayın Öcalan kamera sistemiyle gözetim altındadır. Bunun yanı sıra kapının üzerindeki mazgal penceresinden 24 saat infaz koruma memurlarınca gözetim yapılıyor. Bu durum zaman zaman Sayın Öcalan'ın uyumasını veya okumasını engelleyecek tarzda yapılıyor." denildi.

Yine Öcalan'ın cezaevleri dışında mektup alamadığını belirten Asrın Hukuk Bürosu avukatları; cezaevlerinden gönderilenlerin de çok sınırlı verildiği, avukatları da dahil, dışarıda kimseye mektup yazma hakkının tanınmadığını, avukatları tarafından yazılan mektup ve telgraflara cevap vermesine engel olduğunu söylediler.

Türkiye'de tüm cezaevlerinde uygulanan ailesi dışında üç kişiyle görüşme hakkı uygulaması, İmralı'da gerekçe gösterilmeksizin uygulanmamaktadır.

Sayın Öcalan'ın açık aile görüş hakkının engellendiğini, kapalı ortamda ve telefonla kardeşleriyle görüştüğü, Kürtçe konuşmalara da yasak konulduğu hatırlatıldı.

İmralı Cezaevi'nde diğer cezaevlerinden farklı olarak kantin olanağının da olmadığına dikkat çeken açıklamada "Sayın Öcalan karavana olarak verilen yemekle yetinmek durumunda. Avukat görüşmelerinin 1 Haziran 2005'ten bu yana bir devlet görevlisinin katılımıyla ve tüm konuşmalar yasadışı bir şekilde kayıt cihazı ile kayıt altına alındığı yapılmamaktadır. Bu kayıtlar sonrasında avukatlar hakkında soruşturma konusu, Sayın Öcalan hakkında da disiplin ceza gerekçesi yapılmaktadır" denildi.

Sağlık Sorunları Arttı

Sayın Öcalan'ın avukatlarıyla belge üzerinden konuşma, belge alışverişinde bulunma hakkı yoktur. Avukatların görüşme süresince tuttıkları tüm notlara çıkmışta el konulmakta ve geri verilme-

Öcalan sadece beyaz duvarlarla karşı karşıya bırakılarak, uluslararası literatürde 'beyaz işkence' diye tabir edilen bir uygulamaya maruz kalmıştır.

mektedir. Asrın Hukuk Bürosu avukatları, Sayın Öcalan'ın sağlığına ilişkin ise şu açıklamayı yaptı: "İmralı Adası'nın iklim koşulları ve nem oranının çok yüksek olması, Sayın Öcalan'ın tutulduğu koşulların ağır izolasyon gerçeği ile birlikte değerlendirildiğinde, uzun vadede bu kadar ağır şartlar altında yaşamının, insan üzerinde birçok fiziksel ve ruhsal tahribatlar yaratması kaçınılmazdır. Örneğin, Öcalan'ın Türkiye'ye getirildiği 15.02.1999 ta-

rihinde sadece sinüzit problemi olduğu halde, İmralı koşulları nedeniyle bu rahatsızlığına anjin, faranjit, alerjik rinit, astım başlangıcı gibi yeni ve çok çeşitli rahatsızlıklar da eklenmiştir. Bu rahatsızlıkların günlük ve ağır semptomlarını yaşadığı halde 9 yıldır hiçbir sağlık probleminde kalıcı tedavi yapılmamıştır. Yine tüm tutuklu ve hükümlülere tanınan tam donanımlı bir hastanede tedavi görme hakkından yoksundur. İmralı Cezaevi'nde düzenli yapıldığı iddia edilen tıbbi muayene raporları tüm taleplere rağmen ne kendisine ne de avukatlarına verilmektedir."

İnceltmiş Uygulamalar Var

Asrın Hukuk Bürosu tarafından yapılan açıklamada Sayın Öcalan'ın saç tıraşının rahatsız edici bir şekilde yapıldığı ve tıraş sonrası saçlarının Öcalan'ın önünde yakıldığı gibi inceltmiş uygulamaların mevcut olduğunu, ayrıca 2 Temmuz 2008 tarihli avukat görüşmesinde Sayın Öcalan'ın 'saçlarının kendi arzusu dışında zorla kazıtıldığını' ifade ettiği belirtildi.

Sayın Öcalan'a avukat görüşmelerindeki sözlerinden dolayı 2005 yılından bu yana sekiz kez 20'şer günlük, bir kez de 10 günlük hücre cezasının verildiğini belirten avukatlar; bu cezaların tümünün uygulandığına dikkat çektiler. Devamla, "Öcalan'ın disiplin soruşturma süreçlerine avukatlar hiçbir şekilde dahil edilmemiş, dosyaları görme istemleri reddedilmiştir. Öcalan'ın yaptığı siyasal değerlendirmeler, içinden alınan cümleler tek bir hukukçu dahi bulunmayan Disiplin Kurulu'na 'örgütün eğitimini yaptırmak ve propaganda' kapsamında değerlendirilerek en ağır disiplin cezasına hükmedilmiştir. Tüm bunlar hem ifade özgürlüğü hem de savunma hakkı ihlali kapsamındadır. Bu haliyle Sayın Öcalan son üç yılın 170 gününü hücre içinde geçirmiştir." denildi.

Açıklamada aynı zamanda hücre cezası uygulaması esnasında Sayın Öcalan'ın yanındaki radyoya, kitap ve dergilere, gazetelere el konulduğunu, hatta son uygulama esnasında bir süre gözlüğü, kağıt ve kalemlere dahi el konulduğu, bu şekilde Öcalan'ın sadece beyaz duvarlarla karşı karşıya bırakılarak, uluslararası literatürde 'beyaz işkence' diye tabir edilen bir uygulamaya maruz kaldığına dikkat çekildi.

Kadına dair

Esra
Çiftçi

Son Mektup

Ey yar, bu mektubu aldığım demde
Kara topraklara verdim kendimi
Her şey bana engel oldu alemde
Bir coşkun nehirdim, yıktım bendimi
Sabahattin Ali

O'nu yaklaşık bir yıl önce tesadüfen tanıdım. Kendisini hiç görmedim ama hayatı çok ilgimi çekmişti. Cezaevinde olan bir dostumdan gelen bir mektupla tanıdım onu. Hatta cezaevine mektup yazıp onun hakkında bilgi alıp bir dosya hazırlamak istemiştim. Bir türlü olmadı, olmadı... O'nu yazmak bugüne nasip oldu. Oysa ben Hediye ana'yı farklı yazmak istiyordum, böyle hüznün ve acıların içinde değil...

Hediye Ana 77 yaşında, şu an Siirt cezaevinde. Kendisiyle aynı kaderi paylaşan hayat arkadaşı, yoldaşı Ali Çekin ile beraber cezaevinde yatıyordu. 2006 yılında "PKK'ye yardım ve yataklık suçu"ndan hüküm giymişler.

Bu şirin çift, Siirt Eruh'a bağlı Yüzbaşı Köyü'nde yaşarken 2000 başlarında köy boşaltma operasyonları sırasında köyleri yakılmış, önce Erenkaya Köyüne, bir yıl sonra da Siirt Merkez'e göç etmişler.

Onca yıl biriktirdikleri hayalleri, düşleri, anıları bir anda yok olmuştu. Militarizmden onlar da paylarına düşeni fazlasıyla almıştı.

Çocukları yok, birinci dereceden akrabaları yok, okumaları yazmaları yok, Türkçe'leri yok. Aslında birbirlerinden başka hiç kimseleri yok... Hediye Ana'nın şu an kolu kanadı kırık, yüreğinin yarısı yok, çünkü yıllardır aynı yastığa baş koyduğu, yarenlik yaptığı hayat arkadaşı Ali Amca da yok...

Ali Amca, girdiği cezaevinde çok hasta bir biçimde tahliye edilmesi için, rapor almak üzere getirildiği hastaneden ne yazık ki cenazesi çıktı.

Ali Amcanın arkadaşları İHD'ye "Gözleri ve tüm vücudu limon sarısına dönmüş durumda. Derisi adeta kemiğe yapışmış, kaslarının tümü erimiş, zaruri ihtiyaçlarını bile karşılamayacak durumda. An be an eriyor. Eğer acil bir girişimde bulunulmaz ise bu haliyle cezaevinden sağ çıkamayacak" diye bir mektup yazıyorlar.

Bu arada Ali Amca Diyarbakır'da Dicle Tıp Fakültesi'ne sevk ediliyor, "Karaciğer kanseri" teşhisi konuluyor, orada doktorların teşhisi sonucu, Ali Amca'nın tahliye edilmesi gerektiğine dair bir rapor veriliyor ama bırakın tahliye edilmesini, tedavi edilmeden Siirt Cezaevi'ne geri getiriliyor. Oradan tahliye sevinciyle güle oynaya değil, dar, soğuk bir tabut içinde çıkıyor...

Hediye Ana şimdi çok suskun ve yalnız. Kimse ile konuşmuyor, kendi sağlık durumu da iyi değil. Yıllardır Ali Amca ile birlikte bir çok eziyet çektiler, hayatlarının son demlerinde bir çok yaşantı gibi sakin bir hayat yaşayacaklarına, zindanda buluştular. Hediye Ana'nın sevdiği adam şimdi yok. Cenazesine bile gitmesine izin verilmedi. Son anında bile yanında olmasını çok gördüler...

Evlendiğinde Ali Amca'yı ne kadar sevdi bilmiyorum ama sevdi ki bunca yıl yaşadığı onunla. Ali Amca kimsesizdi, amcası büyütüştü onu. Hediye Ana evlendiğinde kocasından yaşça büyüktü. Bir kadının erkekten büyük olması, toplum tarafından hoş görülmezdi, o da hoş görülmedi. Çocukları olmadı, sorun oldu. Hırpalandı, dışlandı, hor görüldü. Hediye Ana da dayanamadı ve gitti kendi eliyle başka bir köyden kuma getirdi üzerine. "Çocuk eve huzur verecekse kendi elimle üzerine kuma getiririm" dedi. Sadece sustu ve evin huzuru için elinden geleni yaptı. Kuması ile arası nasıldı bilemem... Kuması da çocuk veremedi Ali amcaya...

Belki gelen kadın da hırpalandı, hor görüldü. Hediye Ana gibi yapmadı, çekti gitti baba evine. Ama Hediye Ana kaldı, yaşayacaklarını bilmeden. Bilsen kalır mıydı bilmem...

Sonrası evleri yakıldı, köyleri boşaltıldı. Evsiz, yurtsuz kaldılar. Doğalında yoksulluk bellerini bükmeye başladı ama bu iki ihtiyar birbirlerine yoldaş olmaktan vazgeçemediler. En sonu zindanda da ayrılmadı Ali Amcadan Hediye Ana...

Şimdi ölüm ayırdı onları... Böyle hesaplamamışlardı ayrılığı. Ali Amca bir yıldız oldu, Hediye Anaya göz kırıp, her kayan yıldız gibi umutlarımıza ışık tutacak...

Biliyorum ki, cezaevindeki arkadaşları Hediye Ana'ya şimdi gözü gibi bakıyorlardır, ne de olsa Ali Amca'nın emaneti idi o...

'Egemenlik Refahla Değil Can Almadaki Kabiliyetle Kanıtlanıyor'

Yaşadığımız savaşa her gün yenileri ekleniyor. Ve daha listede sırasını bekleyen ülkeler, hareketler var. Demokrazi ve barış talepleri karşısında egemen devletler savaş faktörünü adeta insanlığın başında Demoklesin kılıcı gibi sallamakta. Barış hem yanı başımızda hem de çok uzakta duruyor. Egemen devletler insanca bir yaşamın özü olan barıştan neden bu kadar korkarlar? "Sıradan" insanların barışı neden bu kadar ürkütücü? Devletlerin, egemen sınıfların ve güçlerin varlık nedeni her türlü savaştır. Egemen sınıfların doğası savaşları amaç haline getirir. Bundandır ki barış kokutucu, ürkütücü gelir. Oysaki barışı istemek insan olma bilincidir. Yaşamak ve yaşatmaktır.

1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle barış üzerine yeniden düşünmek, neden barışta ısrarlı olmamız gerektiğini bilmek, militarizme karşı olmak kadar toplumsal barışı kurgulamak ve kurmak üzerine Bogaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Nazan Üstündağ ile görüştük. Üstündağ modernite teorileri, feminist teori, anlatı metotları, devlet etnografyası gibi alanlar üzerinde çalışmalar yapmakla birlikte Türkiye Barış Meclisi çalışmalarında da aktif olarak yer alıyor.

• Dünya barış günü yaklaşırken bir kez daha neden barışta ısrar etmeliyiz?

Türkiye'de de, dünyada da ne yazık ki savaşlar sürüyor. Hatta her gün yenileri ortaya çıkıyor. Dünyada sekülerleşmeyle ve aydınlanmayla birlikte sözde insan hayatı kıymet kazandı. Oysa tam tersine biz son yüzyılda ve bu yüzyılda da devam etmek suretiyle insan hayatının değil, devlet bekasının ve iktidarının önem kazandığı siyasi ve toplumsal yapılar yaratıldı. Egemenlik savaşları, devletler arasında, gruplar, hatta çeteler arasında dahi sürekli olarak daha fazla hayatın yok edilmesi anlamına geliyor. Egemenler, egemenliklerini refah yaratmaktan çok can almaktaki kabiliyetleriyle kanıtıyorlar. Türk, İsrail, Amerikan ve Rus orduları yeni silahlarla daha fazla can almayı bir kabiliyet sanıyorlar. Böyle bir dünyada barışı savunmak egemenlere karşı durmak demektir. Bunu yapmamız çok önemli. Ancak barış mücadelesi bence eskisinden daha zor. Birincisi; çok fazla yerde aynı anda savaş olduğu için. İkincisi; barış istemenin zeminini yine devletlerin söylemleri (terörizm, demokrazi, düzen gibi) sebebiyle meşruiyet bulamadığı için. Üçüncüsü ise; şu an karşımızda olan savaşların çoğu devletler arası değil, devletler ve ezdikleri arasında olduğu için barış demek sadece 'silahlar sussun' demek değil, aynı zamanda "artık yeter ezmeyin, bizi tanıyın, hakkımızı verin" demek olduğu ve haliyle daha çetrefilli olduğu, kamuoyuna anlatması daha zor olduğu için. Bu yüzden mümkün olan geniş koalisyonları oluşturmalı ve barış mücadelesini geniş cephelerle birlikte yürütmeliyiz. Öte yandan bunu yaparken kendi haklı isteklerimizden de vazgeçmemeliyiz. Yani barış derken eşitlik de demeliyiz, hak da demeliyiz, özgürlük de demeliyiz.

• Dünya genelinde yükselen

milliyetçi bir dalgadan söz ediliyor. Buna karşılık barış nasıl kurulabilir?

Milliyetçilik son derece karmaşık bir ideoloji. Kesinlikle tekil değil. Kanımca milliyetçilik yıkılmaz bir ideoloji de değil ve ille de barışın karşısında durmuyor. Burada İslami anlayışın, şefkat, adalet gibi geleneksel bakış açılarından da beslenen ve milliyetçiliğin kendi içinde ancak anti-militarist olan görüşlerin daha fazla önemsenmesi, vurgulanması gerektiği kanısındayım. Nihayetinde milliyetçilik de bir cemaatçilik türüdür ve insanlar için cemaatler önemlidir, aidiyetlerini kuran oluşumlardır. Ancak değişirler, yeniden tanımlanabilirler. Milliyetçiliği tamamen yok saydığımızda bugün ne Kürtlerin, ne Filistinlilerin yürüttükleri mücadeleyi tam olarak anlayabiliriz. Çünkü bunlar sadece hak değil, aynı zamanda belli bir aidiyetin tanınması için de çarpışıyorlar. Bu anlamda milliyetçiliği topyekün felaket ilan etmektense milliyetçiliğin anti-militarist öğelerini; insan sevgisi, saygısı, onuru, konukseverliği gibi öğelerini ortaya çıkaran söylemleri de harekete geçirerek geniş koalisyonlar kurmamız gerekiyor. Milliyetçiliklerin alacağı yeni biçimler (belki de daha yerelci daha eşitlikçi biçimler) siyasi mücadeleler içinde belirlenecektir.

• Barışı sadece savaşan taraflar arasındaki uzlaşarak mı değerlendireceğiz? Toplumsal barışı nasıl yorumlamalıyız?

Toplumsal barış çok geniş kapsamlı ve oldukça zor bir mücadele alanı. Bunun da ancak yerelde örgütlenerek sağlanacağını düşünüyorum. Her yerelin kendine göre özel koşulları olduğunu, örneğin; Afrika'da işletilen Gerçeklik Komisyonları'nın burada tekrarlanamayacağını düşünüyorum. Ama toplumsal barışın yerelde eşitlikçi ve çoğulcu örgütlenmelerle; yani savaş değil, barış pratiklerinin çeşitlendirilmesiyle mümkün olacağına inanıyorum.

• Militarizm ve şiddet günlük yaşamımızda kendini nasıl üretiyor?

Burada bence toplumsal cinsiyet çok önem kazanıyor. Türkiye'de şiddet ve militarizmin özendirilen, sunulmuş ve üstlenilen erkeklik kimlikleriyle, erkek cemaatleriyle çok ilgili olduğunu düşünüyorum. Erkekliğin ezmekle eş değer olduğu, şiddet göstererek kanıtlandığı bir toplumda yaşıyoruz nihayetinde.

• Türkiye toplumu açısından olağanüstü durumların oldukça normalleştiğini gözlemliyoruz. Örneğin çatışmalardan kaynaklı ölümler oldukça sıradanlaştı. Gündelik yaşamın bir parçası haline geldi. Toplumsal refleksler açısından nasıl değerlendiriyorsunuz bu durumu?

Bir tek Türkiye'de değil, dünyada durum böyle. Rakam haline geldi. İnsanlar artık hikayeleri olsa bile önemsenmiyor, sıradanlaştı. Açıkçası sayısız, istatiksiz, insanların numaralara indirgenmediği, biricikliklerin dilinin kurulduğu bir dünya özlüyorum.

• Yükselen milliyetçilik ve halklar arası çatışmaların körüklenmesinde medyanın rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu konu da çok geniş, ancak medyanın yapısı gereği barışın kurulmasında önderlik edemeyeceğinin farkındayım. Öte yandan internet ortamında kurulan eylemliliklerin de bazen medyayı kendi istediğimiz yönde kullanabilme imkanı taşıdığını deneyimledik.

• Şiddeti nasıl yok edebiliriz?

Şiddeti yok edemeyiz, aşkı yok edemeyeceğimiz gibi. Ama şiddetin bu denli eşitsiz dağılımını, rastgeleliğini, şiddete karşı duyarsızlığı engelleyebiliriz. Modern dünya çok hızlı akıyor. Durup kendi kaderimizi tayin edemiyoruz, yeni ütopyalarda geliştiremiyoruz, deneyimlerimizde öğrenemiyoruz. En ucunda şiddetin devlete dayanan ilerlemeci toplum modellerinde azaltıldığına değil, çoğaldığına inanıyorum. Bu anlamda yerelden çıkan barış örgütlenmelerini, duran düşünen, devleti değil, toplumu temel alan yeni eylem biçimlerini geliştiren örgütlenme ve itaatsizliklerin oluşturulmasını, toplumda yeni dil oluşturan geniş birleştiricilik taşıyan şarşırtıcı söylemlerin oluşturulmasını savunuyorum.

'Kadınlar Örgütlenmelidir'

'Mücadele ederken daha fazla güçlü yanlardan başlanması gerektiğini benimsiyorum. Daha fazla olumlu kadın örneklerine ihtiyaç var. Hem siyasette, hem gazetelerde hem de farklı makamlarda böyle olmalı. Kadına ne güzellik ideali durumunda olmalı, ne de mağdur görülmelidir'.

Özellikle bu tür vakalar karşısında kadının kendisini güçlendirmesi ve bilinçlendirmesi konusuna değinen Hallenga, sözlerine şöyle devam etti: "Kadın, kendi içinde örgütlenmeli, birleşmelidir Bunun yanı sıra erkek cephesi içerisinde de ittifak arayışı geliştirmelidir. Çünkü tüm erkekleri olumsuz değerlendirmek doğru olmaz. Kadınlara dönük doğru düşüncelere sahip erkekler de vardır. Fakat çıkış noktası, kadının kendisidir. Bu durum kadını başlatmalıdır".

Etta Hallenga, kadınların kendi çocuklarına karşı işlenen cinsel şiddeti görmezden geldiğini veya kendi çocuklarına bu konuda doğru yaklaşmadığını, bunun yanı sıra sahip oldukları annelik rolü ve gücünü de kötüye kullandıklarını söyledi. Savaşlarda kadınların suç ortağı durumuna getirildiği, özellikle Nasyonal Faşizmin kadınlardan büyük destek gördüğü örneğini vererek, kadınların sahip olduğu özelliklerin faşizmin geliştirilmesinde kullanıldığını belirtti. Kadının sahip olduğu gücü doğru yerlere kanalize etmesinin önemine dikkat çeken Hallenga devamla; "kadınlar agresyon (saldırganlık) duygularını çoğu zaman kendilerine karşı da yönelterek kendilerine zarar verme durumuna gelebiliyorlar. Bu bağlamda kadınların yaşadığı ilaç bağımlılığı, yemek yememe, alkol, kendi kendine zarar verme, depresyon olayları sıralanabilir. Bu anlamda kadınlar da güçlerini kötüye kullanıyorlar" dedi.

Kadına karşı şiddet konusunda hem devlet kurumlarının hem de sivil toplum örgütleri tarafından yürütülen çalışmaların yeterli olmadığını belirten Etta Hallenga, özellikle şiddete maruz kalmış kadınların öne çıkartılmasını doğru bir yöntem olarak görmediğini söyledi, bu konuda sadece mağdurluk üzerinden bir mücadelenin yürütülmesinin yanlış olduğuna, kadının sahip olduğu güçlü yanların da öne çıkartılması gerektiğine dikkat çekti: "Mücadele ederken daha çok güçlü yanlardan başlanması gerektiğini benimsiyorum. Daha fazla olumlu kadın örneklerine ihtiyaç var. Hem siyasette, hem gazetelerde hem de farklı makamlarda böyle olmalı. Kadına ne güzellik ideali durumunda olmalı ne de mağdur olarak görülmelidir. Bir başbakanın kadın olması, onun politikalarını beğenmemsem de bir değişikliğe vesile olabiliyor, en azından 'kadınlar da bunu yapabilir' düşüncesini geliştiriyor. Her alanda kendi ayakları

üstünde duran iradeli kadın örneklerine daha fazla ihtiyacımız var. Ayrıca kadın haklarını savunan kadınlar olarak bunu talep etmemiz ve yorgun düşmememiz lazım".

Almanya'daki kadın hareketinin gelişim düzeyini değerlendiren Düsseldorf Kadın Merkezi Direktörü Etta Hallenga, kadın hareketinin değişime uğrayarak bugüne geldiğini belirterek gelişim seyrini yorumladı: "Eskiden kadınlar bir talep çerçevesinde, örneğin; kürtaj hakkı veya kadının cinsel özgürlüğü için, kadının kadınlığını keşfetmesi vb. konularda ortak mücadele veriyordu. Günümüzde konular daha fazlaştı ve zenginleşti. Sosyal haksızlıklar, eşit işe eşit ücret hakkı, oturumu sağlam olmayan ve Alman eşleri tarafından şiddete uğrayan göçmen kadınların durumu, tecavüz, kadına karşı şiddet vs. daha da sıralayabileceğimiz pek çok konu var. Bu açılardan bir değişim yaşandı". Kadınların her alanda çeşitli haksızlıklarla karşı karşıya olduklarını, bununla mücadelede ittifak oluşturmada zorlukların yaşanabildiğini, bu anlamda cins bilincinin korunarak mücadele edilmesi gerektiğini belirtti.

Konuya ilişkin devamla; "İlgilediğimiz konular çoğaldı, artık eskisi gibi bir kaç gündemle uğraşmıyoruz. Mücadele çok daha geniş bir alanda yürüyor. Ama bu denli kurumlaşması ne kadar doğru, bilmiyorum. Geçmişte 'biz' duygusu vardı, çünkü kadınlar ortak talepler etrafında birleşiyorlardı. Şimdi konular çok farklılaştı ve çoğaldı. Bundan ötürü 'biz' duygusunu yakalamak zorlaştı" dedi. Etta Hallenga, herşeye rağmen eskiye takılıp kalmamak gerektiğini, değişenin koşullar olduğunu belirtti. Değişen mücadele yöntemleri konusunda ise görüşlerini şu şekilde ifade etti: "Eskiden sokağa çıkıp taleplerimizi dile getiriyorduk. Bugün kadın komisyonuna veya eşitlikten sorumlu makamlara götürüp gündemleştiriyorsun ve sonuç alıyorsun. Hangisinin daha iyi olduğunu bilmiyorum ama farklılaşan duruma işaret etmek istiyorum. Almanya'da bu konuda kurumlaşmalar var. Belediye başkanına bağlı olarak eşitlik sorumlusu ve kadın komisyonları var. Yani bu konularda değerlendirilebilecek mekanizmalar eskiye nazaran günümüzde mevcut. Herkes bu mekanizmalar yoluyla teorik olarak sonuç alabilir. Bunu görmek gerekir".

Haber Merkezi

Kadına dair

Aygül'e

Koynunda Diyarbekir türküleri büyüyen kız,
Bir özlem denizinde sana yüzyorum.
Su soğuk
Su buza kesmiş, üşüyorum.
Yılların yüreğinde yitip gittiğinden beri,
Her sokağın bağrındaki ani karşılaşmayı sana bıraktım.
Postacının gelişini gözlemiyor
Telefonun zilinde O mu diye sormuyorum
İmin timin belirsiz
Namuslu namussuzlara inat
Koskocaman bir sır oldun.
Silik resimlere benzer haberler alıyorum.
Beyoğlu'nda görmüşler
Saçlarını savurup salınarak yürüyormuşsun.
Kahkahandan bu 'O' demişler
Beyazıt'ta bir bankta ağlıyormuşsun
Başında kara bahtın gibi simsiyah bir örtü.
Kırış buruş olmuş bir gazetenin üçüncü sayfasında
gecekondu yıkımında,
panzere taş fırlatan resmini gösterdiler.
Gözlerin çakmak çakmak.
Kim bilir bu baban ve kocandan sonra,
yıkımlarındaki kaçınıcı duraktı.
Resimdeki kadını,
yani seni, kendini görsen,
kokuşmuş hayatın karanlığına inat apaktı.
Ne keramettir ne marifet,
Alışık ellerle kalk gidelim ettiğin cüzdanları
başkalarına pay ediyormuşsun.
Acıya, ölüme ve sevince benzer bir tebessüm kaplıyor
yüzümü.

İşte bu 'O' diyorum.
Ellerin kirlendi
Yüreğin hala kar tanesi
biliyorum.
Senin elin ettiğin yeminine
Benim elim yazıya susmaz
Seni, sana olan özlemimi
Hiçbir söz anlatmaz
Seni bağrında taşıyamayacak kadar fukara
sözlerde takılıp kalıyorum.
İşte bak yine seni yazıyorum.
Ütanmıyorum, kızmıyorum
Sadece kaniyorum
Buz tutuyor düşlerim
Orta yerinden çatıyor yüreğim
Yansın Diyarbekir derken
Yüzünde özlem kuşları havalanıyor
Ela gözlerinde gün batıyormuş.
Bütün aşiret toplanmış
Hepsi bir ağızdan ölüm kararına varmış
Kanını dökmek ananın ak sütü gibi helalmiş.
Of be gülüm ne belalı başın varmış
Yalan yanlış yüzlerde
Gençliğine ve tenine öykünenlerin verdiği sözlerde
Hazan yaprakları döküyormuşsun
Yeni bir isimle yeniden hayata tutunuyormuşsun.
Kırılmalı eller tenine
hayatın anlamsızlığı yüzüne çarpınca,
yeminine bin yemin katarak
sil baştan acılarını kutsuyor
sokakların türküsünü söylüyormuşsun.
Eli koynunda gecelerde
Sesim sesine sevdalanıyor
Oyun oynadığımız zamanlardaki kız oluyorum.
Ve senden
Anzelha'dan daha eski olan isimlerle
Bir tekerleme uyduruyorum,
Sol kaburga kemiğinin artığı
Her günahın ismi kadın konulmuş katığı
Havva cennet sürgünü
Anzelha Diyarbekir'in
Susuyorum, devamını getiremiyorum.
Sena Hanım eli kokusunda
çocukluğumuzun kirletilmemiş anılarında
Şükran yengenin gözlerinde dokunuyorum.
Hadi dön gel gülüm
Talat Amca bizi bırakıp gittiğinden beri
Senin acıyı tutan ellerini düşlerimde görüyorum.
Diyecek çok şey var
Ve ben yüreğimden vurgunum
Bilmiyorsun değil mi?
Artık uzak bir kıtada sürgünüm.

Silahlanma Yarışı Soğuk Savaş Dönemini Geçti! -I-

Dünya genelinde silahlanmaya ilişkin her gün yeni raporlar yayınlanıyor. Bu raporlardaki istatistikler dehşet verici. Sınır tanımayan kar hırsı, rekabet, üstün olmak için akla hayale gelmeyecek kadar binbir oyun çevirmek, bu süreçlerin derinlikli parçaları olarak işlemeye devam ediyor. Bu öyle bir hırs ki bölgesel savaşlar yaratıyor, dünyanın bir bölümünü açlıkla öldürüyor, bir bölümüne biyolojik silahlarla saldırıyor, adı çarpıtılıp örtbas edilen virüsler dolaşıma sokuluyor. Aç gözlü küresel emperyalizm dünyayı yok olmaya götürecektir tehlikeli bir serüvenin içine sürüklenmiş durumda.

Bu süreçlerin en belirgin özelliği ise silahlanma çılgınlığında kendini göstermekte. Dünyaya genelinde gerçekleştirilen silahlanma yarışının soğuk savaş döneminden daha tehlikeli boyutlara ulaştığı belirtilmektedir. Bu silahlanma yarışısı soğuk savaş dönemindeki silahlanmayı şimdiden gölgede bırakmış durumda. Hergün büyük çaplı silah sözleşmelerini ve piyasaya sürülen teknolojik silahların tanıtımlarıyla karşılaşırız. Ne gariptir ki "hangi silahlar daha iyi öldürür"ün tartışmalarını, reklamlarını görüyoruz normalmiş gibi...

Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün yıllık raporuna göre dünyada askeri harcamalar son 10 yıl içinde yüzde 45 artmış durumda. Bu silahlanmada başı Doğu Avrupa ile Ortadoğu ülkeleri çekiyor.

Dünya genelinde 2007 yılında askeri harcamalar bir önceki yıla göre yüzde 6 artarak 1,339 trilyon dolara yükselmiş. Bu rakam, dünyadaki gayri safi iç hasılanın yüzde 2,5'ine tekabül ediyor. Bir başka hesaplama silahlanmaya kişi başına yılda 202 dolar harcıyor.

Rapora göre, 1998 ile 2007 yıllarında, askeri harcamalar en fazla Doğu Avrupa'da artmış. Dünyadaki harcamaların yüzde 45'ini ABD'nin 547 milyar dolarla tek başına yaptığına işaret edilen raporda, Rusya'nın geçen yıl askeri harcamalarının yüzde 13 arttığı vurgulanıyor.

Rapora göre, son 10 yıl içinde Kuzey Amerika'nın harcamaları yüzde 65, Ortadoğu'nun yüzde 62, Güney Asya'nın yüzde 57, Afrika ve Doğu Asya'nın ise yüzde 51 artmış durumda.

Silah harcamalarında İngiltere 59,7 milyar dolarla ikinci, Çin 58,3 milyar Dolarla üçüncü, Fransa 53,6 milyarla dördüncü, Japonya 43,6 milyar Dolarla beşinci sırada yer alıyor. Bu ülkeleri Almanya 36,9, Rusya 35,4, Suudi Arabistan 33,8, İtalya 33,1, Hindistan 24,2 milyar Dolarla izliyor.

Devletlerdeki bu silahlanma artışına aynı oranda sivil insanların da silahlanması takip ediyor. Yani insanlar bir başka insana karşı savunmak veya saldırmak için güvenlik kaygısıyla hızla silahlanıyor. İstatistikler bu konuda oldukça kaygı verici.

* Her yıl konvansiyonel silahlarla (nükleer olmayan, geleneksel silahlara verilen isimdir) 500.000 üzerinde insan ölüyor; yani dakikada 1 kişi.

* Her yıl 16 milyar mermi üretiliyor -bu, kadın, erkek, çocuk her birimize 2 mermi demek.

* Her yıl yaklaşık 8 milyon hafif silah üretiliyor ve bunların çoğu sivillerin eline geçiyor.

* Hafif silahlar o kadar yaygın ki, dünya çapında her 10 kişiye bir silah düşüyor.

* Dünya ülkelerinin üçte biri, sağlık hizmetleri için harcadığı paradan daha fazlasını ordu için harcıyor.

* Sivillerin sahip olduğu silah sayısı, devletlerin elindekinden daha fazla. Hafif silahların yüzde altmışı sivillerin elinde.

* Afrika, Asya, Orta Doğu ve Latin Amerika ülkelerinin silahlara harcadığı 22 milyar doların yarısıyla bu ülkelerdeki bütün çocuklar ilköğretim eğitimi alabilir.

* Dış yardım alan ülkeler sıralamasında ikinci olan Endonezya, aldığı yardım miktarının neredeyse tamamı kadar parayı ordu için harcıyor.

* ABD, Britanya ve Fransa'nın geliştirmekte olan ülkelere yaptıkları silah satışından kazan-

dıkları para, yaptıkları yardımdan daha fazla.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi olan ABD, Britanya, Fransa, Rusya ve Çin dünya konvansiyonel silah ihracatının %88'ini elinde tutuyor.

Konvansiyonel silahlar rakamlardan da anlaşılacağı gibi her yerde, günlük yaşamımızın kendisinde bir yaşamsal parça haline getirilmiş durumda.

Emperyalist devletler zaten silah ticaretini "uluslararası anlaşmalarla kullanımı yasak olmayan, kabul edilmiş silahlar" biçiminde meşrulaştırılmakta.

Bu silahlanma yarışına ve konvansiyonel silah ticaretine karşı Uluslararası Af Örgütü "Silahlar Denetlensin" kampanyası başlattı. Silahlar Denetlensin Kampanyası, silah ticaretini kontrol altına alacak uluslararası bir Silah Ticareti Sözleşmesi'nin Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmesini amaçlıyor. Bu Sözleşme, silahların insan hakları ihlallerinde kullanılabilmesi için ülkelere ihracatı yasaklamayı amaçlıyor. Kampanyayla ilgili olarak Af Örgütü Silahlar Denetlensin Kampanyası Komitesinden Sayın Benoît Muracciole'nin görüşlerini aldık.

• 'Silahlar denetlensin' kampanyasını Uluslararası Af Örgütü hangi ihtiyaçlardan yola çıkarak başlattı?

Uluslararası Af Örgütü yaklaşık 30 yıl önce İdi Amin döneminde Uganda'da insan haklarına aykırı durumları incelemeye başladığında İdi Amin tarafından kullanılan silahların İngiliz silahları olduğunun farkına vardı. O zaman şu temel soruyla karşılaştık: İnsan haklarına aykırı

melidir. Eğer böyle anlaşmalar dünyanın belli bölgelerinde yapılabiliyorsa dünya çapında da yapılabilir diye düşünüyoruz.

• Uluslararası Af Örgütü konvansiyonel silahlar hakkında dünya genelinde gereken bilgiye sahip mi? Yani ne şekilde kullanılıyor, hangi aşamalardan geçiyor ve nasıl dolaşıma sokuluyor?

Tabii. Biz rapor ve araştırmalar doğrultusunda çalıştık. Af Örgütü'nün çalışma sistemi raporlarına dayanıyor. Belirli bölge ve somut durumlar üzerinde çalışıyoruz. Mesela aklıma Kürtlerle Türk devletinin yürüttüğü savaş geliyor. Türk devleti Kürt köylerini bastırmak için hangi silahları kullandı? Burada ilk olarak işimiz silahları tespit etmek. Hangi tip silahlar bunlar? Bütün bu silahlar nerede üretiliyor? Bunları araştırıyoruz. Mesela bu silahlar Türkiye'de fakat Alman, İngiliz, Fransız ya da Amerika lisansı ile üretiliyor. Amaç, devletleri bu silahların kullanılması hakkındaki sorumluluklarıyla karşı karşıya getirmek. Af Örgütü, silah konusu üzerinde temelde (ilkesel anlamda) genel bir baktı açısını savunmuyor. Fakat insan haklarının ihmal edildiği ya da uluslararası insan hakları hukukuna aykırı suçlara karşı mücadele ediyor. İnsan hakları konusunda temel ilkelermiz var. Bunlara göre yaklaşım belirliyoruz. Birincisi; devletlerin sorumluluklarıdır. Her ilkeye uluslararası hukukla temelden bağlıdır.

suçların durdurulması için mücadele etmek demek, bu hakların ihlal edilmesinde kullanılan araçlara karşı da mücadele etmek demek değil midir? Uluslararası Af Örgütü geniş çaplı bir örgüttür. Bu mücadeleyi en iyi ne şekilde yapabiliriz, diye düşündük ve Nobel Barış ödülü almış isimlerle birlikte silah sorunu üzerinde bir "etik kılavuzu" (temel ilkeler) oluşturmak için çalışmalara başladık. Hükümetlerle bu konuda çalışmak için, uluslararası hukuk konusunda çalışmamız gerektiği ortaya çıktı. Yani bir istekle başladık ve bu istek doğrultusunda ilerlemek için bu konuda hangi yasaları kullanabileceğimizi araştırdık.

• Günümüzde silahlanma konusunda uluslararası bir anlaşma henüz yok değil mi?

Yok. İnsanlık tarihinde bu daha gerçekleşmedi. Fakat hukuki anlamda bağlayıcı bölgesel anlaşmalar var. Mesela CDAU (Batı Afrika ülkeleri Sözleşmesi), Nairobi Protokolü var.

Amerika ülkeleri anlaşmaları da var. Henüz Asya ülkelerinde böyle anlaşmalar yok. Bu yüzden uluslararası bir sözleşme yapılmalı ve bu bölgesel anlaşmaların hükümlülüklerini de içer-

• Dünya genelinde silah ticaretinin hacmi her geçen gün genişliyor. Mesela silah ticaretini en fazla yapan ülkeler, Amerika, Fransa, Britanya, Rusya ve Çin...

Evet NATO devletleri ve üretimin yüzde 88'i onların elinde.

• Böylesi bir tabloda, bu büyük devletler için içinde olduğu için kontrol edilmesi mümkün mü sizce?

Aynen bu yüzden, ilk prensip doğrultusunda, silahların nakledilmesine izin verilip verilmemesi üretimi yapan devletlerin sorumluluğudur. Bu, BM anlaşmasının 51. maddesi gereğince şöyledir: "Her devlet kendi sınırlarını koruma hakkına sahiptir". Fakat ondan önce 26. maddenin içerdiği nokta "devletler silahların kontrol edilmesi için sorumluluklarını almaldır" biçimindedir. Yani bu konuda çözümler bulmak için girişmelidirler.

• Ayrıca bu bahsettiğiniz üretimi yapan NATO konseyindeki devletler hakkında yeterli bilgiye sahip olunabiliyor mu?

Aslında Çin hakkında sadece tahmini bilgi-

lerimiz var. Verilen rakamlar yeterince belirli değil. Üretimde Çinlilerin 6. ya da 7. sırada olduklarını düşünüyoruz. Ama bu sadece genel bir değerlendirme. Ama birinci sırada ABD olduğundan eminiz. Çünkü yüzde 50 üretimi onlar yapıyorlar. Sonra sırayla Rusya, Britanya, Fransa, Almanya, İsrail gibi ülkeler geliyor. Bu ülkeler arasında iki tavır var bu konuda. Bir grup silah üretimine hiç karşılmasını istemezken bir diğer kesim silahların kendilerine karşı da kullanılabileceğini düşünerek bu tür bilgilerin olmasından ve dolayısıyla kontrolden yanalır.

Örneğin, İsrail-Lübnan savaşına baktığımızda, Af Örgütü orada yapılan büyük insan hakları suçlarına ve savaş suçlarına karşı tavrını gösterdi. Orada Hizbullah Rus silahlarını İsrail'e karşı kullanırken, Amerikan silahlarını da kullandı. Oysa Amerika İsrail'in birinci ortağı. Amerika kendi silahlarının, hem kendi hem de İsrail'in mutlak düşmanı olan Hizbullah tarafından kullanılmasına tanık oldu. Büyük bir ihtimalle bu Amerikan silahları İran'a, İran Gate olayları sırasında İran-İrak savaşında verilmiş ya da satılmıştı. Güney Amerika'da uyuşturucu parasıyla alınan silahlar ve bu silahlar Nikaragua Kontratları içinde yanılmıyorsa.

İşte kampanyanın gücü burada. Yani bir noktada devletler, kendi çıkarları için silah konusunda üretimde belli kuralların konulması gerektiğinin farkına vardılar. Kendi çıkarları için... Türkiye tarihi için de aynı şey geçerli. Mesela "Manu Rein" şirketi, Fransızların şirkettir. Türkiye'ye silahlanma için bazı cihazların/türünlerin satışı yapan şirkettir. Halbuki bu silahların Kürt halkına karşı kullanılmasına Fransızlar karşılar. Bu sebeple eğer Türkiye ile bir anlaşma yapacaklarsa bu anlaşmanın gerçekten çok açık ve net olması gerektiğini biliyorlar. Bu sözleşme şunu öneriyor: Bir satış anlaşması yapılacak zaman ve satılan silahların kullanımından üreten ve satan ve o silahların kullanılması hakkında tespit ve riskini değerlendirmekten sorumludur. Yani silahı satan, kullanım sürecinin hepsinden sorumludur. Burada sadece Türkiye değil, satan ülke veya şirkette sorumlu olacak.

• Yani silah satan ülkeler, bu silahın nerede kullanıldığını bilecek ve bu şekilde kullanılmasından sorumlu olacak. Peki o ülkeye yaptırımlar nasıl gerçekleşecek?

Örneğin şu: Savaş suçu işleyen İsrail'e silah satabilir miyim? Bunu bilmemize rağmen bu bir sorun teşkil etmiyor mu? Çünkü bugün hala Gazze'de insan haklarına aykırı büyük suçlar işleniyor. Rusya'ya satış yapabilir miyim? Ya Çin'e? Zimbabve'ye? Çin'in silahların bazı parçalarını Sudan'a Darfur'da sattığını bildiğimiz halde Çin'e silahları gene de satabilir miyim? Satanın sorumluluğu var artık. Artık diyemeyiz: "silahın kullanımından sadece Türkiye, Angola ya da Sudan veya herhangi bir ülke hükümeti sorumludur". Diyebilir miyiz? Uluslararası hukuk çerçevesinde herkes artık sorumluluklarını alacak.

devam edecek....

Fadile Yıldırım

Alternatif Eğitim Merkezinin Adı UTAMARA

Almanya'nın Linz kentine bağlı Ohlenberg-Kasbach kasabasında faaliyet yürüten UTAMARA Kadın Buluşma Merkezi genç kadınlara yönelik 8-15 Ağustos tarihleri arasında yaz buluşma kampı organize etti. Yaz kampının eğitim programında; 'Kürt kadın tarihi', 'öz savunma', 'toplum ve gençlik', 'gençlik ve medya' konuları ele alındı. Sosyal ve kültürel aktivitelerde ise tiyatro, yüzme ve gezilere yer verildi. Ayrıca Mainz kentinde bulunan Eyalet Parlamentosu'nu da ziyaret eden genç kadınlar, Mainz kentinin tarihi yerlerini de gezi kapsamında tanıma fırsatına kavuştu. Yaz kampına katılan genç kadınlara kampta neler yaşadıklarını sorduk.

• Bir hafta içerisinde yaşadıklarınızı tanımlayabilir misiniz?

Güney: Burada göreceğimiz programın içeriği hakkında geniş bilgiye sahip değildim. Ama sonuç olarak dolu dolu bir program yaşadık. Yer olarak Utamarayı çok beğendim, doğa ile içiçe olduğunu hissettim. Buradaki insan ilişkileri çok sıcak. Büyük şehirde yaşadığım için oraya ne kadar alıştığımı anladım. Bence arkadaşlık ilişkileri, birbirine güven, kendini rahat ifade edebilme gibi konularda güzel bir ortam. Bir hafta içerisinde tanıdığım arkadaşları, sanki uzun süredir tanıyormuşum gibi hissettim. Buradaki ortamı başka yerde yaşayabileceğimi düşünmüyorum. Bu çatı altında yaşananlar bu anlamıyla bence önemlidir. Burada gördüğüm eğitimin bende sürekli kalacağına inanıyorum. Hani bazı öğrenilen şeyler vardır, bir kulaktan girer diğerinden çıkar. Fakat ben burda öğrendiklerimin böyle olmayacağına ve bende sürekli kalacağına inanıyorum. Yaşamım boyunca bende temel bilgiler olarak kalacağını biliyorum. Aslında şimdiye kadar öğrenmem gereken bilgiler olduğunu da fark ettim. Fakat hani denir ya 'zararın neresinden dönersen kardır' diye, ben bu yanından bakarak olumlu olduğunu düşünüyorum.

• Öğrendiklerinizin yanı sıra

yaşadığınız zorluklar oldu mu?

Zilan: Buraya geldiğim için ve buradaki insanları tanıdığım için çok mutluyum. Burada yeni insanlarla tanışmak anlamlıydı. Grup olarak farklı ülkelerden geldiğimiz için biraz dil problemleri yaşadık. Fakat bu sorunu da halledtik. Daha çok ana dilimizle ortaklaştık, fakat Kürtçe bilmeyen arkadaşlar için belki biraz sorun oldu. Bu konuda şöyle düşünüyorum; insanların birbirini sevmesi ve birbirine saygı göstermesi, birbirini tanıması önünde dil bilmeme engel olmadı. Sevginin dili yoktur bana göre. Dil sevgiyi geliştirmek için bir araç diye düşünüyorum. Bunu burada daha çok anladım.

• Burada yaşadığınız en çarpıcı şey neydi?

Bedia: Burada gördüğümüz eğitim içerisinde benim en çok çarpıcı bulduğum konu, kadın ve erkek arasındaki farklılıklar temelinde anlatılanlardı. Yine kişilik düzeyinde merkezci yaklaşımların, insanın herşeyi kendi merkezinden bakarak ele alması ve değerlendirmesinin, kişiyi insanlıktan uzaklaştırdığını düşündüm. Bunlar üzerinde düşünmeye ve daha geniş bilgilere sahip olmak için bir uğraşım olacak bundan sonra da. Eğitim konuları çok çarpıcıydı. Sıkılmadan dinledim. Mesela ben şimdiye kadarki yaşamımda kitap okurken kitabın içeriği hoşuma gidiyorsa okumaya devam ediyor, değilse bırakıyordum. Buradaki konular o kadar ilgimi çekti ki bu konularla ilgili kitaplar okuma isteğim daha çok gelişti. Eğitimde eksik kalan şey; mesela sabah sporları olsaydı iyi olurdu ya da spor aktivitelerinin olmasını isterdim. Benim gençlere söylemek istediğim şudur: Bence kişinin kendisini, toplumunu ve kimliğini tanıyabilmesi için burdaki aktivitelere katılmalıdır. Bunu tüm gençlerin yapmasını istiyorum. Bir çiçeği dalından koparmaya benziyor, gençlerin, bizlerin bu ülkelerde yaşamaları. Fakat Utamara gibi kurumlara gelmek de, tekrar yeşermek ve yaşamak anlamına geliyor. Bunu yapmak insanın elindedir. 'Kimsin, nerden geldin, neden yaşıyorsun?' sorularına cevap bulma konusunda buradaki eğiti-

Bir çiçeği dalından koparmaya benziyor, gençlerin bizlerin bu ülkelerde yaşamaları. Fakat Utamara gibi kurumlara gelmek de, tekrar yeşermek ve yaşamak anlamına geliyor.

mi çok önemli buluyorum.

• Burada yaşadıklarınızla hayatınızda bir ilki yaşadığınızı söyleyebilir misiniz?

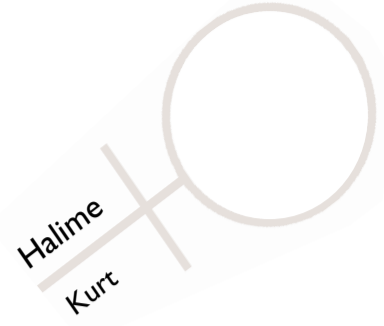
Nazan: Burada yaşadıklarımın hayatımda çok önemli bir yer tuttuğunu belirtebilirim. Özellikle etkilendiğim bir konudan bahsetmek istiyorum: Tiyatro dersinden sonra, son gün grup olarak bir tiyatro sunumu yaptık. Tiyatro yapacağımızın söylendiği ilk anda inanmadım. Hayatımda hiç böyle bir şey yapmamıştım: "Bu kadar insanın karşısında nasıl tiyatro oynayabilirim" dedim. Arkadaşlar yapabileceğimi söylediler, ikna etmeye çalıştılar, fakat ben yapabileceğimi düşünmüyordum. Tiyatro oynarken çok heyecanlandım ama "isteyince ve uğraşınca demek ki oluyormuş" dedi kendi kendime. Yapamayacağımı düşündüğüm bir şey yapmıştım. Bu, hayatımda önemli bir ilkti. İçimdeki korkuyla karşılaştım ve tiyatro yapmakla bunu aştım. Küçük de olsa hayatımda bir yenilik oldu.

Yine zorlandığım konulardan birisi dil oldu. Türkçe bilmediğim için Türkçe konuşulması anlamama nedenim oluyordu. Programın bir bütün olarak Kürtçe olması benim için daha verimli olabilirdi. Yani tercümelere gerek kalmadan direkt anlamak daha olumlu olabilirdi, ama bu haliyle çok iyi geçtiğini söyleyebilirim. Bir önerim var: Kürtçe dilinin geliştirilmesi amaçlı gençlere bir eğitim verilebilir. Bir Kurmancı dil kursu olabilir diye düşünüyorum.

Burada benzer bir eğitim olursa tekrar buraya geleceğim. Buradan hemen ayrılmayacağım. Bir süre daha beni bu kadar mutlu eden bu mekanda kalmak istiyorum. Geri kalan tatilimi burada geçireceğim.

Dozgin Zozan/Almanya

Gençlere dair

Rüsselsheim Olayı ve Düşündürdükleri

Geçtiğimiz ay, Almanya'da Kürt gençleri arasında bir çatışmanın yaşandığı ve bunun sonucunda Dersim'li iki Kürt gencinin olay yerinde öldüğü haber ajanslarına düştü. Olayın hemen ertesinde Alman polislerinin olayın aydınlatılması için 150 kişilik özel bir araştırma komisyonu kurduğu açıklandı ve ardından Hessen Eyaleti Suç Dairesi olayın nedenlerini öğrenmek için 10 bin euroluk ödül koyduğunu açıkladı. Kimse olayın nedenlerini bilmiyor ya da kimse birşey söylemek istemiyor.

O günden sonra yapılan tutuklamalar sonucu olayın içeriği açığa kavuştu mu? Tabii bilemiyoruz. Ama zaten sorun olayın içeriği ve nedenleri değil. Sorun bu gençlerin bu noktaya nasıl geldiği ve hangi koşulların onları bu noktaya sürüklediğidir. Birbirlerini bıçaklarla parçalayabilecek ve silahlarla öldürebilecek nefreti nerede kazandılar? Özellikle Kürdistan coğrafyası içinde en fazla birbirlerine sahiplenen bölgenin Dersim olduğu göz önüne alınca, bu gençlerin nasıl bu kadar birbirlerine yabancılaştığı oldukça düşündürücüdür. Kimileri de, özel olarak Dersim'li gençler üzerinde oynandığı inancında. Tabii ki bu ihtimal var. Ama bizler nasıl bu duruma geldik, ne zaman birbirimize yabancılaştık?

Avrupa'ya hiç bir Kürt "zevk olsun, dünyanın her yerini gezdik, bir de Avrupa'yı görelim" diye gelmedi. Ya politik şartlar zorladı ya da ekonomi. Her iki durumda da bir amaç vardı. Fakat gelinen noktada amaçlar ortadan kalktı, yönler değişti. Gençler kendi kültürlerinden uzaklaştı. Geldiği ülkenin kültürüyle de bütünleşemedi. Ama bu sorun sadece gençlerin sorunu değil. Bir sistem sorunudur. Mevcut Avrupa sistemi gelen yabancıyı kendi gerçekliğiyle ele alıp, görmüyor. Yabancıyı kendi sistemine entegre etmeye çalışıyor ve bunun sonucunda da, dışarıdan gelen kişi özentili bir şekilde Avrupalılaşmaya çalışınca ortaya bir ucubelik çıkıyor. Çünkü ne kendi kültürünü yaşıyor, ne Avrupa'lı olabiliyor. Aslında Avrupa'nın entegre etme politikası; farklılıkları tanımama, kendine benzetme politikasıdır. Bu politikanın sonucunda ortaya çıkan tip; uyumsuz, egoist, lümpendir.

Elbette başkalarını suçlayarak da işin içinden çıkamayız. Biraz kabahati kendimizde de bulmalıyız. Uzun süredir Avrupa'da yaşayan Kürtlerin kaçta kaçını kendi çocuğuyla iletişim halinde, kaçta kaçını çocuğunu kendi kültürüyle büyütüyor ya da çocuğuna hangi zorluklarla buraya kadar geldiklerini anlatabiliyor? Hangi aile, bugün Kürdistan'da yaşanan savaşın nedenlerini çocuklarına anlatıyor?

Bir genç ülkesinde yaşananlardan haberdar değilse, yaşadığı çevreyi, dünyayı analiz etme bilincinden yoksunsa, maddiyat dışında, hiç bir yaşam amacı yoksa elbetteki ruhsal bir boşluk yaşar ve ruhsal bir bozulmaya uğrar. Mevcut durumda Avrupa'daki gençliğimizin yaşadığı durum budur. Derin bir ruhsal boşluk yaşamakta ve ne yaparsa yapsın, hiç birşeyden tatmin olamamakta. Gençlerimizin içerisine düştüğü bu durumdan elbette yararlanmak isteyenler olacaktır. Hiç bir amacı olmayan, gününbirlik yaşayan bir gence neler yaptırılmaz ki? Hele de yabancıları ülkelerinden atmak isteyen bir devlet, böyle gençleri neden kullanmak istemesin ki?

Peki bizim gençlerimiz neden bu gerçekleri göremiyor? Neden bu kadar körleştirilmişler? Bunda ailenin faktörü nedir? Şimdi ortada o kadar çok soru var ki cevaplandırılmayı bekleyen...

Ama durum böyledir diye hiç birşey yapmayacak mıyız? Elbetteki hayır. Hiç birşey için geç değildir. Avrupa'da yaşayan Kürtler olarak, geleceğimiz olan gençlerimiz için birşeyler yapmamız zorundayız. İlk yapmamız gereken bu gençlerin dünyalarına girebilmek ve onları yaşadıkları ruhsal boşluktan çekip çıkarmak, yaşamlarına bir anlam kazandırmaya çalışmaktır. Onlara sevgiyi aşılayabilmek, güven kazandırmaktır. Herkes bir an durup, bu gençlerin içerisindedir olduğu durumdan vicdan azabı duymalı. Onlar sizin çocuklarınız; onları engeleyebilir, yaşadıkları gerçekleri daha iyi anlatabilirsiniz. Kaybettikten sonra "keşke"lerin bir anlamı yoktur.

Özgür Yaşam Diyaloglar

Ortaoğu uygarlığında kadın olgusu tüm toplumsal sorunların çözümünde odak durumundadır. Kısa tarihsel gelişmesini tekrarlamaksızın önümüzdeki dönem için temel sloganımız, bu sefer için üçüncü büyük cinsel kırılmayı erkek aleyhine gerçekleştirmek olmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanmadan hiçbir özgürlük ve eşitlik talebi anlam bulamaz ve gerçekleşemez. Demokratikleşmenin en kalıcı ve kapsamlı unsuru yine kadın özgürlüğüdür. Kadını önce mallaştıran, günümüzde ise her şeyiyle korkunç metalaştıran sistemin en zayıf yanı kadın sorunudur. Bir dönemlerin işçi sınıfı denilen olgu rolünü en iyisinden kadın soyu yapmak durumundadır. Sınıfsallıktan önce kadın soyluluk çözümlenmelidir ki, sınıfsallık ve ulusallık daha iyi kavranıp çözümlenebilsin. Gerçek bir kadın özgürlüğü, üzerindeki koca, baba, aşık, kardeş, dost vb köleleştirici duygu ve iradelerin kaldırılmasıyla mümkündür. En iyi aşk, en tehlikeli mülkiyettir. Kadına yönelik erkek egemen dünyasının ürettiği tüm düşünce, din, bilim ve sanat kalıplarını çok sıkı bir eleştiriden geçirmeden özgür kadın kimliği açığa çıkarılamaz. Kadın öncelikle kendinin olmalı ki, mal olmaktan çıksın. Mal, mülkiyet haline düşmüş kadın, erdemli erkek olmayı da önlere. Böyle-

si kadınla düşüp kalkmak özgür erkeğin önündeki engeldir de. Böylesine düşürülmüş kadın, tersten de olsa düşürülmüş erkektir.

Toplumların özgürlük düzeyinin kadın özgürlük düzeyine bağlılığı doğru bir belirlemedir. Konuya estetik açıdan baktığımızda, özgür olmayanın estetiğinin de olamayacağı açıktır. Dolayısıyla estetik olmayan bir yaşam ancak primat sınırlarında gerçekleşir. Kadın olgusuna bir sanat olgusu olarak bakmak daha gerçekçi ve yaşamsaldır. Ne mal mülk, ne işçi köylü gibi. Kadını doğanın en işleyen duyarlı parçası olarak görmek, belirli bir kutsallığı taşıdığı fark etmek, erkek egemen dilyle hitap etmemek, kadının sırları yüklü dilini anlamak estetik bir yaşam açısından çok önemlidir. En kötü toplumsal pratik kadına dayatılan erkek egemenliği, onun hodkamlığıdır. Hiçbir şey çaresiz durumda bırakılmış kadın üzerindeki hoyrat erkek tavrı kadar kaderci olamaz. Bana göre en güçlü, olgun, duyarlı, eşit ve özgürlükten anlayan, dolayısıyla demokrat erkek ve onlara dayalı toplum, kadına karşı tanımladığımız ölçülere bağlı olmak ve gereklerini yaratmayı bilmekle gerçekleşir. Kölelikte en derinleşmiş toplum kadını en çok küçümseyen toplumdur. Yaşamaktan en anlamayan toplum da kadını rasgele yaşamayı kabul eden toplumdur. Yine en kötü, duyarsız,

heyecan ve anlamdan uzak yaşam da köle kadınla gerçekleştirilen yaşamdır.

Tüm bu tanımlamaların ışığında Ortaoğu toplumuna baktığımızda neden geri, anlamsız, zalim, çirkin ve anlayışsız bir yaşamın hüküm sürdüğünü daha iyi anlamış oluruz. Kadınlarına karşı bu kadar basit, estetikten yoksun, değersiz, mal ve hatıra baştan savrulması gereken bir dert olarak yaklaşım gösteren bir erkek toplumunun iflah olamayacağı, bariştan yoksun ve çirkin yaşayacağı çok açıktır. Böylesi erkek toplumları yaşam kutsiyetini, anavatan yüceliğini, gerçek erdemini, anlamlı canlı bir doğa yaklaşımını yaratamazlar. Yaratamayınca da bahane olarak sık sık 'şeytan kadını' gösterirler. Şeytan ve eksik denilen kadın, aslında kaybetmiş erkek toplumun en aşağılık bir yalanıdır. Erkek egemen ideolojiye, ahlaka ve toplumsal güç ve bireylere karşı güçlü bir savaşım verilmeden özgür yaşam kazanılamaz. Gerçek bir demokratik toplum yaratılmaz. Dolayısıyla eşitlik olarak sosyalizm de gerçekleştirilemez. Halkların politik seçeneği sadece demokratik değil, demokratik ve cinsiyet özgürlüklü toplumdur.

Somut olarak kadın özgürlük mücadelesi kendi öz partisini kurmaktan kitlesel kadın hareketine, tüm sivil toplum örgütlenmesine, demokratik siyaset yapılanmalarına

En İyi Aşk En Tehlikeli Mülkiyettir

kadar iç içe yürütülmek durumundadır. Erkek egemenliğinin ve toplumunun elinden ne kadar kurtulur ve bağımsız inisiyatifleriyle hareket edip güç kazanırsa, kadın o denli özgür kişilik, kimlik sahibi olabilir. Erkekten baş bağlama en zalim bir köleliktir. Hiç başını "aklını" bağlama en soylu davranıştır. Çarşaftan, türbandan tutalım pornoya kadar erkek eliyle kadına dayatılan uygulamaların alçaklığı hiçbir sınıf ve ulus kötülüğü kadar olamaz. Dolayısıyla kadının öfkesine, özgürlük bilincine ve hareketine destek vermek en yüce yoldaşlık ve insanlık değeridir. Ortaoğu en güçlü tanrıça kültü kadar en derin kadın köleliğinin yaşadığı, uygarlığa tanıdık bölgedir. Üçüncü büyük cinsel kırılmayı sağlayarak, kadın lehine büyük bir yürüyüşe de tarihine yaraşır biçimde yer vermek durumundadır. Büyük düşüşlerin kalkışı da büyük olur. Bu temelde adeta yeni bir tanrıça dininin müminleri gibi yaklaşırsak, hak edilmiş kutsal analığa ve aşk kadınlığına ulaşabiliriz.

Ortaoğu'nun alternatif toplumunda ekonomi, sınıf ve sosyalleşmenin nasıl olması gerektiğini fazla anlamlı bulmuyorum. Daha çok çözümlenmesi gereken konular ele alınmalıdır. İşçiliği işsizliği ve köylülüğü tanımak değil, tanımamak gerçek devrimciliktir. Bu sınıfsallıkları ağa ve patronun kulları olarak düşün-

mek gerçeğe daha iyi yaklaşıdır. Özgürlük, işçiyi ve köylülüğü ekonomik olmasa bile, zihniyet ve demokratik politikada aşığı oranda gerçekleşir. Zorunluluktan ötürü işçi ve köylü olunur. Özgürlük zorunluluğun aşılması ise, o zaman işçi ve köylü olmayı aşacaksınız. Gerçek sınıf mücadelesi bu zihniyetle ve demokratik tarzla yürütüldüğünde, eşitlik olarak sosyalizm de o zaman gerçek anlamını bulur. İşsizlik demokratisizliğin ürünüdür. Demokratik olmasını bilen bir toplum işsiz üretmez. Nerede çok işsizlik varsa, orada o kadar demokratisizlik var demektir. İşsizlik olgusu genelde sınıflı uygarlığın bir illeti, hastalığıdır. Ona karşı çıkmayı bilen insan ve topluluklar hiçbir zaman işsiz kalamaz. Hiçbir iş bulunamazsa, en yüce iş, demokrasi işi olduğuna göre herkese de en yüce iş var demektir. İyi bir demokrat ol, özgürlük için savaş; göreceksin ki, ömründe bir saat bile avare, işsiz kalamıyorsun. Demokrasi savaşını veremeyen halklar, topluluklar her zaman avare, ırgat ve işsiz olacaklardır. O halde bir toplumu, bir bireyi ne kadar demokrasi mücadelesi için eğitip örgütleyerek eyleme sokarsak, o denli işsizliğe, avareliğe, ayaşlığa ve tembelleğe karşı mücadeleyi kazanmış olacağız.

KCK Önderliği Abdullah Öcalan

Barış Uzaklarda Değil Varoluşumuzun Özünde Duruyor

1 Eylül, BM tarafından dünya barış günü olarak 1946 yılında ilan edildi. Resmi rakamlara göre 35 milyon insanın öldüğü ve insanlığa büyük acılar yaşatan İkinci Dünya Savaşı sonrasında ne yazık ki savaşlar bitmedi. Ve bu savaşların insanlığa yaşattığı acılar da sona ermedi. 1946 yılından bu güne kadar yaşanan savaşlarda 30 milyona yakın insan öldürüldü. Halen dünyanın yirmiyi aşkın bölgesinde çatışmalar devam ediyor. Hatta savaşlar sadece barışa değil, çevrenin varoluşuna, ekolojik dengeye ve gezegenimizin varlığını sürdürmesine karşı da büyük bir tehdit olmaya devam ediyor. "Terörizmle mücadele" adı altında savaş, dünyada adeta bir sistem olarak kurumlaşıyor ve insanlık buna alıştırmaya çalışılıyor.

Peki niçin insanlık hiçbir ekonomik ve toplumsal örgütlenme biçimi altında savaşmaktan kurtu-

lamadı? Savaş sadece belirli sosyo-ekonomik koşullar ve buna bağlı kültürel-politik yapılanmalar altında ortaya çıkmıyor. Aksine zayıf olsun-güçlü olsun, yoksul veya zengin, birbirinden çok farklı sosyo-ekonomik-kültürel düzeydeki yapılanmalarda da savaşlar yaşanıyor. Demek ki ekonomi her ne kadar politikanın ve onun silahlı biçimi olan savaşın kaynağı olarak görülse de, esas sorun ekonominin ve politikanın örgütlenmesinin ve yürütülüşünün arkasındaki zihniyettir. Bu zihniyet ise erkek egemenlikli zihniyettir.

Bu zihniyet, şiddet gerçekliğiyle kendisini sürdürmektedir. Erkek egemenliğinin bütün biçimleri, şiddete sıkı sıkıya sarılmaya devam etmektedir. Savaşın doğru ilerleyen süreçler en çok da toplumsal cinsiyetçilik üzerinden şekillendirilmektedir. Savaş esnasında toplumsal cinsiyet kodları daha bir el birli-

Savaşları erkek egemen zihniyet yaratmakta ancak tüm acıların yükünü ise halen kadınlar taşımaktadır. Köriklenen militarizm, şovenizm ve erkek egemenliği kadınlara daha fazla taciz, tecavüz, ölüm ve yoksulluk olarak dönmektedir. Savaşların bedelini en ağır ödeyenler yine kadınlar olmaktadır. Gidererek yaygınlaşan kadın intiharları, töre adına işlenen cinayetler, fuhuş sektörü, uyuşturucu ve daha nice sorun, savaşın ürünleri olarak ortaya çıkmaktadır. Yaşanan savaşlar kadınların ve tüm toplumsal dinamiklerin enerjisini ve potansiyelini bastırmaktadır.

Oysa Shakespeare'in dediği gibi, yürütülen savaşların sonucunda elde edilen bir avuç toprak ölüleri bile gömmeye yetmeyecektir. Birlikte barış ve özgürlüğü paylaşmak ve yaşamak varken savaşmak niye? Barış, demokrasi, ortak yaşama küll-

Bizler şunu çok iyi biliyoruz ki gelecek kuşaklar erkek egemenlikli zihniyetin ve onun sisteminin kinini, nefretini değil, kadınların eşitlik, adalet, barış, sevgi kültürünü miras alacaklardır. Çünkü biz kadınlar öl ve öldür kültürünü değil, barış kültürünü yeşertiyoruz.

ğiyile ve daha bir kuvvetle üretilmektedir. Militarizm de en fazla ataerkil değerler aracılığıyla yaygınlaştırılmaktadır.

türünü geliştirmek varken, bu ayrımcılık, inkar, imha, şiddet, kin ve öfke seli niye?

Bugün ülkemizde ve tüm dünyada en fazla özlemine çektiğimiz şey barış ve özgürlüktür. Barış ve özgürlük, hepimiz için yaşamsal bir ihtiyaçtır. Barış, eşitlik ve adalettir. Barıştan yana olmak ise eşitlikten ve adaletten yana olmak, bu değerler için mücadele etmektir. Şimdi, halklar arası kutuplaşmanın ve çatışmanın amansızca kişiktirdiği bir zaman diliminde barış, ekmek su kadar gereklidir. Toplumsal barış ise ancak bir demokratikleşme süreciyle gelişecektir.

Barış ve demokrasi en fazla da kadının lehinedir. Kadının barış ve demokrasi mücadelesine aktif katılımı için gerekçeleri çoktur. Çünkü kadın için özgür yaşamın yolu barış ve demokrasi mücadelesinden geçmektedir. Ve özellikle de Kürt kadınları olarak çok yönlü, örgütlü ve daha aktif bir mücadele yürütmemiz gerektiği gün gibi ortadadır. Biz kadınlar milliyetçiliğe, cinsiyetçiliğe, militarizme ve her türlü şiddete karşı durmak için daha güçlü örgütlenmeliyiz. Aynı zamanda toplumu demokratik temel-

de dönüştürmek için örgütlü mücadelemizi daha da yükseltmeliyiz.

Biz kadınlar barış, özgürlük ve demokrasinin boy verdiği bir gelecek için söz verdik. Bu söz, bizi birbirimize bağlayan en güçlü olgudur. Ve bizler şunu çok iyi biliyoruz ki gelecek kuşaklar erkek egemenlikli zihniyetin ve onun sisteminin kinini, nefretini değil, kadınların eşitlik, adalet, barış, sevgi kültürünü miras alacaklardır. Çünkü biz kadınlar öl ve öldür kültürünü değil, barış kültürünü yeşertiyoruz.

Barış uzaklarda değil, yaşamın, hepimizin varoluşunun özünde duruyor aslında. Barış, tandır başında ekmek yapan ananın elinin sıcaklığında, doğan çocuğun çığlığında, toprağa düşen her yağmur damlasında, titreyen her yaprakta, doğan güneşin ışığında, esen rüzgarın ıslığında. Barış doğada ve doğamızda. Doğamızın özü analarımızda. İnsanın özü kadında.

Artık sevdiğimizizi, taptaze bedenleriyle, kanlar içinde toprağa vermenin acısını değil, yaşama sevincini birlikte paylaşmak dileğiyle.

'Tevgera Sîwan Tevgera Demokrasiya bi hev re ye'

Sibel Oz: "Ji aliyê rêxistinbûnê ve bi hev re bûyîn, wê çeka qermîçêka tesfîyekar vegeerîne wan û wê pêşîya azadiya gelan û pêvajoya serxwebûna kedê veke."

Ji bo dawîna alozî, newekheviyan û ji bo anîna cem hev a hemû hêzan û ji bo nêrîn û têkoşîna hemû kesên bi nêrîn û armancên cûda tevdiagerin, di kanaleke têkoşînê de biherike, li Tirkîyeyê, xebatên partiya sîwan hatine destpêkirin. Ev eniya ku kedê weke tiştê herî bingehîn dibîne û wê bi aliyên tîn perçiqandin ên Tirkîyê, jin, xizan, karkerên bê sigorta û bê ewlehî, bêkar wê tevî gelê Kurd avabikin, gelek girîng e. Partiya sîwan weke hatina cem hev a kesên difikirin ku pîrsgirêka Tirkîyê ya herî bingehîn demokrasîyê, li dijî mîltarîzmê, nijadperestîyê; azadiya wekheviya mezhebî, olî, cinsî û netewî diparêze; alîgirê guhertin û veguhertinê; bizanibe ku pîrsgirêka Kurd bi politîkayên înkâr û tînekirinê nayê çareser kirin; kedê li ser hemû tiştan digire ye. Endama Komîsona Partiya Civaka Demokratîk DTPê û Cihgira Hevseroka DTPê nivîskar Sibel Oz, derbarê pêwistiya avakirina Partiyêke Sîwan de, nêrînen xwe bi me re parve kir.

Oz diyar kir ku Tirkîyê, ji ber zextên dînamîk ên hindur û derve, bi hemû hêzên politîk

xwe ji nû ve ava dike û ji pêvajoyeke krîtîk derbas dibe. Oz, her wiha diyar kir divê ev pêvajo, bi taybetî jî, ji aliyê hêzên demokratîk ve, bi awayekî rast bê analîzkirin. Oz got, pevçûna di navbera hêzan a bi doza Ergenekonê ve derket holê veguhertina wê ya pêvajoya reforman tenê bi daxwazên demokratîk ên civakê û zextên ciddî ve mumkune. Oz got, heger wisa nebe, wê hêzên statukoparêz, qadên xwe yênan rantê di nava xwe de ji nû ve parvebikin, angû wê qadên xwe reoganîze bikin. Cihgira Hevseroka DTPê Sibel Oz herwiha daxuyakirin ku; li benda xwebê veguhertina paqijkirin an jî demokratîkbûnê mayîn, hêzên desthilatdar nasnekirine. Xwediyê hêzên ku li ser navê afirandina dewletê, her tim li vî welaî bûne xwedî erk, lê bi tînehesibandina civakê, xwe berjewendiyên xwe saz kirine, wê ti carî nebin alîgirê demokrasîyê. Tiştê ku ew neçarî demokratîkbûnê kirin, her tim têkoşîna civakî û xwesteka demokrasîyê ya

gel bû. Oz bal kişand ser pêwistiya avakirina însîfîyatîfa ku xwestekên gel ji xwe re bingeh digire ya hêzên demokrasîyê. Oz herwiha diyar kir ku kesên xwedî duzen, li hemberî cûdabûna çînatî û nêrînan jî, bi çepgir, neteweparêz, rastgir, he ta bi olperestan re, ji ber berjewendiyên xwe yênan hevpar dibin yek û got; Li ser navê gelên bindest û kedkar, rojek ji ya dîn zûtir afirandina amûrek bi hev re, ji hemû deman girîngtir e. Cihgira Hevserok Sibel Oz got; li pêş me, hêzek bi hev re ya ku xwe rêxistinîkirîye û bikaranîna hemû amûran, ji bo awekî ras pêvajoyê pêşwazî bike amadekirî heye.

Hetanî belavbûyîna hêzên demokratîk dijîn, bê însîyatîfî, tengbûn, zarokbûyîna di politîkayê de tê jiyandin, heger neyê bihurandin, karê wan hêsan nîne. Li vî welaî Kurd tim weke dijîmîne herî sereke nîşan didin û saya vî jî, kedkaran li gorî xwe manipule dikin, qirêjîyên xwe yênan ku êdî nayên veşartin, di binê vî kulavî de vedîşêrin. Ango, ji bo afirandina tevgerê ku hemû hêzên demokrasîyê û aliyên ku demokratîkbûna welêt dixwezînin, di bin sîwanekê de kom bike, şert û mercên civakî, ji hemû deman zêdetir e. Hin kes dikarin weke şans û hin kes dikarin weke wezîfe bigirin dest. Çi tê gotin, bila bê gotin, rast pêşwazînekirina pêvajoyê, wê li hemberî gelê me, me teke rewşek gunehbar, li cografyaya ku em lê dijîn, li dijî listokên emperyalîzmê bêdeng mayîn, wê gel bi qedera xwe re rû bi rû hiştinê ve, yek bê desgirtin.

Oz got, çînatîyên bijarte yênan dewletê, li ser

navê parastina berjewendiyên xwe, ji destpêka dîroka xwe û vir ve, xwe weke dewleta çeta avakirîye û dewleta bûye çete, bi manipulyonên îdeolojîk, di rihê mirovan de serkeftinê bi dest dixê û diyar kir ku dema ku mirov li ser navê bindestan politîkayê dimeşîne, divê mirov bi amûrên wan, bikaribe têkeve nav jiyana wan a rojane. Oz got, heger mirov bikaribe bi rastîyên jiyane û bi rastîyên welêt re bê pêşberî hev, mirovê wê demê bikaribe ruhekî nû bide çepgeriyê.

Oz got, bi îtîfaqa ked, aşî û demokrasîyê ya li ser hîmên xûşktî û biratiya gelan pêş dikeve ve, çep dikare xwe bigihîne hemû kesan, heger bikaribe xwe bigihîne Kurd û kedkarên Tirk, wê demê wê bikaribe, xebatek berfireh bide meşandin. Ji aliyê rêxistinbûnê ve bi hev re bûyîn, wê çeka qermîçêka tesfîyekar vegeerîne wan û wê pêşîya azadiya gelan û pêvajoya serxwebûna kedê veke. Sibel Oz, bal kişand ser bêbiryarbûna çepgirî û nêzîkatîyên kom ên teng û got; divê, di vî demê de hêzên demokrasîyê bînan cem hev û bi vî rola dîrokî ve derkevin holê. Ev berxwedan, berxwedana gel a demokrasîyê ye. Demokrasiya gel a radikal, bi amûrên politîk ên rast ve pêşxistin, wê çepgeriyê bigihîne wateya wê ya rast û zemîna wê ya rast û bi vî rengî jî, wê riya gihiştina girseyê veke. Heger wisa nebe, wê erdnîgariya me jî, bi şerê qirêjê bi kaos û bi xwîn ê bi tevahiya Rojhilata Navîn didin jiyandin re bikin hevpar û wê ji paşeroja hevpar a gelan bidizin. Tenê wê tiştê li dijî hûnandina tevgera sîwan ku wê xebatên xwe bi rûhê seferberîya demokrasîyê pêş bixîne, bibe asteng. Ew jî bêbiryarî û nêzîkatîyên me yênan kombûyîne (grûpçîtî) ye. Tevgera çepgir a ku bi cûdatîyan, parvekirina ceribandînen cûda û vegeandîna hevbandoriyê, hêzek hevpar biafirîne, wê hem bigêhêje wateya xwe ya rastîn û hem jî bigêhêje zemîna ya rastîn, ji wir jî, wê bi awayekî lezgîn, bersiva wê ya di nava jiyane de bibîne.

Navenda Nûçeyan

Kevirên ku li 'Namûs'ê Dikevin

Destpêkê cilekî sipî lixwekirin. Piştî heya navpiştîta xwe hat binaxkirin. Divê serê wê û nivê piştîta wê ji derve bihata hiştin. Dest heya nivî binax e. Piştî keliyekî 'namûs' a civakê were paqijkirin. Li hawirdorê qerebalixên ku bi çavên tijî mereq li bendê ne. Ev ne qerebalixekî her kîjan e. Civata zilamên 'binamûs' in. Kêmekî piştî hîngê di kesayeta jina ku were recimandin de wê 'namûsên xwe' paqij bikin.

Li hawirdorê bi kevirên ku komkirine ve li ber radiwestin. Her wiha divê ebadekî keviran hebe. Divê ne pir mezin be, ne jî biçûk. Jiber ku divê kevir ji nişka ve jinê nekuje. Hêdî hêdî lê divê êşê bikşîne. Dîrhem dîrhem bi-kuje... Divê ew poşman bibe, ji bo ku hatiye dinê.

Girse li bendê ye. Xala wan ya hevbeş, mîna hev bûna wan e. Heçko mêrek weke yek amîpekî parve bûye gelek mêran û zêde bûye. Ev bendemanî bi ferman dayîna zilamekî din bi dawî dibe.

Aha ew kêfî!.. Kevirê herî baş kî wê bavêje? Kîjan mîr bi tundiya herî baş wê lêde? Kîjan zilam

di bedena jina ku tê recimandin ya nîvçe mayî de birînen kûr û derbên mirinê veke? Hêza werkirinê, her çî jî be pîvanê 'binamûs' bûyîne ye.

Di vî ayîne de her lêdan weke zikirek e... Zikir, bi serên ewiqî ve diguhere pêlawazekî lêdanê.

Temaşekirina mirina jinekî... Her zilamê kû kevir wer dike, tecawizkera ya hatî recimandin e, her wiha tacîzker û tundkera ya hatî recimandin e. Jiber vî yekê ewê lêdana şidayî bike, ruştî namûsa xwe bipeyitîne. Her werkirin, ji bo veşartina bê rûmetiya xwe ye. Her lêdan ji bo ser bênamûsiya xwe girtin e. Her lêdan, weke tolekî dîrokî ye. Tola penc hezar salî neqediya. Ev lêdanên bi tund ne tîgihanî ye, demî ye. Ji damarekî dîrokî a kûr tê. Tevî ewqas kedxwarî û koletiyê, difikire ku jinê hêjî tîra xwe tune nekiriye. Hê hin tişt hene di van jinan de... Giyan û hestekî ku li berxwe dide, li dij derdikeve û îşyan dîke heye. Li gorî wan, naxwe jin hêj bi tevahî nehatiye qezenckirin. Naxwe jê hesab xwestina dîrokî hê cihê xwe negirtiye.

Ev nakokiya dîrokî bidawî nebûye.

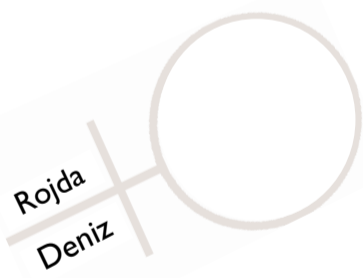
Dizanin ku rewşa jinekî herî bêdeng jî îşyanek e, berxwedanek e. Dema her kevirê ku tê werdan, jin êşa ku bêterîf dihesse jî naqîre, vî rewşa jinê wan ji serê xwe derdixe.

Ew jin, jina ku ya me hemûyan e. Li nijada ku ji wê ji dayik bûye û ji xwe dîr ketiye xwe dinêre. Li zilamê ku jê ji dayik bûye, lê hikm li ser dike, bûye cîna-wir, kedê dixwe û şidetê pêk tîne dinêre. Li rolên ku ji xwe re bi dest xistin dinêre ku ev yek çawa weke kevir lê ziviriye... Belkî jî wê keliyê zilamtiyê tîdigihe ku berê tam dançêrandibû. Wê keliyê fehm dike ku bi tiştêkî çawa re rûbirû ye.

Wê keliyê... Zilamti tam jî wê keliyê ku gotiye ye... Zilamti, awaya xwe ya bi tevahî tazî dibe ku ev be. Zilamtiya ku wê tecawiz kir, tundiyê pêk anî, tacîz kir û piştî jî bi navê 'namûs'ê lê kevir wer kir.

Her wiha her tişt di wê keliyê de veşartî ye. Yê veşare di bingeh de tiştê ku tê zanîn e. Di demî de yê veşartî, li dijî pêngava şoreşê

ya dîroka çînfî ye. Milk kirinê pêşîn. Dest danînen pêşîn yênan ne mafdar li dijî kedê... Dema da-fikên pêşîn ya hatine danîn... Dema yeko yeko dest danîna afirî-nên jinê. Jin, tam jî wan deman di xwe de kom dike. Van deman bixwe re hildigre. Xwezî di ferqê vî de be yan jî nebe, hemû deman, li cihêkî hiş û dilê wê de bi êş jan dide. Nemaftarî û zilma dî-rokê ya herî mezin, xwîn li hindûrê wê de tîne. Birîni di gelek kûraniyan de ye. Jin, çavkaniya vî êşê napejirîne. Di qerîna wê ya bêdeng de îşyanekî veşartî ye. Di awirên wê ya bihêrs de hemû pêşînên dîrokê veşartî ne. Halbûkî pêşînên wê cûda bûn; evîn bû, ked bû, çandîni bû. Lê pêşînên din ji wan pêşînan pê ve bû. Piştî dij-şoreşa ewil, pêşînen zordarî, zilm, kuştin, tecawiz û hin din ên ku bi tiliyan nayên hejmartin. Pêşînen zilamtiyê ew bûn. Wan pêşînan bû, yênan ku wî ji pêşînen jinê cuda dikir. Sîstema zilamti ku di pirtûkan de bi şerên ku nayê hejmartin ve dîrokê vedibê-je û jê re jî dibêje şaristanî. Ew pêşînen ku wê hê jî li ser piya di-hêle. Pêşînen wê, weke îmzeyekî

li dîrokê hatiye nexşandin, dibe weke nasnameya wê.

Ji vî ye ku her kevirê ku tê avêtin, sîstema zilamti van pêşînan bibîr tîne. Her kevirê ji bo pêşînekî davêje...

Her kevir, aliyekî rastiyan li wê dikeve. Her kevir weke parçeyekî nasnameya sîstema zilamti ya kujer û xeder xwînî dike. Xwîna ku sipî ye tê dan. Sîstem û zilamtiya ku gunehbar e, guneha xwe di jinekî binax bûyî de 'pa-qij' dike. Bedela guneha dîrokî, jinekî ku kevir tê werdan dide.

Kevir avêtinê tîjî hêrs ji vî ye. Zilamtiya ku dema her kevir diavêje venahêse û zêdetira vî dixwaze gunehên ji bo demekî radike bendikê. Xwe dixwarpî-ne... Darê ku jê re jiyane dide qut dike, kîret dibe, ji mirovbûnê derdikeve... Xiyaret li jinê dike...

Dema behna xwe ya dawî da, çavên civata mîr ku weke ji cih derketine, li wê asê man.

'Heke Gel Nebe Hunermendî jî Tune'

Hunermend Semî Ben, ji navçeya Pertek a girêdayî bajarê Dersimê ye. Di heşt saliya xwe de tevî malbata xwe çûye Ewropa. Li wir piştî xwendina dibistanê eleqedarîya xwe bi muzîk û şanoya Kurdî pêş dixê. Di televîzyonên Med TV, Medya TV û Roj TV de di gelek listikên mîna 'Karê Bêkara', 'Kampa Penabera', 'Qolinc' de cih girt. Semî Ben a ku em wê bi navên cur be cur dinasin, weke kesayet me xwest wê ji nêzik ve nas bikin.

• **Em dikarin Semî Ben, binasin? Eleqedarîya te bi muzîka Kurdî re çawa pêş ket?**

Ev hejdeh sal e bi muzîka Kurdî re eleqedar dibim. Di 15-16 saliya xwe de min dest bi karê çand û hunerê kir. Sala 1991'ê tevî çend hevalên mê yê mîna Yilmaz, Aslan û dest bi xebatên xwe kirin. Lê li Ewropa jîyan hinekî zehmet e. Niha ez û Yilmaz di 'Koma Mizgîn de xebatên xwe dimeşînin.

Koma Mizgîn, navê xwe ji Şehîd Mizgîn a hunermend girt. Her çiqas ne bes be jî me

xwest Şehîd Mizgîn bidin jiyandin û me got, kedekî me jî di Muzîka Kurdî de hebe. Muzîk kedê dixwaze. Beriya 15-16 sal berê derfetê me pir kê mî li Ewropa. Dema me digot emê herin daweteki yan jî şahiyekî, em tenê bi tembûrekî derdiketin ser dikê. Lê niha pir cûda ye; em bi gelek cureyên pergalen muzîkê derdikevin. Wek gelek hunermendên Kurd me jî zehmetî kişand. Heya niha sê albûmên koma mê derketine. Mê du heb bi derfetên xwe derxistin, ya siyan jî Koma Muzîkê alikariya me kirin. Em bi riya we cardin spasiya wan dikin.

• **Ji niha û pê ve Koma Mizgîn wê çi bike?**

Niha ez û Yilmaz li ser navê Koma Mizgîn li ser CD'yekî nû dixebitin. Em dixwazin ev, ji aliyê sazî û şirkêten me ve were derxistin. Niha stranên mê amade ne. Piraniya stranan yê me ne. Em hem bi zaraveya Zazakî hem jî bi Kurmancî distirînin. Di demekî herî kin de em dixwazin vê qaseta xwe a nû derxînin.

• **Ji bilî Muzîkê tu bi karek din re mijûl î gelo?**

Niha li Ewropa tene bi muzîkê mirov nikare xwe li ser piya bihêle. Hewce ye ku karekî din jî bikî. Car carna bi Kurdî û Tirkî wergêriyê dikim. Her çiqas zêde Kurdiya min ne baş be jî disa hewl didim. Di telekomunîkasyonê de dixebitim.

• **Gelek kesan te wek Xecê yan jî Mizgîn dinase. Tu li ser vê yekê xwe çawa û weke kê dibînî?**

Carna ez dibim Xecê, Mizgîn, Cemîle û Aysel. Gelek navên min hene. Ez jî dem deman dibêjim çima min navê xwe Semî nedanî?

• **Tu weke jinekî Kurd ku ev hejdeh sal e di nav muzîka Kurdî de dixebitî. Rewşa muzîka Kurdî û rewşa jina Kurd ya roja me çawa dibînî?**

Jina Kurd pir pêş ketiye li gorî bîst salan berê. Di aliyê hunerê de be, di aliyê siyasetê de be, êdî ne wek berê ku jina Kurd tenê di mal de bimîne û zarokan xwedî bike. Jina Kurd rabûye ser piyên xwe û ji bo jiyaneke wekhev dixebite. Di her hêlên jiyane de li ber xwe di-de. Ji bo aşî û demokrasîyê dixebite. Mînak li Ewropa gel, bi muzîkê pêş dikevin û dibin rêberên gelê xwe. Gel tunebe, hunermendî jî tune ye. Hunermend û gel hev temam dikin. Jina Kurd di dîrokê de cihê xwe girtiye. Jinên hunermend yê wek Ayşe Şan, Meryem Xan û gelek ên din ji bo me mîrasekî hiştine. Em jî ji vî mîrasî sîd werdigrin. Lê ez dikarim bêjim, ez bixwe piranî dixwazim muzîka model û her cûreyî çêbikim. Dixwazim ku di nav muzîka Kurdî de motifên model hebin û hemû cureyên muzîkê hebin. Minak gelek kes stranên Kurdî werdigerînin zimanê Tirkî, dibejin me ev yek çêkiriye. Ev ne tişteki êtk e.

• **Semî kîjan hunermendê Kurd yan jî yekî din ji xwe re mînak digre û pir lê guhdar dike?**

Dengê jinên Kurd pir hez dikim. Dema ez li dengê Ayşe Şan guhdar dikim, pir li xweşiya min diçe. Heya van sala jî ew hatine, hê jî

mîrov ji tama denge wan ter nabe. Denge wan pir zelal e û stîlek pir baş e. Di nava me Kurdan de pir jinên dengxweş hene, lê nebûne hunermend. Ji ber ku wê çaxê dema dixwestin bistirînin, di nav malbatan de hinekî problem çêdibûn. Ji bo vê yekê wan nikaribûn dengên xwe yê xweş bigihînin guhdarvanan. Lê em dikarin bêjin ew her çiqas derneketin bin pêş jî, ew dîsa hunermend in û îlhama hozanan e.

• **Li Ewropa rewşa muzîka Kurdî çawa ye û tu çawa dibînî?**

Mîrov li ku dibe bila bibe, dikare muzîkê çêke. Her çiqas li gorî hin ciha rewş diguhere û hin zehmetî derkevin jî, heger mirov bixwaze, dikare. Minak di hêla hestan de Ewropa û welat ne mîna hev in. Ji bo ku dema mirov ji welatê xwe dûr be, hinekî sarbûn pê re çêdibe. Dema ku mirov tê welat, vê êşê ji dil hîs dikê û dijî. Ez muzîka model çêdikim ji bo ciwan û nişên nû. Lê dema car carna ez tîm welat, ez têdigihîjim ku hêja li vir dayik stranên din dixwazin.

Ji bo ku hê li welatê me şer heye û dayik zarokên xwe winda dikin. Dilê wan dişewite. Ew ji bo zarokên xwe lorîkan distirînin. Mîrov li welatê xwe baştir dikare xebatên baştir bike. Li welat hest heye. Her çiqas derfetên aborî û mercên jiyane zehmet bin jî, ez dibêjim li welat baştir dibe ku mirov xebatên xwe yê çandî û muzîkê bimeşîne.

• **Tu bi şano û sînema re jî mijûl dibî. Tu dikarî hinekî qala van xebatên xwe bikî?**

Nêzikê salekî berê Hayrî Arga filmekî çêkir. Navê wî filmî 'Kolyê' bû, li ser toreyê û kuştinan bû. Yek jî yê Zilfî Akkulak 'Filmê Gorê' bû. Ez di van de listim. Wekî din jî jixwe hûn dizanin 'Karê Bêkara', 'Kampa Penabera', 'Qolinc' û di gelek filmên din de listibûm. Ez dixwazim di pêşerojê de di filmên Kurdî de bilîzim. Heger daxwaziyek wisa were, ez dikarim tê de cih bigrim û bilîzim.

Reyhana Sarhan / Stenbol

Bêrîvan bi destê xwe yê biçûk û bi dilê xwe yê mezin debara malê girtiye ser milê xwe. Bêrîvan ji bo debara malê bisîkletan tamîr dike. Ev hewldana wê ji bo keçên din dê bibe mînak.

Bêrîvan Tekgoz 15 salî ye. Di 15 saliya xwe de debara mala xwe dike. Lê karê ku Bêrîvan dike li gorî hemû kesan karekî balkêş e. Bêrîvan li taxa Bayındirlik a Amedê li kolaneke teng di barakayeke biçûk de bisîkletan tamîr dike.

Der dor hemû Bêrîvanê nas dike, hurmetê nîşanî wê didin. Muşteriyên wê dema wê dibînin pêşî ecêbmayî dibin, lê piştî ku Bêrîvan dest bi karê xwe dike baweriyek tê. Yê ku carek tî hewl didin ku careke din jî bî. Her wiha muşteriyên Bêrîvanê yê keçîk jî hene. Dema alîkarî dide wan bêtir kêfa wê tê.

Ji birayê xwe pişeyê hîn bû

Malbata Bêrîvanê 35 sal in ji Dêrîka Çiyayê Mazî koçberî Amedê bûye. Bêrîvan ji ber xizaniyê neçar maye ku dest ji xwendina dibistanê berde. Lê Bêrîvan heke bixwenda dixwest ku bibe parêzer... Bêrîvan hê 6-7 salî bû

Bi wî Emrê xwe Bisîkletan Tamîr Dike

dest bi temîra bisîkletan kir. Birayên Bêrîvanê temîrkerê bisîkletê bû û dikana bi navê Cunceyt dida xebitandin. Bêrîvan her tim li gel

wan bû. Hêdî hêdî ji birayên xwe pişeyê hîn bûye. Her tim li ber destê birayên xwe diçû û dihat û alîkarî dida birayên xwe. Tu caran birayên wê ne gotin tevli kar nebe, ne karê te ye û biçê mal. Piştî girî didanê û hewl didan ku Bêrîvan pişeyê hîn bibe. Her wiha bi giştî malbat alîkarî dida Bêrîvanê û ji ber wê jî tu caran pişeyê derneketine pêşiya wê.

Ji karê xwe gelekî hez dike

Bêrîvan gelekî hez ji karê xwe dike. Bêrîvan tu caran bi karê malê re eleqedar nedibû û karê malê bala wê nedikişand. Bêrîvan wekî keçên di temenê wê de mezin nebû. Her tim li derve ligel birayên xwe bû. Her wiha Bêrîvan ji ber ku ji karê malê di-

reviya, hemû kar ji xwişka wê ya mezin re dima. Keçên li derdora wan, keçên cîranên

wan û keçên xizmên wan her tim xweziya xwe bi Bêrîvanê dianîn. Her tim hevalên wê yê keç digotin xwezî ew jî karên bi vî rengî bikin û pişeyekê hîn bibin.

Bi destê biçûk û bi dilekî mezin dixebite

Bêrîvan ji ber ku alîkarî dide malbata xwe gelekî kêfxweş e. Ji ber dayik û bavên wê gelekî extiyar bûn nedikarin debara malê bikin, piştî ku birayê wê çû leşkeriyê rewşa aborî bêtir xirab bû. Êdî berpirsiyarî ket ser milê Bêrîvana biçûk. Bêrîvan di temenê xwe yê ciwan de bi hezkirina pişeya xwe barê malê hilgirt. Bi rûkenî, çavên biriqî, destên biçûk, temenê biçûk û bi dilekî mezin bisîkletan tamîr dike. Bi keda destê xwe 6 kesan xwedî dike. Bêrîvan bi dilê xwe yê mezin û hêviyên rojên xweştir karê xwe didomîne.

Mînakeke girîng e...

Li gorî Bêrîvanê heke jinek an jî ciwanek ji tişteki hez bike dikare wê tiştê bike lê ji bo Bêrîvanê bixwe bawerbûn gelekî girîng e. Kesên ku Bêrîvanê dibînin pir pesnê wê didin û ji wêrekiya wê re heyran dimînin. Ev tişt jî bandoreke erênî li ser Bêrîvanê dike. Bêrîvan, bangî ciwanan dike ku çî destê wan tê bila bikin. Karê Bêrîvanê belkî biçûk be lê hewldana wê dê ji bo keçên din bibe mînak. Her wiha di nava gelê kurd de mînakên bi wî rengî gelekî kê m in.

Rewşen Ayaz / Amed

Hêviya Jinan; Meclîsa Jinan Ya Bajêr Ava Dibe

Meclîsên Jinan; bi tevlêbûneke demokratîk ya rêxistin û avahiyên jinan xwe bi rê dike. Ev bi rê kirin ji heremê dest pê dike û xwe digihîne vesaziyeke navendî. Pêşvebirina modela meclîsê ya taxan, navçeyan û bajarayan wek armancekî bi kar tîne.

Li Tirkîyê û Kurdîstanê Meclîsa Bajêr ya Jinan bi gavên mezin xebatên xwe didomîne. Tevera Jinan a Demokratîk û Azad; li Tirkîyê û Kurdîstanê di çarçoveya rêxistinîya stratejîk de bi modela meclîsên heremê, bi lez bû bez xebatên xwe yê rêxistinîyê bi rê dikin.

Tevera Jinan, bi salan e li heremê xwe bi rê dike û bingeha modela vê rêxistinê saz dike. Di encama van xebatan de, bi konferans û civînan dest bi îlan kirina meclîsên xwe kirin. Birêz Fatma Kaşan ku di nav Rêxistina Jinan ya Demokratîk û Azad de cih digire, di derbarê Meclîsên Bajaran de fikr û ramanên xwe bi rojnameyê me re par ve kir.

Endamê Tevera Jinan Ya Demokratîk û Azad birêz Fatma Kaşan, rave kir ku bi biryar dayina endamên tevgerê dest bi xebatên xwe yê Meclîsa Bajêr kirine. Ji bo armanca xebatên meclîsê jî wiha got: 'Meclîsên Jinan; bi tevlêbûneke demokratîk ya rêxistin û avahiyên jinan xwe bi rê dike. Ev bi rê kirin ji heremê dest pê dike û xwe digihîne vesaziyeke navendî. Pêşvebirina modela meclîsê ya taxan, navçeyan û bajarayan wek armancekî bi kar tîne.' Fatma Kaşan axaftina xwe wiha domand. 'Bi armanca pêşvebirina modela meclîsê, delegasyonên tax û saziyan pêk

tînin. Berî her tiştî em dixwazin bi rêxistina vê modelê, sazî û rêxistinên jinan ku qels in û ne têkildarên hev in, di bin serbanekê de bînin ba hev û bi destpêka li heremê însiyatifa jinê bilind bikin.'

Birêz Fatma Kaşan, di derbarê planên Meclîsa Jinan yê du mehên pêşiyê de jî agahî dan û wiha got. 'Ji bo avakirina meclîsan em bi fikreke her der û her cih wek hev e li tevlêkarên Tevera Jinê namin. Ji bo pêşketina vê modelê, cûdatî û xweseriya bajarayan ber bi çav dikin. Li

bajarên ku xwedî potansiyel in, me dest bi hilbijartinê kir û bi vî awayî bajarên serreke hatin diyar kirin.' Û paşê wiha berdewam kir: 'Armanca me ew e ku di nava du mehan de em li van 11 bajarên serreke Meclîsên Jinan yê Bajaran ava bikin.

Modela meclîsê ya yekem ku hêza xwe jî destpêka rêxistina jinê ya heremî digire, xwe ava kir û da îlan kirin. Bi navê 'Meclîsa Bajare Şirnexê ya Berivanê' jî bo xebatên meclîsê di 3 yê Tîrmehê de bi hejmara sih kesan komîsyona peyanê

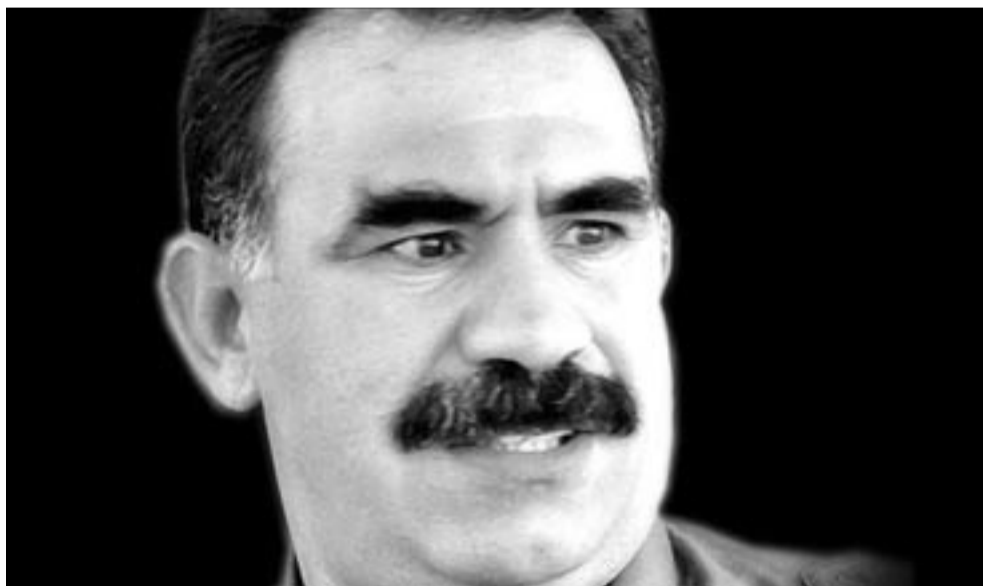
hate hilbijartin û bi avakirina vê komîsyonê civînên jinan yê taxan dest pê kir. Beriya Konferansa Meclîsê li navenda Şirnex û navçeyên wê bi temamî li 53 taxan civîn hatin li darxistin. Bi qasî 2000 jin tev li van civînan bûn û piştî van civînan 60 delegasyonên taxan hatin hilbijartin. 18 delegasyon jî aliyê saziyan ve tev lê bûn. Meclîsê bi 78 delegasyonan, di 18'ê meha Gelawêjê de konferans pêk anî. Di derbarê encama vê konferansê de jî Birêz Fatma Kaşan ev agahî dan rojnameya me: "Di encama Konferansê de 17 birêvebir hate hilbijartin û rêvebir wek komîteya siyasî, sosyalî, îdeolojîk û komîteya jinên ciwan hate bi rê kirin. Rêvebiriya 3 qadan (ya siyasî, îdeolojîk, sosyalî) hate diyar kirin.

Di konferansê de biryarên girîng hatin girtin. Weke biryara avakirina komelîyê, avakirina meclîsa taxan, li dijî pirjiniyê bi rê kirina kampanyayan, berdewamkirina xebatên perwerdehiyê û pêş ve birina têkoşîna azadiya Kurd.

Bernameya konferansên ku di pêşerojê tînin li darxistin wiha ne; 16-17'ê Gelawêjê li Amed'ê, 29'ê Gelawêjê li Mêrdîn'ê û 31'ê Gelawêjê jî li Colemêrgê wê konferans werin li darxistin.

Navenda Nûçeyan

Jin, Malbat û Heskirin

xwezayê de zanebûna xwe tev eşkere bikin. Mesele di vê astê de bûya!.. Em binêrin bê ka ev kar, ev rastiya rût ya xwezayê di nav me de ketiye çi rewşê:

Cûreyên zextan bi piranî obje û diyardeyan

Beriya niha me derbarê vê mijarê de hin nirxandin kiribûn. Heta ev nirxandinên me li Tirkîyê weke pirtûk hate çapkirin. Tevî ku piştî demekî hatibe berhev kirin jî, di asteke bilind de bala raya giştî kişand û rê li ber nîqaşan vekir.

Emê di vê mijarê de hewl bidin encamên nû bidest bixin. Wekî tê zanîn ev mijar, yek ji wan mijaran e ku pir pê tê mijûlbûyîn.

Li serê pir listik tene listin, bi gelek aliyan ve tê kişandin, lê belê çareseriyê rast jê re

nayê dîtin. Di rastiya Kurdîstanê de jî mijarekî welê ye, ji bo wê mirov hatine kuştin û stran hatine gotin.

Em dixwazin mijareke wisa giran eşkere bikin. Ya rastî di asteke mezin de hatiye eşkere kirin. Lê belê em dixwazin di asteke hê pêşketîtir de eşkere bikin.

Ronahî-tarî, germ-sar, elektron-proton, pozîtîf-negatîf ev tev ji bo xwezayê çi bin, jin û mêr jî ji bo xwezayê wisa ye. Ango nêrtî û mêyîtî jî rastiyeke xwezayê ye. Lê belê pirsgrêk ne bibîrxistina vê ye. Pir hewce nake em derbarê mijara

jî rastiya xwe dîr dixe.

Eger nebatek di bin darbeyên tund ê kevîrê de bimîne, ew jî nebatbûnê derdikeve. Nebat tişteke xweşik e, lê belê kevîr ji ber ku hişk e diperçiqîne û diçe. Em karin di xwezayê de şahidî li bûyerên bi vî rengî bikin.

Di nava civakan de jî zextên bi vî rengî hene. Tiştên divê bêne jiyandin, bi zexteke tûnd ji holê tê rakirin. Rastiya me ya civakî jî hinekî welê ye. Gelekî lawaz e, gelekî qels hatiye hîştin (sedem çi dibin bila bibin) û dikare bê tune kirin.

Heye ku masiyê mezin masiyê piçûk bixe. Mar karin gelek çelîkên xweşik daqurtînin hûrê xwe.

Tîmsah bi wan diranên xwe yê tûj û bi heybet, dikarin rihberên herî xweşik wekî heyî daqurtînin. Paşê jî dikarin ronîkên çavan bibarînin. Ev jî rastî ne.

Ya rastî di xwezayê de hê ev tespît nehatiye kirin: Mêranî (nêrtî) di gerdûnê de çiqas serdest e, mêyîtî çiqas serdest e? Dîvê gîraniyeke çawa ji vana re bê dayîn? Bawerim biqasî rastiya mirovan bi girîft û nakok nîne. Pêwîst e bi taybetî ne di warê baş û ne jî aliyê xerab de bi encam nebe. Di warê zanistî de jî hatiye erêkirin ku di nav civaka mirovan de di pêşketinê li dijî jinê de; di derbasbûna şarîstanî û civaka çînî de, di pêvajoyên pêşketina zext, neheqî û mêtîngeriyê de, mêyîtî weke dezavantaj hatiye bikaranîn. Ango mêyîtî (jinî) bûye mijara zext û dagirkeriyê. Ez bawerim ev tespîteke rast a zanistî ye. Naxwe mêyîtî bi tena serê xwe ne zordestiyê ne jî bindestiyê îzah dike; ne zextkirinê ne jî di bin zextê de mayîne îzah dike. Rêxistinbûna civakî ya bi destê serdestan hatiye pêş xistin, bi pêşketina sîstema kedxwariyê re têkildar e. Ev nirxandineke rast e.

Taybetmendiyên mêyîtî

hin derfetan pêşkeş dike, lê ev diyarker nîne. Lawaziya fîzîkî ya jinê jî nikare weke sedemê diyarker were destnîşankirin. Jixwe di dîrokê de jî mînakên vê hene. Naxwe em karin bêjin; pêşketina zextên cinsî bi pêşketina sîstemên zordestî û mêtîngeriyê re girêdayî ye.

Malbat jî awayê guhertî ya civakên klan û qebîleyan e. Weke şewazê guhertin yan jî civakê derdikeve pêşiya me.

Ez bawerim malbat saziyeke wisa ye ku ji destpêka pêşketina yekemîn awayên civatan heya niha hewl daye xwe bide jiyandin.

Hatina ba hev a mirovan, rê li ber sazîbûna bi navê malbatê vekirî ye. Di civatbûna destpêkê de, di navbera malbat, qîlan û qebîleyan de zedê cudahî nîne. Hema bêje hemû mîna hev in. Awayê xwe rêxistinîkirina civatan çi be, malbat jî ew e. Cûdabûna malbatê ya di nava civakê de, bûyîna wê ya saziyeke bi serê xwe, bi pêşketina civaka çînî re çê dibe. Taybetmendiyên xweser bidest dixe. Em dikarin wiha jî bêjin: Bi awayê dîroka heyî, bi pêşketina şarîstaniyê, an jî bi awayekî din bi pêşketina sîstema zordestî û mêtîngeriyê re her ku diçe malbat, xwe vediguherîne saziyeke taybet.

Rêberê KCK
Abdullah Öcalan

Het 16 e Koerdisch Cultuurfestival is Weer in Zicht

Het 16 de internationaal koerdisch cultuurfestival in Europa zal dit jaar op 6 September plaatsvinden onder het motto "Vrijheid van Leider Apo is onze vrijheid" De 16e festival wordt gevierd ter nagedachtenis aan de gesnevelde Koerdische heidstrijder en filmmaker Halil Uysal.

Het 16 de internationaal koerdisch cultuurfestival zal in de stad Gelsenkirchen in Duitsland georganiseerd worden onder het motto van volgende slogans: "Vrijheid van Leider Apo is onze vrijheid" "Vrijheid voor Abdullah Ocalan en vrede in koerdistan" "Stop ontkenning, vernietiging en assimilatiepolitiek, Vrede en vrijheid Nu!" "Stop de marteling in Imrali".

Woordvoerder van het comité van overkoepelende organisaties van koerdische verenigingen in Duitsland (YEK-KOM) verklaarde het volgende: "We eisen de terugkeer van de vrede en de vrijheid, 2 waarden die zorgen voor een menswaardig bestaan maar die door de ontkenning-, vernietigings- en assimilatiepolitiek van de turkse staat verdwenen zijn van Koerdische bodem."

Festival ter bevordering van de vrede en de aandacht vestigen op de situatie in Imrali.

Het internationaal koerdisch cultuurfestival dat dit jaar op 6 september zal plaatsvinden, heeft als bedoeling vrede en vrijheid naar voren te brengen en de aandacht te vestigen op de kritieke situatie in Imrali. Ongeveer twee maanden geleden werd het hoofd van de koerdische leider Abdullah Ocalan kaalgeschoren door de gevangenis bewakers. Dit heeft onder de koerden tot onrust geleid en hebben duizenden koerden verspreid over de hele wereld als protest en steun aan Ocalan zijn hoofd laten kaalscheren.

Bericht van het Comité van de overkoepelende organisaties luidt als volgt: "Belangrijk is om de weerstand van het koerdische volk, tegen de ontkenning en assimilatie, in de kijker te zetten en dit te projecteren naar de rest van de wereld. "Stop ontkenning-, vernietigings- en assimilatiepolitiek, Vrede en vrijheid Nu!" "Vrijheid van Leider Apo is onze vrijheid" zijn de slogans en leuzen die het Koerdisch volk op de been houden in hun strijd en deze zullen dus ook weergalmen tot in de verte op 6 september 2008. Comité benadrukt en verduidelijkt hierbij ook nog eens te meer de positie en functie die leider Abdullah Öcalan bekleedt in de Koerdische politiek. Elke uitsluiting van of misstap tegen hem zal bij het Koerdische volk in het verkeerde keelgat schieten en leiden naar chaos in het Midden-Oosten. Goede zorgen en een goede gezondheid voor

Öcalan is dus prioritair voor een goede wisselwerking en broederschap tussen de vele volkeren uit het Midden-Oosten.

Festival ter bevordering van de mensenrechten: Veroordeling moord op Vrouwen.

De koerdische vrouwen uit Europa zullen in grote aantallen vertegenwoordigd zijn op het festival. De koerdische vrouwen zullen gekleed zijn in hun traditionele koerdische klederdracht. Tijdens het festival zullen zij openlijk hun protest uiten tegen de eerwraken en vrouwenmoorden die elk jaar plaatsvinden in Koerdistan.

Er zullen ook tenten zijn om de problematiek van de vrouwenmoorden in kaart te brengen met allerhande tentoonstellingen die hun inspiratie putten uit levensverhalen van verscheidene Koerdische vrouwen. Naast de tentoonstellingen worden er ook DVD's getoond met live-getuigenissen en reportages in verband met de problematiek.

Gekoppeld aan alles zullen de vrouwen ook een soort van pantomime-theater naar voren brengen opgedragen aan alle slachtoffers van vrouwenmoorden. Ter plaatse zullen ook interviews worden afgenomen met vrouwen die de drang voelen om hun verhaal aan het licht te brengen. Volgende vrouwenorganisaties worden verwacht deel te nemen aan heel het gebeuren: Ceni; Kürt Kadın Baris Bürosu, Utamara, Kadın Derneği, Ortadoğu kadın arastırma vakfı en Uluslararası Özgür Kadın Vakfı.

Oproep tot deelname aan het festival

Centraal staat nog altijd de vernietigingspolitiek tegen het Koerdisch volk. Meer concreet wil men de aandacht vestigen op de cultuur-historische plaatsen en gebouwen die de laatste jaren het doelwit zijn geworden van allerhande economische en politieke tussenkomsten van de Turkse staat zonder stil te staan aan de ecologische belangen van deze plaatsen. Denk hierbij aan Heskif. Daar broedt op dit moment het plan om een dam te bouwen die ervoor zal zorgen dat heel Heskif onder water zal komen te staan.

Het comité van de overkoepelende organisaties verklaart het volgende: "Koerden pikken niet langer de vernietigingspolitiek van de Turkse staat. Ze zijn zich bewust van hun cultuur en

identiteit en dit veruitwendigt zich in de slogans: "Blijf van mijn Heskif, mijn Munzur, mijn vallei en mijn eer af" De Koerden willen zo de problematiek aankaarten en hopen op deze manier door te dringen tot Europa en een kijk aanbieden door de ogen van de Koerden.

Het comité wilt via het festival een oplossingsmodel aanbieden voor de verbetering van de democratie, ecologie en sexegelijkheid voor bevorderingen en ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Koerdistan. Op deze manier zal het Koerdisch volk zelfstandig in staat zijn om zich te verzetten tegen de onderdrukking van de ontplooiing van het Koerdisch volk. Jarenlang zijn ze namelijk onderdrukt door machthebbers die godsdienst, nationaliteit en geslacht hebben misbruikt om het Koerdisch volk in toom te houden. Hij voegt er ook aan toe dat het festival van dit jaar naar buiten zal treden als 1 blok tegen de politieke ontwikkelingen. Hij doet hierbij een oproep naar alle koerden en hun vrienden om met een weerstandbiedende geest deel te nemen aan het 16de internationaal koerdisch cultuurfestival.

"Het festival zal bestaan uit een rijk programma, er zullen massaal mensen op af komen en we zullen allemaal 1

zijn. Dat is de boodschap die we zullen uitzenden naar de machtshebbers in het Midden-Oosten!" (uitspraak Comité)

De reden dat dit jaar het festival wordt gewijd aan de gesnevelde koerdische vrijheidstrijders is dat hij een aantal maanden geleden is omgekomen in Noord koerdistan tijdens een militaire operatie van de turkse soldaten. Halil Uysal was een koerdische vrijheidstrijder, die tijdens zijn verblijf in de koerdische bergen zich bezig hield met het produceren van films. Hij was zowel vrijheidstrijder als filmproducent. Hij bracht met zijn films het leven van koerdische vrijheidstrijders in beeld. Daarbij zal het zestiende festival voor ons koerden het moment zijn om onze stem te laten horen aan de hele wereld en onze steun kunnen betuigen aan Abdullah Ocalan. Het Koerdisch cultuurfestival, dat sinds 1992 in Europa wordt georganiseerd, is de ontmoetingsplaats geworden waar alle koerden die in Europa leven, waar alle democratische organisaties zijn ontstaan en waar bekende mensen elk jaar samenkomen om een blok te vormen tegen de vuile politiek begaan tegen het Koerdisch volk.

'Kürt Tiyatrosu Köylerden Çıkmıştır'

Zorluklarla mücadeleden doğar bilinç. Zorluklardır bilinci köklü kılan. Zorluklardır hayalleri gerçekçi yapan... Böyle bir bilinçtir insanı insanlaştıran... İlk ana-atalarımız anlatımın gizemli gücünü keşfedene kadar kim bilir kaç yüzyıl geçti!.. Acaba kaç bilinmeyen zaman kendi tasvirini yarattı? Ve yaşam zorlu mücadelesini, kutsadığı değerleri, ekinini, ürününü, üretimi yaşamın doğal bir parçası olarak sanatlaştırdı. Çünkü yaşamın kendisi doğal bir sanattır. Ve bu sanat anlatıma döküldü... Anlatma zorluğu, hareketin ve vücut dilinin farkına varmayı getirdi. İnsan anlam gücünü dile dökme ayrıcalığına kavuştu, ilk sesler ve hareketlerle... Zamanla yaşamın çelişkileri vücut buldu anlatımda... Yaşam karmaşıklıştı, anlatım derinleşti. Kimi zaman isyan, kimi zaman övgü, kimi zaman özlemler, kimi zaman zulüm, kimi zaman da acı dolu ölümsüz aşklar anlatımın gücüne sığındı. Ve anlatım bütün zamanlarda yazılı ve yazısız tarihin damarlarına tutunarak ruh bulmaya çalıştı...

Ve Kürtler...

Anlatımın ana topraklarında, Mezopotamya'da anlam katledilmeye çalışılırken kendi anlam arayışını devam ediyor. Üstelik bedeller ödeyerek... Tiyatro bu anlam arayışının bir parçası olarak gelişiyor. Tiyatro Avesta, bu zorluklar içerisinde bir tutam soluk... Karşılına çıkan sert ve gri duvarları aşmaya çalışarak el yordamıyla çabalıyorlar. Ama inanarak... Onlar da öncülleri gibi yaşamımıza anlam katmakta, anlamları hatırlatmaktalar... Tiyatro Avesta'nın kurucusu sayın Aydın Orak'la tiyatro üzerine görüştük...

• Tiyatro Avesta'yı nasıl kurdunuz? Hangi ihtiyaçların bu kuruluşta etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

2003 yılında Cihan Şan diye bir tiyatro yoldaşım, tiyatroyla ilgili sohbetlerimiz ve tartışmalarımız sonucu böyle bir yapılanma zemini oluştu. Beraber bir oyun sahneledik. Ardından bu oluşuma bir isim takalım dedik. "Tiyatro Avesta" isminde hemfikir olduk. Tiyatronun çeşitli biçimlerini konuştuk, kulisler yaptık, oyunlar izledik, yorumlar yaptık. Bazı tiyatro akımlarını araştırdık. Kendimizce bir yapılanmaya gittik. "Tiyatro Avesta"yı biraz da proje grubu olarak formüle ettik. Yani sabit bir kadrosu olmaksızın, proje etrafında kümelenen kişilerden oluşuyor grubumuz. Bir projede kaç kişi varsa "Tiyatro Avesta" onlardan oluşuyor. Bizce tiyatro yapmak için, birçok anlamda kendi özgücüne dayanan ürünler ve çalışmalar sizin gerçek işçiliğinizi ve görüşünüzü yansıtır. Bu oluşumun bir ihtiyacın sonucu olmasından çok, bizim kendi ifade biçimimiz olduğunu söylersek daha doğru olur. Herkesin kendini ifade etme biçimi vardır. Bizim de ifade biçimimiz "Tiyatro Avesta"dır. Ürünlerimizi, sesimizi, ensemizi yakını bu oluşum çerçevesinde elimizden geldiğince ifade etmeye çalışıyoruz. Bu bizi var eden bir oluşum. Bu oluşumda herkes doğru temelde kendini ifade edebilir. Herkese açık bir oluşumdur.

• Otuz yıla aşkın bir zamandır Kürtlerde yaşanan önemli gelişmelere, toplumsal alt-üst oluşlara tanık oluyoruz, yaşıyoruz. Sanatsal oluşumlar da aynı paralelde gelişiyor, diyebilir miyiz? Özeldir tiyatro bu gelişmeler içinde nerede duruyor?

Aslında çok doğru ve birebir paralellik var. Bu gelişmelerden kendimizi soyutlayamayız. Biz bu alt-üst oluşların içinde büyüdük, yaşıyoruz. Bunlardan etkilenmemek, tepkisiz kalmak, deve kuşu moduna geçmek hiç de doğru bir yaklaşım değil bence. Sanat, yaşanan durumlara birebir cevap olmak zorunda değildir. Her süreçte kendini ona göre şekillendirmek mecburiyetinde değildir. Fakat sanatçı kendini yaşananlardan soyutlayamaz. O sürecin bir parçasıdır. Ben ona inanmıyorum. Dünyamızda süreçler o kadar hızlı gelişiyor ki, süreçlere göre sanat yapmak sizi için çıkmazına götürür. Daha sağlam, ayağı yere sağlam basan işler yapmak daha doğru bence. Ve bu işler, ürünler gayet tabii politik de olabilir, kişisel de... Fakat kişi olarak bence, sanat yapan veya sanat yap-

mayan her insan bu yaşanan sosyal ve siyasal durumlara cevapsız kalmamalıdır. Sanatın da bu durumları işlemesi gerekmiyor, ama bir şekilde tepkisini ortaya koymalı. Belki sokağa çıkar, imza kampanyası ve daha bir sürü şey yapabilir...

• Kürt halkının kendi özgün sanat arayışını nasıl değerlendiriyorsunuz? Kimlik arayışı ve sanat arasında nasıl bir bağ kuruyorsunuz?

Bilindiği üzere Kürtlerin yaşadıkları ortada, coğrafyasındaki savaş ve mücadele ortada. Bir kimlik savaşı veriliyor. Bu savaş bir sanat gerçekliğini ortaya koydu. Kürtlerin kimlik mücadelesi ve sanat cephesi her şekilde birbirini besleyen olgulardır bence. Kürtlerin sanat arayışı zaman zaman bir dal (müzik) üzerinden şekillenmeye çalışılıyor. Bu da kendi içerisinde handikaplar yaratıyor ve Kürt kimliği sadece Kürt müziğiyle ifade edilmeye çalışılıyor. Bunun artılarının olduğu bir gerçeklik. Fakat Kürt sanatının kendi içindeki tek yönlülüğü diğer sanat dallarının yok oluşunu beraberinde

üzerinde kuşularımız var. Onun ötesinde bu konuda kafa yormuyoruz. Bizim için sanat olmasa da olur mantığı çok yaygın. Sanata değer vermek sözle olabilecek şeyler değil, bunu pratikte göstermek ve gerçekleştirmektir.

• Yasaklı bir dil olan Kürtçe'yle sanat yapmaya çalışıyorsunuz. Bundan kaynaklı yaşadığınız zorluklar, engeller var mı? Gerçekten istediğiniz koşullarda tiyatro yapabiliyor musunuz?

Türkiye gibi bir yerde Kürtçe tiyatro yapmanın ne kadar zor olduğunu bence bu işi icra edenler bilir. Zorluklar elbette vardır. Hepsini anlatmama gerek yok, ama bazı durumlardan bahsedebilirim. Biz İstanbul'da Kürtçe tiyatro yapan bir grubuz, her şeyden önce arkanızda bir ekonomik finansmanınız yoksa, sizin bu işi yapmanız zorlaşır -ki öyle bir finansman yok-. Bu sanatı Kürtçe yapıyorsanız, devletin ve çoğu yerde belediyelerin salonlarını kullanamıyorsunuz. Basın sizi görmezlikten gelir. Bir bütün olarak sizin tiyatro yapma koşullarınız ortadan kalkmış olur. Prova yapacak salonunuz

Aydın Orak 1982 doğumlu. 2000'e kadar tekstil sektöründe çalıştı ve tiyatro çalışmalarına bu arada devam etti. Bunun sonrasında Mezopotamya Kültür Merkezi'nin düzenlediği tiyatro eğitimi kursu elemelerini geçerek katılmayı hak kazandı. Aydın Orak tiyatro çalışmalarını sürdürdüğü 2002 yılında ilk kamera deneyimini "Yeni Yıl Biraz Çabuk" adlı parodilerin çekimiyle başlattı. "Çemberimde Gül Oya", "Ağa Kızı", "Arka Sokaklar" gibi ondan fazla televizyon dizisinde bölüm oyunculuğu yaptı. Oynamaya başladığı bu rollerle kamera tecrübesini kazanan Orak, daha sonra Ahmet Soner'in çektiği Pervane, Aykut Düzin Çalsın Davullar, Erbay Gülün Vicdansızlar adlı televizyon filmlerinde rol aldı. Ve Kazım Özü'nün "Firtına" adlı sinema filminde rol aldı. Aydın Orak, 2003'te birkaç arkadaşıyla Tiyatro Avesta'yı kurdu. Bu arada İstanbul Üniversitesi OKBK Tiyatro kolu öğrencilerine koçluk yapan Orak, Arzela Kültür Merkezi'nde oyunculuk alanında genç oyuncu adaylarına koçluk yaptı. 2006'da Bakırköy Halk Eğitim Merkezi Tiyatro Oyunculuk bölümünü bitirdi. En son kendi kurduğu Tiyatro Avesta'nın çıkardığı ve oynadığı tek kişilik Bir Delinin Güncesi ve Araf oyunlarının sahnelenmesini devam ediyor. Ankara Uluslararası Tiyatro Festivali olmak üzere birçok festival, yurtiçi ve yurtdışında gösteriler yaptı. İstanbul Gösteri Sanatlar Merkezi Yönetmenlik Bölümünü bitirdi.

Sahnelediğiniz oyunları neye göre belirliyorsunuz?

Oyunlarımızı başta konusu ve dramatik yapısına göre daha sonra kadroya göre değerlendiriyoruz. Ardından ekonomik durumu ve projenin giderleri v.s. "Tiyatro Avesta" zaten bir proje grubudur. Grubun iki tane öznesi vardır. Ben ve Cihan Şan. Başta bir projeye karar veriyoruz. Ardından o projede yer alacak diğer özneler; oyuncu, ışıkçı, kostümcü, dekorcu, müzisyen, asistanlar v.s. Yani o projede kaç kişi varsa Tiyatro Avesta onlardan oluşuyor. Tabii bir de kendi projesi olan ve gelip bizimle çalışmak isteyenler oluyor. Kendi projesini "Tiyatro Avesta" yapıcılığında gerçekleştirebiliyor. Genç ve yeni oyuncular da istediklerinden bir şekilde projeye dahil olabiliyorlar. Bu da projenin içeriğine bağlıdır.

• Tiyatro Avesta'nın önümüzdeki dönemde ne tür çalışmaları ve projeleri olacak?

Şu an hala sahnelenmesi devam eden "Rojnivska Dineki / Bir Delinin Güncesi" adlı oyunumuz var. Turneler yapılıyor. Provasında olduğumuz ve kısa sürede çıkarmayı planladığımız katledilen Kürt yazar Musa Anter'in yaşamını konu alan "Araf-İki Ülke Arasında" adlı oyunumuz var. Cihan Şan'ın kaleme aldığı oyunun gala gösterimini Musa Anter'in doğum yeri olan Nusaybin/Mardin'de gerçekleştireceğiz. Bunun yanı sıra finansman bulabilirsek Harold Pinter'in yazdığı ve Mehmet Uzun'un çevirdiği "Dağ Dili" adlı oyunu sahnelemek istiyoruz. Ayrıca genç bir arkadaşımızın tek kişilik oyun projesini hayata geçirmeyi planlıyoruz.

• Bir sanatçı olarak "Édi Bes e"lerin nelerdir?

O kadar "Édi Bes e"lerim var ki! İşkenceye, onursuzluğa, işsizliğe, paralı eğitime, paralı sağlığa... Bunlara ve daha bir çok şeye Édi Bes ece diyorum.

getiriyor. Bir halkın kimliği sanat eserleriyle, sanatçılarıyla tanınıyor. O halkı insanlığa tanıtan; sanatçıları, yazarları, şairleridir. Biz İngilizleri Shakespeare'den, Harold Pinter'den biliyoruz. Almanları Bertolt Brecht'ten, Goethe'den biliyoruz. Rusları Dostoyevski'den, Puşkin'den, Çehov'dan biliyoruz. Peki, Kürtleri kimden biliyoruz? Tabii ki Ehmedê Xanî, Feqiyê Teyran, Cegerxwîn gibi insanlardan biliriz. Bu durumda Kürt sanatı ve Kürt kimliği aynı paralelde gittiğini söyleyebiliriz.

• Savaş-barış ikileminde sanata nasıl bir rol biçiyorsunuz? Sanatı kurmak bir anlamda barışı kurmaktır diyebilir miyiz?

Çok doğru bir tanım. Bence barış sanatla sağlanabilir. Çünkü sanatın özü barıştır. İnsanlar daha güzel bir yaşam sürsünler diye sanat yapar, savaşın sanatını yapmaz bile o ibret olsun diye yapılır. Mutlak yine barıştır. Ve o sanat barış, hoşgörü için yapılır. Sanat halklar arasında bir köprü görevi görür, bu köprü de barışa giden yoldur. İnsanlar, halklar birbirlerini sanatın yoluyla tanıyarak birbirlerine sempati duyarlar ve aralarında bir hoşgörü havası oluşur. Eğer biz Kürtler sanatımızı sağlam temeller üzerine kurar ve geliştirecek, bir şekilde çevremizi, dünyayı etkilersek yaptıklarımızla, barışa ve özgürlüğe daha hızlı ulaşırız. Fakat toplumumuzda daha sanatın değeri ve gerekliliği

yok, finansmanınız yok... Bu koşullarda tiyatro yapmaktan bahsedemeyiz bence. Biz sahnelediğimiz her oyunun tüm boyutlarıyla kendi öz gücümüze ve el emeğimize dayanarak sahneliyoruz. Yaşanan fiili yasaklamaların yanı sıra, emniyet ve güvenlik adına engellemeler de hat safhada...

• Neden tek kişilik oyunları tercih ediyorsunuz?

Aslında hep tek kişilik oyunlar oynamıyoruz. Ama az kadrolu oyunlar tercih ediyoruz. Çünkü yukarıda da belirttiğim gibi, işin ekonomik boyutu bizi çok zorladı için tek ve ya az kadrolu oyunları tercih ediyoruz. Onlarca oyuncuyu istihdam etme imkanımız söz konusu değil. Prova yapacak sahne bile yokken çok kadrolu oyunlar sahnelememiz olanaksız. Az kadrolu ve ya tek kişilik oyunları sahnelememizin en büyük nedeni ekonomik yetersizlik. Zorunlu olarak tercihimizi bu yönde yapıyoruz.

• Koşullarınız olursa köylerde de gösteri yapmak istediğinizi belirtiyorsunuz. Genelde kırsal alanlar pek düşünülmemiş alanlar değil. Sizin dillendirmeniz bu anlamda önemli. Köylere gitmekle tam olarak neyi yapmak istiyorsunuz?

Bence işin özü köylere. Varoşlardır. Kırsal alanlardır. Her zaman unutulmuş, olmazsa da

Kadına dair

Songül Beyazgül

Dilber'in Dramı

Siirt'te 18 Ocak 2007 tarihinde gerçekleşen ve 17 yaşındaki Dilber Özer'in ölümüyle sonuçlanan cinayet ile ilgili davada, Ağır Ceza Mahkemesi Özer'in imam nikahıyla evlendirildiği Murat Kızıltan, kardeşi Hüseyin Kızıltan ve anneleri Zübeyde Kızıltan için beraat kararı verdi. Bu beraat kararında en acı verici yan, kararı veren mahkeme üyelerinden ikisinin kadın olmasıydı. Hatta heyetin erkek üyesi Uğur Karabulut, "töre saikiyle insan öldürmek"ten ceza verilmesi gerektiğini savunurken, iki kadın üye Çiğdem Aydoğmuş ve Zeynep Mutlu beraat kararını savundular. Yani kadın suretli erkeklik, ne yazık ki bu davada yine sahneydi.

Siirt Ağır Ceza Mahkemesinin gerekçeli kararı, tam bir hukuk skandalı dedirtecek cinsten. Mahkeme Dilber'in imam nikahlı eşinin ilk cinsel ilişki sırasında kanamasının olmadığını kimseye anlatmamasını eşini çok sevmesine bağladı. Bununla da yetinmeyerek kesin kanıtlar yerine, Dilber'in örf ve adetlere göre evine gönderilmesi gerekirken evde tutulmasını imam nikahlı eşin ve aile üyelerinin suçsuzluğuna kanıt olarak sundu.

Oysa olay çok farklı yaşanmıştı. 17 yaşındaki Dilber, imam nikahıyla evlenmişti. Anatomi bakire olduğu için bakire olmamakla suçlanmış ve bundan dolayı sürekli olarak şiddete maruz kalmıştı. Evliliğinin beşinci ayında, sağ şakağından tabancayla vurulmuş halde bulunmuş, ailesi Özer'in öldürüldüğünü, yargılanarlarsa intihar olduğunu savunmuştu. Tüm deliller Dilber'in öldürüldüğüne işaret ediyordu. Dilber solaktı. Ama kurşun sağ şakağına isabet etmişti. Bu nedenle cinayet ihtimali üzerinde duran savcılık, imam nikahlı eş Murat ve kardeşi Hüseyin Kızıltan'ı tutuklamıştı.

Özer'in otopsi raporunda "anatomik bakire olduğu" yani, kızlık zarının ancak doğumda yırtılacağı anlaşılmıştı. Tüm müdahillerin yüzde yüz namus adına işlenmiş bir cinayet olarak değerlendirdiği bu olayda, cinayetin işlendiğine dair kanıtı güçlendiren o kadar çok delil vardı ki! Mesela silahta Dilber'in değil, kayıbirader Kızıltan'ın parmak izleri vardı. Yine Dilber'in elinde atış atığı denilen ve silahı ateşledikten sonra oluşması gereken barut izi yoktu ve ayrıca eline de ikinci bir kurşun isabet etmişti. Dilber'in cesedi bulunduğu elbiseleri yırtık içindeydi ve ortalık darmadağındı. Yani olay yerinde boğuşma yaşanmıştı.

Gün gibi net olan bunca delile rağmen, mahkemenin verdiği beraat kararı ardından Dilber'in ailesi, yargıtaya başvurdu. Eğer yargıtay bu kararı bozmasa, bir kadının kanına girmiş bir grup katil daha elini kolunu sallayarak toplum içinde dolaşacak. Töre ve gelenek adına işlenen suçların cezasını vermesi gereken yargının bu olayda yaşadığı yine bir hukuksuzluk örneği ve kadın hakları ihlalidir. Sadece 17 yaşında olan bir genç kadın, bakire olmadığı gerekçesiyle binbir türlü şiddet biçimiyle karşılaşıyor ve ardından öldürülüyor. Adli tıbbın anatomik bakire tanısını koymasına ise, birçok insanda şu tepkiye yol açıyor: "Yazık bakireymiş kız, değdi mi şimdi?" Bu söylemin kendisi bile ne kadar korkunç bir zihniyeti temsil ediyor. Yani bakire olmasa ölümü hak etmiş olacak.

Mahkeme heyeti ne yazık ki, bu zihniyetin temsilciliğine soyunup, Dilber'i öldüren silahın tetiğini çekenleri aklayarak, onlarla bu cinayete ortak olmuştur. Dilber kaba namus anlayışına kurban edilmiş ilk kadın değildir. Bu cinayetleri önlemek, örgütlenme ve kadın birliğini yaratmaktan ve davalara direkt müdahil olmaktan geçer.

Mısır'da Bir Kitap, Evliliği ve Toplumsal Cinsiyeti Tartışmaya Açtı

"Evlenmek İstiyorum" kitabının kadın yazarı Abdelaal, "Kızlara daha üç, dört yaşındayken kiminle evlenecekleri soruluyor. Bir kadının yaşama amacının evlenmek olduğu fikrini daha küçük yaşta kızların kafasına sokuyorlar" diyor.

Mısırlı genç bir erkeğin "evlenmek istiyorum" diyebilmesi oldukça doğal. Ancak Mısırlı bir genç kadın bu sözleri telaffuz ettiğinde ve hatta bu başlıkla bir kitap yazdığında, Mısır gibi tutucu bir toplumda siyasal bir beyanat haline geliyor.

"Kadınlar kendileri için bir şey istememeli, onlar sadece birilerinin kendileriyle evlenmesi ya da boşanması için varlar" diyor Ghada Abdelaal. Abdelaal, "Evlenmek İstiyorum" adlı çok satan kitabın yazarı. "Bir kadının 'bir şey istiyorum' demesi saygısızlık olarak görülüyor."

Kitap, Mısırlı bir yayıncı tarafından keşfedilmeden önce bir İnternet günlüğü olarak başladı.

Abdelaal, Mısır'daki sosyal uyumsuzluğun ve cinsiyet ayrımcılığının keskin bir gözlemcisi. Kitabında erkekleri değil, "gawwaz el-salonat" (salon evliliği, görücü usulü evlilik) denilen geleneği hedef aldığını söylüyor.

Emlak piyasası evlilikleri etkiliyor

"Bırakın hayat boyu birlikte yaşamayı, birlikte pikniğe giden insanların bile birbirlerini tanımak için daha uzun zamana ihtiyacı var" diyor.

Kitabın popüleritesi- şu an üçüncü baskısını yaptı ve dizileştirilme teklifleri var- Mısır toplumundaki endişeyi yansıtıyor. Mısırlı pek çok genç evlenecek parayı bulamıyor.

Kitap "doğru erkeği" bulmak üzerine de olsa, Abdelaal uygun fiyatlı bir apartman daireleri bulmanın zorluklarına da değiniyor. Pek çok genç, ev tutacak parayı biriktirene kadar nişanlı kalıyor.

"Gençler birlikte yaşamaya başladıklarında zaten birbirlerinden sıkılmış oluyorlar" diyor kadın hak-

Mısır'daki artan tecavüz ve taciz olaylarına sebep olduğuna inanıyor.

"Eğer hüsrana uğramışsanız, bunun hincını şiddet yoluyla çıkarmanız mümkün" diyor.

Ancak Antropolog Hania Sholkamy evlilik öncesi cinsel ilişki yaşı ve tecavüz olayları arasındaki bağlantının o kadar da kesin olmadığını düşünüyor.

"Sokakta kadınları rahatsız eden insanların hepsinin bekar olduğunu ya da cinsel ilişkisizlikten hüsrana uğradıklarını düşünmüyorum. Cinsel ilişkiye girememekten yakından pek çok insan var, ama onlar kadınları rahatsız etmiyorlar."

Cinsiyet eşitsizliği teması Abdelaal'ın kitabında sıkça işleniyor.

"Kızlara daha üç ya da dört yaşındayken kimle evlenecekleri soruluyor. Bir kadının yaşama amacının evlenmek olduğu fikrini daha küçük yaşta kızların kafasına sokuyor-

ları aktivisti Nihad Abou El Qoumsan. Bu durum, Mısır'daki yeni evli çiftler arasındaki olağandışı boşanma oranlarına neden oluyor.

Cinsel ilişki hüsrani

Dini geleneklere göre evlilik öncesi cinsel ilişki yasak. Bazılarına göre buna toplumsal bir risk. Kahire Amerikan Üniversitesi Öğretim Üyesi Sosyolog Madeeha al-Safty evlilik öncesi cinsel ilişki yaşağının

lar."

"Kızlar okula gittikten sonra bile bir kadının geleceğinin ancak kocasının evinde olabileceğini söylüyorlar. Peki, bir kadın evlenemezse ne olacak? Kendini mi yakmalı?" (MA/RFG/TK)

Magdel Abdelhadi'nin BBC'deki haberini Ruşen Fırat Güllüoğlu özetleyerek Türkçeleştirdi.

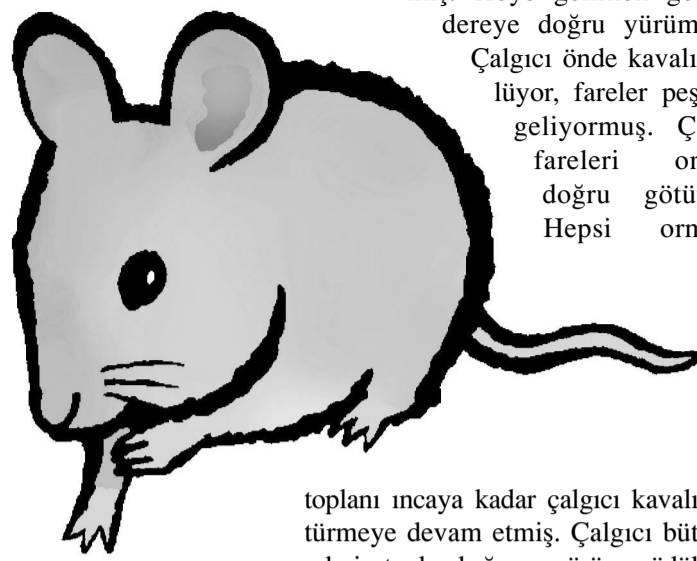
Bia Haber Merkezi / Kahire

Kadının Kaleminden

'Kadın ve edebiyat'. Erkeklerin kadınlara bıkıp usanmadan tekrarladıkları 'ezeli' ve de 'ezici' bir soru vardır. 'Bizler kadar düşünme yeteneğiniz olduğunu ileri sürüyorsunuz. Madem öyle, neden Shakespeare gibi bir deha çıkaramadınız?' İşte Virginia Woolf bu 'yakıcı' soruya, tarihsel ilişkilerin kökenine inip kütüphane raflarında şöyle bir gezindikten ve de kısa bir kadın edebiyatı tarihçesi çıkardıktan sonra esaslı bir yanıt getiriyor. Ve şöyle sesleniyor kadınlara: 'Para kazanın, kendinize ait ayrı bir oda ve boş zaman yaratın. Ve yazın, erkekler ne der, diye düşünmeden yazın!'

Kendine Ait Bir Oda

miş. Köye gelirken gördüğü dereye doğru yürümüşler. Çalgıcı önde kavalını üflüyor, fareler peşinden geliyormuş. Çalgıcı fareleri ormana doğru götürmüş. Hepsi ormanda

köyün adına fareli köy denmiş. Fareli köyün çocukları da, bu yaratıklardan bıkmışlar.

Bir gün fareli köye bir çalgıcı gelmiş. Muhtara:

- Eğer bana bir kese altın verirsiniz, köyü farelerden temizlerim. de-

toplama incaya kadar çalgıcı kavalını ötürmeye devam etmiş. Çalgıcı bütün farelerin toplandığı görüncü ödülü olan bir kese altın almak için hemen köye geri dönmüş.

Farelerin köyden uzaklaştıırabilmenin sevinciyle emin adımlarla yürüyormuş. Sonunda köye varınca:

- Bir kese altınımı alırım. Bu altınlarla şehre gider, işimi kurarım. Ben de zengin insanlar arasına katılır ve rahat yaşamaya başlarım, diye düşünmüş.

Bu düşüncelerle muhtarın yanına varan çalgıcı muhtardan ödülünü istemiş. Muhtar oyun bozanlık yapmış.

- Nasıl olsa farelerden kurtulduk, bir kese altın vermesem olur, diye düşünmüş. Çalgıcıya çeşitli nedenler göstererek altınlarını vermemiş.

Çalgıcı kandırıldığını anlayınca:

- Ben size bir oyun oynayayım da görün, demiş. Başlamış kavalını çalmaya. Kavalın sesini duyan bütün çocuklar çalgıcının yanına koşmuş. Çalgıcı da hem kavalını üflemiş, hem de yürümeye başlamış. Köyün bütün çocukları da kavalcının peşinden gitmişler. Köyde hiç çocuk kalmamış. Analar babalar kara kara düşünmeye başlamışlar.

Köylüler muhtara gidip:

- Ne yapacağız, ne edeceğiz. Sen çalgıcının hakkı olan bir kese altın vermiydin. Bak şimdi çocuklarımızı aldı götürdü, demişler.

Kavalcı kızgın kızgın, peşinde çocuklarla birlikte ormana varmışlar. Ormanda bir ağacın altında dinlenirken aklına tekrar muhtara gitmek altınlarını bir daha istemek gelmiş. O sırada telaşla yerinden kalkınca kavalını almayı unutmuş. Sihirli kavalı bulan bir çocuk, arkadaşlarının yanına gelmesi için başlamış çalmaya. Kavalın sesini duyan çocuklar hemen ormanda toplanmışlar. Hemen köye, annelerinin babalarının yanına dönmeyi düşünmüşler. Kavalı bulan çocuk köyün yolunu biliyormuş. Kavalı çalan çocuk önde diğerleri arkasında köye geri dönmüşler. Anneleri, babaları çok sevinmişler. Şenlikler düzenlemişler. Kırk gün kırk gece bayram etmişler.

Tabi bu sırada da köylüler muhtarın azarlamışlar. Çalgıcının hakkını vermesini söylemişler. Hakkını alan çalgıcı da hayallerini gerçekleştirmek için köyden ayrılmış. Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetineee!

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur zaman içinde, develer tellal iken, pireler berber iken, ben annemin beşiğini tıngır mıngır sallarken; ülkenin birinde bir köy varmış. Halkı mutluluk içinde yaşamış. Günlerden bir gün köyün bütün evlerine fareler dolmuş. Binlerce fare köyün sokaklarında, evlerde dolaşıyorlarmış. Yatak odasına gitseler, mutfığa girseler farelerden geçilmiyormuş. Ne bulurlarsa yiyorlarmış. Halk ne yapacağını şaşırıp kalmış. Köy muhtarından bu işe bir çare bulmasını istemişler. Muhtarın da elinden bir şey gelmiyormuş. Böylece

miş.

Bütün köy halkı bu habere sevinmişler. Aralarında hemen çalgıcının istediği bir kese altın toparlamışlar ve muhtara teslim etmişler. Halkın tek istediği bu farelerden kurtulmuş.

Çalgıcı isteğinin kabul edildiğini öğrenince başlamış kavalını çalmaya. Kavalıdan öyle tatlı, öyle güzel sesler çıkıyormuş ki, fareler saklandıkları yerlerden akın akın çıkarak çalgıcının yanına geliyormuş. Kısa bir sürede çalgıcının etrafı binlerce fare ile dolmuş. Köydeki bütün farelerin çalgıcının etrafında toplandığı sırada çalgıcı yürümeye başla-

Tekerlemeler

Leylek

Leylek leylek havada,
Yumurtası tavada,
Gel bizim hayata,
Hayat kapısı kitli,
Leyleğin başı bitli.

Keçiler

Ayşe Hanımın keçileri,

Hop hop hopluyor,
Arpa, saman istiyor,
Arpa, saman yok,
Kilimcide çok.
Kilimci kilim dokur,
İçinde bülbül okur.
İki kardeşim olsa,
Biri ay, biri yıldız,
Biri oğlan, biri kız,
Hop çikolata çikolata,

ta,
Akşam yedim salata,
Seni gidi gidi

Kuzu

Kuzu kuzu me
Bin tepeme
Haydi gidelim
Ayşe teyzeme.

Yağmur

Yağ yağ yağmur,
Teknede hamur,
Bahçede çamur,
Ver Allahım ver,
Sicim gibi yağmur.

Karga

Karga karga 'gak' dedi,
'Çık şu dala bak' dedi,
Karga seni tutarım,
Kanadını yolarım.

Hanım Kızı

Çan çan çikolata,
Hani bize limonata?
Limonata bitti,
Hanım kızı gitti.
Nereye gitti?

İstanbul'a gitti.
İstanbul'da ne yapacak?
Terlik pabuç alacak.
Terliği pabucu ne yapacak?
Düğünlerde,
Şingir mıngır oynayacak

Ebe

Ebe ebe gel bize
Uzaktan vur elimize
Eğer vuramazsan
Ebesin ebe
Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi,
Bunu sana kim dedi?
Diyen dedi on yedi
Yağlı böreği kim yedi?

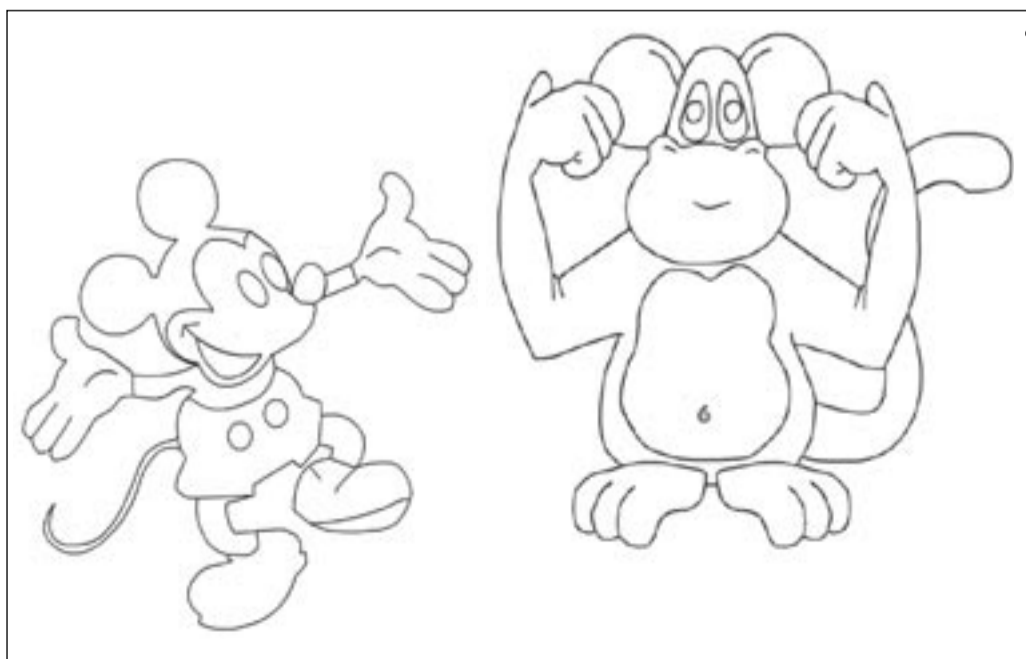
Bilmediklerimiz

- Atakama Çölüne 400 seneden beri yağmur yağmamaktadır. Yağan yağmur da havada buharlaştığından yere düşmemektedir.
- Son beş bin yılda savaşız geçen sadece 292 yıl olduğu kaydediliyor.
- Beş bin yıldır savaşlarda ölen insan sayısının 4 milyarı geçtiği tahmin ediliyor.
- 2. Dünya Savaşı'nda 50 milyon insan öldü, 90 milyon ise sakat kaldı.
- Uluslar arası verilere göre 200 yılında dünyadaki tüm ülkelerin silah ve askeri harcamaları için 1,1 trilyondan fazla harcadığı belirtiliyor. Bu rakam günde 2,74 Milyar Dolar (yaklaşık 4,52 Katrilyon TL), dakikada ise 1,9 Milyon Dolar (yaklaşık 313 Milyar TL) ediyor.
- Silahlanmaya ayrılan payda 8 Milyar Doların (yaklaşık 13,2 Katrilyon) üzerinde bir harcamayla dünyada 14. sırada olan Türkiye, en çok silah ithal eden ülkeler sıralamasında 4. sırada.
- Dünyada en zengin 15 adamın varlığı, kara Afrika ülkelerinin tümünün ulusal gelirinden fazla.

Bilmece

- 1- Saat niçin tehlikelidir?
- 2- Duvara çarpan araba ne olur?
- 3- Belgeli su baskınına ne denir?
- 4-10 tilki, 8 kedi, 20 tavuk ne yapar?
- 5- Trenler ne zaman üşürler?
- 6-Adamın otopsisinde yüreğinde diş izi bulunmuş. Neden ?
- 7- Doktorlar ameliyatta niçin maske takarlar ?
- 8- Doktorlar niçin eldiven takarlar ?
- 9- En kibar kuş hangisidir?
- 10- Hangi tas ile su içilmez ?
- 11- Kekemeler ne zaman kekelemezler?
- 12- Bozulduğu halde tamir edilmeyen şey nedir?

- Cevaplar**
- 1- Akrebi olduğu için
 - 2- Dürür
 - 3- Belgesel
 - 4- Günlük
 - 5- Haydutlar soyduğu zaman
 - 6- Ölmekten önce yüreği ağzına getirmiştir.
 - 7- Yanlış ameliyat ettikleri hasta
 - 8- Olen hastalarda parmak izi
 - 9- Baykuş
 - 10- Kafası ile
 - 11- Konuşmadıkları zaman
 - 12- Hava

ÇOCUKLARRRR BENİ BOYAYINNN!

GAP İle Amaçlananlar -I-

Güneydoğu Anadolu Projesi veya kısa adıyla "GAP", Türk devleti tarafından resmi olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi denilen Kuzey Kürdistan'ı "kalkındırma" projesi olarak nitelendirilmektedir. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı, 6 Kasım 1989 Tarih ve 388 sayılı kanun hükmünde kararname ile kurulmuştur. Ancak bazı 'resmi ideoloji' kaynaklarına göre "bölgeyi kalkındırmayı ve Türkiye'nin en verimli topraklarını haline getirmeyi amaçlayan" bu projenin fikriyatı Mustafa Kemal'e kadar dayandırılır ve Adnan Menderes'in iktidarı sürecinde resmi olarak oluşturulduğu iddia edilir. Bu iddialar doğru mudur? Güneydoğu Anadolu Projesi ile amaçlanan gerçekte nedir? GAP eliyle bölgede oynanan siyasal ve sosyal oyunlar nelerdir? Bu veya buna benzer soruları irdelemeden GAP'ı doğru değerlendirmek mümkün değildir.

Hangi toplum yaşadığı toprakların gelişmesini ve ilerlemesini istemez ki? Hele ki, Kuzey Kürdistan gibi bilinçli olarak geri bırakılan ve gelişimi önünde hep engel olunan bir bölgede ilerlemeyi, gelişmeyi elbette herkes ister. Bölge insanın yaşadığı yoksulluk, hakettiği bir yoksulluk değildir. Çünkü bölge, oldukça zengin yerüstü ve yeraltı kaynaklarına sahiptir. Tüm bu kaynaklar, sanki sonradan yapılmışçasına, GAP etrafında dönmüş dolaştırılmakta ve dönem dönem yapılan "yatırımlar" ile de bölgede ilerleme kaydedildiği söylenmektedir. Şimdi şu sayılara dikkat edelim: GAP projesi için bugüne kadar yıllık ortalama 350 milyon dolar tahsis edildiği söylenmektedir. Bu projenin 2010 yılına kadar tamamen hayata geçmesi için de yılda ortalama 1,6 milyar dolar kaynağa ihtiyaç bulunduğu belirtilmektedir. Yıllardır savaşa ayrılan bütçe düşünüldüğünde, bunun öyle basitçe geçirilmesi gereken bir konu olmadığı kolayca anlaşılabilir.

Kürdistan halkı, yaşam imkanlarının geliştirilmesini ekonomik olarak istediği gibi, bölgede hala ısrarla sürdürülen savaşın da durdurulmasını istemektedir. Diğer yandan, bu gelişimin her ne pahasına olursa olsun tarzında bir gelişim de istememektedir. Zira GAP projesi ile bölgede zarar görecektir, ekolojik ve sosyal yaşamın da korunmasına önem vermektedir.

Bölge halkı, örneğin tüm dünyanın tarihi ve kültürel mirası niteliğinde olan Hasankeyf'in sırf elektrik üretecek bir baraj yüzünden tahrip edilmesine tamamen karşıdır. Çünkü Hasankeyf, sadece dünyanın en eski uygarlıklarından geriye kalan tarihi bir eser değil, aynı zamanda insanlığın geçmişine ve gelişimine ışık tutan tarihin kendisidir. Dünyada bu tür zenginlikler koruma altına alınırken, tarihi, turistik ve ekonomik bir olgu olarak restore edilip bir simge olarak sunulurken, Türkiye'de bu tür değerlerin sermaye sahiplerinin enerji ihtiyacına kurban edilmesinin altında başka nedenler de vardır.

Bölgeyi hemen hergün yakıp-yıkarak Türk devletinin, bir de kalkındırma projesiyle ortaya çıkması ve uluslararası alanda bunu pazarlık konusu yapması gerçekte kimin ya da kimlerin faydasınadır? Bu projeye Türkiye mi, yoksa başka güçler mi kalkındırılmaya çalışılıyor? "Türkiye'nin bu projeye amacı nedir?" sorusuna kısaca bir cevap verdiğimizde, hedeflenen iki temel olgunun, yıllarca yok saydığı Kürt halkının geçmişine bağlı keserek, kanıt niteliği taşıyan maddi ve manevi değerlerini yok etmek ve Ortadoğu'daki su kaynaklarını kendi kontrolüne almak olduğunu söyleyebiliriz. Peki Türkiye ABD başta olmak üzere,

Ortadoğu'ya önem veren diğer ülkelerden neden finansal kaynak, yani kredi alamadı? Bu sorunun da can alıcı diğer bir soru olarak cevaplanması gerekiyor.

Proje tamamlandığında, yılda 50 milyar m³'den fazla su akan Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde kurulan tesislerle, Türkiye toplam su potansiyelinin yüzde 28'i kontrol altına alınacak. ABD, Ortadoğu'da her şeyin kontrolünün Türkiye'de olmasını istemiyor. Fakat bunun yanında bir de İsrail gerçeği var. İsrail, GAP projesine büyük bir önem vermektedir. İsrail'in bölgede söz sahibi olmak için yıllardır çeşitli oyunlar oynadığı artık gizli bir gerçeklik değildir. Kaldı ki günümüzde İsrail, amaçlarına ulaşma doğrultusunda yavaş yavaş sonuç almaya başlamış gibi görünüyor. Çünkü, GAP alanında önemli bir miktarda arazi satın aldıkları bilinmektedir. GAP İdaresi, İsrail hükümet kuruluşu MASHAV ile bölgede 'modern tarım teknolojisinin uygulanması' adı altında bir işbirliği yürütüyor. Bu işbirliği, tarıma dayalı sanayilerin geliştirilmesinde sulama sistemleri, tohum ıslah birimleri ve verimlilik artırıcı diğer tekniklerin yerleştirilmesi gibi konuları kapsıyor.

İsrail'in resmi rakamlarına göre, 2003 yılı içindeki Türkiye'ye ihracatı 400 milyon Doları yaklaşıyor. Bazı kısa cümlelerle ifadelendirmeye çalıştığımız GAP ve bu projenin asıl amaçları konusunu başlıklar altında açıklamaya çalışalım.

GAP'ın içeriği nedir?

Türkiye tarihini incelediğimizde, GAP dışında geniş bir proje ile karşılaşmak neredeyse imkansızdır. GAP'ın içinde; "Barajlar, hidroelektrik santralleri, sulama sistemleri, tarımsal altyapı hizmetleri, endüstriyel gelişim, eğitim, sağlık ve diğer sektörel projeler" yer almaktadır. Bu proje, Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şırnak ve Şanlıurfa olmak üzere tam 9 ili kapsamaktadır.

* GAP Alanı: 75.193 km². (Türkiye'nin yaklaşık % 9,5'u).

* Bölgede yaşayan nüfus: 6.608.619 kişi. (Türkiye'nin 9,75'i)

* Öngörülen toplam maliyet: 32 milyar Amerikan Doları.

* Toplam harcama: 15,2 milyar Amerikan Doları.

* Yapılması planlanan baraj sayısı: 22

* Tamamlanan baraj sayısı: 13

Geliştirme projeleri adı altında, kontrolü ele geçirilmeye çalışılan su kaynakları:

Fırat Havzası: 1- Karakaya barajı 2- Aşağı Fırat 3- Sınır Fırat 4- Suruç, Baziki. 5- Adıyaman, Kahta. 6- Adıyaman, Göksu 7- Gaziantep, Araban.

Dicle Havzası: 1- Dicle Kralkızı. 2- Bat-

man. 3- Batman-Silvan. 4- Garzan. 5- Ilisu. 6- Cizre.

Bu rakamlar oldukça geniş. Bu rakamlar bir bölgeyi kalkındırmayı değil, neredeyse insanlar ve doğa için en önemli yaşam kaynağı olan suyun, bir bütün ele geçirilmesine yöneliktir. Resmi kaynaklara bakıldığında hedeflenen, öncelikle sulama alanları, kanalları oluşturmak yani tarımda ilerleme kaydedilmek ve enerji açığını kapatılmak olarak açıklanmaktadır.

Projede 2007 yılına kadar 14 milyar dolarlık (% 43) bir yatırım gerçekleştirilmiştir. Yatırımların dağılımına bakacak olursak; Enerji sektöründe yatırımların % 75'i gerçekleştirilirken, imalat sektöründe % 40, ulaştırma ve haberleşme sektöründe % 30, turizm sektöründe % 25 ve tarım sektöründe ise % 12 kamu yatırımı gerçekleştirilmiştir.

Temel gelir kaynağı tarım ve hayvancılık olan bölgeye yapılan yatırımların, öncelikli olarak elektrik enerjisi olması elbette ilginçtir. Bununla birlikte, bugüne kadar kurulan barajlarla hedeflenen sulama alanı 1,7 milyon hektar iken, sulanan alanların toplamı 233 bin 300 hektar olmuştur, yani planlanan oranın neredeyse dokuzda biri. Sulanması hedeflenen alan ile sulanan alan arasındaki fark oldukça büyüktür. Her iktidar döneminde halka verilen sözlerle rağmen sulanan arazilerde yaşanan bu 'hayal kırıklığı' için, resmi kurumlar 'kaynak sıkıntısını' öne sürmekte ve önemli olan şu gereğcelendirmeyi yapmaktadır:

"Bölgedeki sulama yatırımlarının hızlandırılması için, yatırımlara ayrılan kaynakların artırılması ve dış kredi imkanları sağlanması önem arz etmektedir." Burada bahsedilen dış kredilere neden ihtiyaç duyulmaktadır? Şimdiye kadar devletin GAP bünyesinde sadece elektrik üretiminden ve arazi satışından elde ettiği gelir nereye gitmiştir? Yunanistan, Suriye, Irak, Gürcistan gibi komşularına elektrik satan Türkiye'nin, enerji projesindeki durumu da pek farklı değil.

Enerji üretimi

2004 yılı itibarıyla, Karakaya ve Atatürk barajları ile birlikte 1999 ve 2000 yıllarında işletmeye alınan Kralkızı, Karkamış, Dicle ve Birecik barajlarında gerçekleştirilen toplam hidroelektrik üretimi, tesislerin açılışından bugüne kadar yaklaşık 11 milyar dolar değerinde enerji üretimi sağladı. Devlet Planlama Teşkilatının 2003 yılı verilerine göre, elektrik enerjisinde yıllık üretim kapasitesinin '19.908 GWh' olduğu, bölgedeki GAP projesinin tamamlanmasıyla 26.834 GWh'a ulaşacağı iddia edilmektedir. Bölgeye şu an aktarılan enerji oranının gerçekte ne kadar olduğu veya ne kadar artacağı be-

Projenin amacı Kürt Özgürlük Hareketi karşısında bir cephe oluşturmak, Kürt halkının direncini kırmak, ekonomik olarak yoksullaştırıp açlıkla terbiye ederek kendine bağlamak dışında bir şey değildir.

lirsizdir. Çünkü bölge bir savaş alanı durumundadır.

'GAP'ın Sosyal Eylem'i

GAP kapsamında, bir de sosyal eylem planı oluşturulmuştur. Bakanlar kurulu tarafından 1998 yılının Haziran ayında, GAP'ın 2010 yılına kadar tamamlanması kararı alındı. GAP master planı, GAP idaresi tarafından güncelleştirildi. Buna göre oluşturulan kurumlar, 28 adet "Çok Amaçlı Toplum Merkezi" (ÇATOM) ile "Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri" (GİDEM - Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Adıyaman, Gaziantep), yine "Gençten Genç Sosyal Gelişim Projesi" (Mardin), "Sokakta Çalışan Çocukları Rehabilitasyonu Projesi" (Diyarbakır, Adıyaman) ve en önemlisi de "Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi"dir (ki bu Dicle, Harran ve Gaziantep Üniversitelerinde devam etmektedir).

Tüm bunlara bakıldığında şaşırılmak elde değil. Hatta "ne oluyoruz, nerdeyiz, uzayda mıyız" diye sorabiliriz. Çünkü olay öyle bir abartılmış ki; sanki henüz yaşamının baharında 13 kurşunla vurulan, aç bırakılan, sokakta çalışmaya zorlanan çocuklar GAP bölgesinin dışında... Hayır, tam da göbeğinde, Mardin'de, Diyarbakırda, Batman'da... Yine, uyuşturucu batağına gençleri sürükleyen yine sanki bu sistem değil. Bugünlerde gündemin başlıca konularından biri olan Ergenekon örgütlenmesinin bile sadece bölgedeki kadınlara, gençlere, çocuklara neler yaptığı, hangi yollara sürüklediği bile ciltlerce belge ile ortaya çıkıyor. ABD'nin, GAP benzeri bir proje görünümündeki "Büyük Ortadoğu Projesi" (BOP) kapsamında, Türkiye'yi Ortadoğu'daki "İlmli İslam Ülkesi" rolüne bir an evvel kavuşturmak için ortaya çıkardığı düşünülebilecek olan Ergenekon Örgütlenmesi bakalım 'gizli kalmış' hangi gerçekleri ortaya çıkaracak? Devlet, kendi bünyesinde çalışanların geçmişte işlediği suçları açığa çıkararak sorunu 'bağımsız hukukuyla' çözmeye mi çalışacak, yoksa aklamaya mı? Henüz belli değil. İşlenen suçların kimlerce veya hangi amaçla yapıldığının üzerine gidilecek mi, bunu önümüzdeki günlerde yaşanacak gelişmelere ya da gündem değişikliklerine bağlı olarak göreceğiz. Bölgede bizzat devlet tarafında her tür geri geleneğin, aşiret yapılanmasının, kadın ticaretinin, uyuşturucunun geliştirildiğini biliyoruz. Gençlerin içinden çıkılmaz sosyal yaşamlara sürüklendiği belgelerle basına yansımış ve ortaya çıkmışken; GAP'ın bir de sosyal yanı varmış demek ki!

devam edecek...

Kaynaklar:

ANF, DPA, ajanslar ve çeşitli internet siteleri.

Derleyen: Avaşın Çağlayan

Dr. İlhan Diken

Egzema (Dermatit)

ayakkabılar, kozmetikler, lastik, plastik, lokal uygulanan ilaçlar, güneşten koruyucular ve parfümlerdir.

Kontakt alerjenlerden bazıları ağız veya parenteral yol (enjeksiyon şeklinde) ile de vücuda alınabilir. Bu durumda kontakt temas kesilse bile dermatit'in iyileşmediği görülür. Duyarlılık bulunan alerjen ile çapraz reaksiyon veren maddeler varsa bu maddeler ile de temasın kesilmemesi dermatit'in kronikleşmesine neden olur. Nikel ve krom gibi çevremizde çok yaygın bulunan kontakt alerjenlerden tamamen sakınmak imkansızdır. Bu nedenle nikel ile kroma bağlı el dermatitleri kronikleşir ve uzun yıllar iyileşmezler.

Deriye dışarıdan temas eden bir takım irritan (tahriş edici) maddelerin oluşturduğu lokal inflamatuvar ve immünolojik olmayan, yani bağışıklık sistemi tarafından başlatılmayan bir reaksiyondur. Tüm kontakt

dermatit olgularının ortalama %70'ini oluşturur. Maddelerin toksik etkisine bağlı olarak ortaya çıkar. Önceden duyarlılık (sensitizasyon) kazanılmış olması gerekmediğin-

den maddeyle ilk kez temas edilmesi sonrasında bile meydana gelebilir.

En çok irritan kontakt dermatit oluşturanlar, günlük yaşamda çok sık karşılaştığımız maddeler olan su ve sabundur. Su kurutucu olup, erozyona uğramış derilerde hücre hasarına neden olur. Sert sularda bulunan kireç ve magnezyum gibi maddeler de derinin çatlaklarında birikerek mekanik tahrişe neden

olurlar. Sabunlar deriyi alkalileştirir (nötr yapısını bozar) ve yağdan arındırarak kalsiyum ile magnezyum çökmesine yol açarlar.

Irritan kontakt dermatit oluşturan diğer irritan maddeler; su, sabun, deterjanlar, alkaliler, asitler (sülfürik asit, asetik asit, hidroklorik asit, nitrik asit), organik çözücüler (beyaz ispirto, dizel yağı, fuel oil, gaz, tiner, benzen, aseton), okside edici ajanlar (ben-

zoil peroksit, sodyum hipoklorit), bitkiler (turunçgillerin kabuğu, sarımsak, baharatlar, soğan), fiziksel ve mekanik faktörler (sıcak, soğuk, rüzgâr, nem, güneş ışığı), flasterler ve topikal ilaçlardır (katran, antralin, potasyum permanganat, jansiyon moru).

Kontakt dermatitlerin tanısı, yapılan alerji deri testleri ile konulmakta ve hastalar saptanan alerjenlere göre tedavi edilmektedirler. Ekzema tedavisinde genellikle nemlendirici kremler kullanmakla birlikte, steroid içermeyen pimerekrolimus etken maddeli kremler, belirtiler başladığında uygulanmalı ve kızarıklık tamamen geçinceye kadar devam edilmelidir.

Kan Uyuşmazlığı Nedir?

Kan uyuşmazlığı, adından da anlaşılacağı üzere anne ve babanın kan grupları arasında uygunsuzluk olmasıdır. İnsan kan grupları A, B, AB, ve O olarak 4 türdür. Bunun yanı sıra D faktörü adı verilen Rh faktörü de pozitif ya da negatif olabilir. Anne karnındaki bebeğin uyuşmazlıktan etkilenmesi için bebeğin kan grubu ile annenin uyumsuz olması, bebeğin kanının anne kanı ile temas etmesi, ve annenin bağışıklık sisteminin bu duruma cevap olarak antikor

üretmesi gerekir. En sık rastlanılan uygunsuzluk Rh uygunsuzluğudur. Bu durumda baba Rh (+) iken anne Rh (-) dir. Eğer bebek de Rh (+) olursa bebeğin kanındaki bu Rh faktörü anne kanına geçer ve annenin bağışıklık sistemi Rh faktörünü ortadan kaldırmak için antikor adı verilen maddeler üretir. Bu nedenle ilk bebek durumdan etkilenmez. Rh uygunsuzluğundan sadece Baba pozitif anne negatif iken söz edilebilir. Baba negatif anne pozitif ise uyuşmazlık önemli değildir.

Kan uyuşmazlığında amaç annenin Rh pozitiflere karşı antikor oluşturmasını engellemektir. Bu nedenle kan grubu Rh (-) eşi Rh (+) olan gebelere 28. haftada anti-D iğnesi yapılmalıdır. Bu ilaçlara halk arasında uyuşmazlık iğnesi adı verilir. Doğumdan sonra bebeğin kan grubu pozitif ise ilk 72 saat içinde yeniden anti-D yapılmalıdır.

Benzer şekilde düşük, dış gebelik, kürtaj gibi durumlarda da müdahaleden hemen sonra anti-D yapılmalıdır. Tanısal amaçlı girişimler olan amniyosentez, kordosentez, CVS gibi işlemleri takiben anti-D yapılması gebeliğin sağlıklı devamı açısından son derece önemlidir.

Kan uyuşmazlığının teşhisi için hem anne hem de baba adayının kan grubunun bilinmesi önemlidir. Eğer anne Rh (+) ise babanın kan grubu önemini yitirir. Gebelik takibi esnasında annenin kanında normalde olmaması gereken anti-Rh aranır. Bu teste indirek coombs adı verilir. Doğum sonrası bebekte anneden geçen antikoların aranmasına ise direk coombs testi adı verilir. Bebeğin kan uyuşmazlığından etkilenip etkilenmediğini anlamak için ayrıca kordosentez de yapılabilir.

Kan uyuşmazlığında amaç annenin Rh pozitiflere karşı antikor oluşturmasını engellemektir. Bu nedenle kan grubu Rh (-) eşi Rh (+) olan gebelere 28. haftada anti-D iğnesi yapılmalıdır. Bu ilaçlara halk arasında uyuşmazlık iğnesi adı verilir. Doğumdan sonra bebeğin kan grubu pozitif ise ilk 72 saat içinde yeniden anti-D yapılmalıdır.

Benzer şekilde düşük, dış gebelik, kürtaj gibi durumlarda da müdahaleden hemen sonra anti-D yapılmalıdır. Tanısal amaçlı girişimler olan amniyosentez, kordosentez, CVS gibi işlemleri takiben anti-D yapılması gebeliğin sağlıklı devamı açısından son derece önemlidir.

Pratik Öneriler

Marulun dış yapraklarında vitamin daha fazladır, onun için dış yapraklarından da yararlanın, atmayın.

Marulunuzun yaprakları pörsümüşse; biraz sıcak suda bırakın, sonra soğuk suyla yıkayın. Marulunuz tazelenacaktır.

Maydanozdan daha fazla yararlanmak için saplarını da kullanın. Maydanoz saplarını atmayıp iyice temizledikten sonra çorbalarda kullanabilirsiniz.

Maydanozlarınızı uzun zaman dolabınızda bozulmadan, sararmadan saklamak için önce güzelce yıkayın. Temiz bir peçeteye sarıp iyice kurulayın. Temiz kapaklı bir naylon kutuya koyup buzdolabına kaldırın.

Nane çayı, mide gazını geçirerek doluluk

hissini ortadan kaldırır ve aynı zamanda hazmı kolaylaştırır, midenin daha çabuk boşalmasını sağlar. Nane çayını, kuru nane-yi sıcak suya atıp 10 dakika demleyerek elde edebilirsiniz.

Mısırları haşlarken daha lezzetli olması için tencereye bir çay kaşığı şeker atın. Ayrıca mısır kabuklarını yıkadıktan sonra onları da koyabilirsiniz.

Ateşte közlediğiniz mısırları, hemen bol tuzlu ılık suya batırıp sonra yemeyi hiç denediniz mi? Tuzlu su, hem mısırın üzerine yapışan külleri temizleyecek, hem de çok değişik bir lezzet verecektir.

Eğer cildiniz kuru ise bir muzun içine, içrisine bir çay kaşığı bal veya badem yağı karıştırıp yüzünüze sürün. Birkaç dakika bekleyip ılık su ile yıkayın.

Yemek tarifleri

Bal Tatlım

İçindekiler

- 1 adet deveci armudu
- 1 adet muz
- 2 çorba kaşığı keçiyoynuzu pekmezi
- 2 çorba kaşığı bal
- 1/4 paket vanilya
- 2 kaşık süt
- 4 adet badem içi
- 6 adet fındık
- 4 kuru kayısı
- 2 adet kuru incir

Hazırlanışı

Armut bir cam kabın içine rendelenir. Parçalara ayrılmış muz da kaba ilave edilerek bir çatal ile karışım ezilir. Pekmez ve bal da ilave edilerek karışım tekrar karıştırılır. Ilımlı sütü karıştırılmış vanilya da karışıma dökülür. İyice karıştırılan karışımın üzerine ince kıyılmış kuru kayısı ve kuru incir serpiştirilir. Ayrıca dövülmüş fındık ve badem de dökülür. Bir bardak üzüm suyu ile servis edilir.

Afiyet olsun!

Şujin
Xanim

Gencolar Gelecektir Geleceğimizi Karartmayalım!

Bir toplumda veya herhangi bir oluşumda gençlik örgütlenmesi yoksa, yok olmaktan kurtulamaz. Yaşamın sürekliliği ve gelişim çağının ilerleme kat etmesi bakımından gençlik öncü bir güçtür. Yeninin inşası olacaksa, bu yeni nesillerle mümkün olur, derim.

Sevgili biricik gençlerimiz... Sizleri pek de severim, bilirsiniz. Sizler bizim temel direğimiz ve biricik baş tacımızsınız. Haşaa... Bunu inkar etmek, kendini inkar etmektir. O zaman bunun adı gaflet olur. Doğru oturup doğru konuşalım.

Çocukluk hayalleri denizin açık maviliğinde olduğu gibi berrak, doğal ve safır. Yaşadığımız şu dünyanın haline bakın; kirletilmemiş bir ucu kalmamış gibidir. Oysa çocukluk hayalleri kirletilemeyecek kadar temizdir. Yani varmak istediğim durağın hangi durak olduğunu soracak olursanız, derim ki; çocukluk hayallerimize asla ihanet etmeyelim.

Maalesef yaşadığımız sistem denen şu kör olasıca canavarın kendi saltanatını koruyabilmesi için taze kana ihtiyacı vardır. Daha önceden belirttiğim kene gibi kanımızın son damlasına kadar zikkımlanır ve bizi kirletir. Genco olmanın yaşını mı olur? Gencoluk dediğin, sevgili ruhlarımızda olmalı.

Ayooool!.. Bazı gencolara bakıyorum da henüz onsekizinde, hantal ki hantal, Karadeniz'de gemileri batmış, ne biliiim kendini yere atmışsa bunun adını pîremêr/pîrejin koymak lazım. Etrafıma bakıyorum ve dūr ū kūr düşünüyorum; acaba yeni nesil için verilen bunca mücade- lenin ileriki aşamalarının devamını getirecek olan gene gencolar olacaksa, şu Avrupa yaratığının kocamış pisss göbeğinde mahkumiyeti yaşayan gencolar alemine ne demeli? Kayıplara kaybolup da kendini bulamayanlar, kendi varlığın-

dan bile habersiz olanlar, kokuşmuşluğun pençesinde benliğini yitirenler, bedenleri satılan, kendisi olamayan genco kızlar, sapına kadar kirletilmiş pis işlere bulaştırılanlar vs. vs. vs... Ayol kızmadan, batırmadan edemeyeceğim. O kadar üzüliyorum ki! İçimden ağlamak, volkan

derseniz; çocuklarınızın geleceğini düşündüğünüzü sanıp da aslında karın tokluğuna, günübürlük, hiçbir garantisi olmayan vasat, 'can boğazdan gelir' misali bir hayatı dayatarak, aslında çocuklarımızın canına okumaktasınız. Yine onları döverek, haşlayarak, ne biliiim bastırarak, as-

lında geleceğin boğazına sakız gibi yapışıp suyunu çıkarmaktasınız. Üstüne üstlük bunu iyilik maskesiyle yapmaktasınız. Olacak iş değil! Ayooool! Tepemi arttırmayın benim!

Sayılamayacak kadar gencocuk kızlarımızı ol- ması gereken yerde arıyorum da bir türlü bulamıyorum. Evden dışarı adımını atamayacak kadar yaşadığı mahkumiyet içler acısı. Yani var gücüyle özgürlük maratonunda durmaksızın yorulmuş iken, ellerine tuğ, iplik verilip nakış nakış çeyiz hazırlaması beklenmektedir. Ayol zamanımızı içi boş şeylerle harap etmenin faydası kime olabilir? Yapmayın, etmeyin, gençlerimize kefen giydirmeyin! Onları bin kez ölümün kucağına salıvermeyin! Kısacası vicdanınızın sesine kulak verin, olur mu sevgili aile ocağı?

Bakın sevgili gencolar, akıllı olalım ve yerimizde saymayalım. Yani şiddete en çok karşı olması gereken mahluklar olmalısınız. Ayooool bazılarınıza şöyle bir bakıyorum da, ne bu maço- luk taslamalar falan, diye sormadan ede-

miyorum... Kabadayılık karın doyuramaz küçük beyler! Maço- luk bir marifet mi sanıyorsunuz? Çok ayıp gencolar! Pek yakıştıramadım boyunuzun posunuza doğru- su. Hem, büyüklerinize örnek olacağınız maço- luk sıfatıyla vurup kırılıyorsunuz, zaman zaman ortalığı dağıtıyorsunuz. Olacak iş değil canım!.. Ona buna tokat atmak güçlü olduğunuzu kanıtlamaz! Yani yaptığınız zayıflığın göstergesidir. Bir insanın tehlike anında kendisini koruması meşru bir hak. Tamam, katılıyorum. Ancak maço- luk ve meşru savunma birbirine oldukça zıt kavramlardır. Maço- luk yapanların kulağına küpe olsun e mi-iii?..

Avrupa denen kokuşmuş yaratık, sözde modern ve aydınmış (!) Güleyim bari, hihihihiiii!.. Etrafınıza bir bakın; köşe bucaklarda, istasyon veya diskolarda bu tuzağa düşmüş sayısız gencomuz var. Aşırı dozda toz kullanan ve bu köhne- mişlikte körükörüne hayatlarına son verenler... Bıçaklı kavgalarda yitirdiklerimiz... İçkinin dozajını kaçırıp, silahı oyuncak bilip de arkadaşını vuranlar... Bunlara ne demeli? Maalesef yeni nesil- lerimizin bir çoğu Avrupa'nın şişik pisss göbeğinde kaybolup gittiler, hala da gitmekte. Kendi dilimizi, kültürümüzü tanıtmazsak ya da mücadeleden uzaklaş- rırsak olacağı budur. 'Aman çocuğum mücadeleye tanışmasın, uçup gider sonra' diyenler, çocukları bataklığın pençesinde çürpürken gıklarını çıkaramayanlar... 'Gerçekler acıdır' misalinden yola çıkarsak gencolarımızı çıkaralım bataklıktan. Onları bastırmayalım; çünkü bu davranışlar onların doğasına aykırıdır. Bırakalım özgürlüğün akışına; bakın o zaman yeni nesillerimiz kendilerini bulacaklar ve ateşin ve güneşin çocukları olacaklardır. Geleceğimizi kendi ellerimizle karartmayalım

shujin_xanim@hotmail.fr

gibi öfkemi kusmak istiyorum.

Aile ocağı diye adlandırdığımız olgunun parmak izi en belirgin olanıdır, de- sek onikiden vurmuş oluruz. 'Neden?'

ni şiddete en çok karşı olması gereken mahluklar olmalısınız. Ayooool bazılarınıza şöyle bir bakıyorum da, ne bu maço- luk taslamalar falan, diye sormadan ede-

bulmaca

Soldan Sağa:

Yukardan Aşağıya:

1- Devrimci mücadelesi, özgürlükçü çizgisi ve aydın kişiliğiyle tanınan, geçen ay vefat eden Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Eski Genel Sekreteri, 2- omurga içinde bulunan kanal boyunca uzanan, bozmadde ve akmedden oluşan sinirsel doku / Elazığ'ın bir ilçesi, 3- Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü / uygundur, iyidir anlamında kullanılan bir cümle, 4- Ortodokslarda İsa, Meryem ya da azizlerin tahta üzerine mumlu ve yumurtalı boyalarla yapılmış dinsel resimlerine verilen ad / az şey, az, 5- iye, sahip / bilen, bilici / ölü vücut, ceset, 6- Kadınların takındıkları süs iğnesi / tat, tadımlık, 7- bir kadın ismi / İspanakgillerden, yaprakları büyük olan bir sebze bitkisi, 8- Arsenik'in kısaltması / kısaca 'vesaire' / ek almış bir işaret zamiri / bir nota, 9- gerçek / Etkilenme, çağrışım veya içe doğmayla akla gelen yaratıcı duygu, düşünce, ilham, 10- 'Haydi, yürü, kalk, git' anlamında / parça, 11- bir kadın ismi / cehennem bekçisi, 12- Birleşik Arap Emirlikleri / güzel öten bir kafes kuşu / İspanya'da devrimci bir örgüt

Geçen Ayın Bulmaca Çözümü													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	M	E	H	M	E	T	S	E	V	G	A	T	
2	A	Y	E	L	İ	F	Ş	A	F	A	K		
3	H	A	R	R	A	N	Z	N	R				
4	A	L	E	L	D	A	D	G	E	R			
5	L	E	H	T	E	O	L	M	A	K	İ		
6	L	T	O	M	A	L	İ	Z					
7	E	A			M	A	N	İ	P	L	E		
8	Y	E	M	E	N	E	L	Z	E	M			
9	İ	K	İ	A	S	T	I	M	İ	S			
10	S	P	A	S	İ				A	Y	A		
11	H	İ	L	K	A	T			A	V	R	E	L
12	İ	K	İ	A	N	L	A	M	L	I			I

1- Steven Spielberg'ün Güney Amerika'daki ırkçılığa ve cinsiyetçiliğe değindiği ilk filmi / eski dilde su, 2- Milattan Sonra / müzikte duraklama zamanı / KJB'nin (Koma Jinên Bilind) toplumsal ayağı olan örgütü, 3- Sufizm yanlısı olan / Birleşmiş Milletler'in kısaltması / Kürtçe'de 'had, safha, derece', 4- Erbiyum'un kısaltması / büyük deniz teknesi, 5- dört sürtme telli bir orkestra çalgısı, 6- bir kimse için kötü dilekte bulunuş, beddua ediş / bal koymaya yarayan küçük tekne, 7- kaynağı mitolojik çağlara dayanan kırıltı bir çalgı / İtalya'nın en büyük nehri / Kürtçe'de yumurta, 8- tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı duruma verilen ad / içinden sarkan tokmağının kenarlara vurmasıyla ses çıkaran madenden araç, kampana / Baryum'un kısaltması, 9- Güney Amerika anakarasında bir ülke, 10- eskiden hanlarda çalışan uşakların başı / bağır, iç, 11- bir kadın ismi / denizde kullanılan halka biçiminde cankurtaran, 12- bir dilekte bulunmak için bir kişiye yalvarmaya gitmek anlamında kullanılan '..... yüz sürmek' deyimini.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Hazırlayan: Sozdar Dersim

Didinana

Selma Koçiva

Memet -I-

Pasaportu aldığım, köye döndüğüm günlerdi. Bir rüyada son yılları yeniden yaşadım. Rüyamda Memet'le Orhan Gazi Lisesi'nden çıkıp, tren yoluna bakarak ilerliyoruz. İki insan önümüze geçiyor. Birini okuldan hatırlıyorum. İkimizi de kurşuna tutuyor. Yerlere seriliyoruz, kan gölü oluyor tren yolu. Etraftan öğrenciler koşuyorlar. Bir Hopa'lı kız arkadaşım bizi taksiye atıp hastaneye götürüyor. Hastane kabul etmiyor, bir diğer hastaneye gidiyoruz. Yolda Memet beni suçluyor. Sen sebep oldun bu olaya diye. Tartışmıyoruz. Sonra ağlayıp ilk kez ona sevdiğimi söylüyorum. Ona anonim bir mektup yazıp, meraklandırmıştım birkaç ay önce. O yaralı halimizle ilk kez kendimi ele vermiştim.

Memet ağladı. Hiç ağlar mıydı o laz çocuğu? Öyle sert ve mert duruyordu ki okulumuzda. Sonra hastane kapısında ayırırlar bizi. Beni bir odaya, onu başka bir odaya alıyorlar. Bir süre sonra Memet'in öldüğünü duyuyorum. Hopalı kız arkadaşımı polisler götürüyor. Beni unuttular bir odada.

Yandığımda Nana'nın odası köşkteyim. Yatak ıslanacak kadar terledim. Rüyamı hatırlıyordum. Gerçek olanla rüyayı ayıklamaya çalışıp kafamı toparladım. Gerçekte vurulan Memet'ti. Ben olayda yara bile almadım. Hastaneye onu götüren Hopa'lı kız arkadaşım ben dim. Polisin gözüne aldığım da bendim. Oysa Memet'e yaralı haliyle onu sevdiğimi söylediğimde çok geç olmuştu. Ağır yaralıydı. Eline adımı yazmıştı 'Bese'. Sonra 'benden şüphelenme' dedim ve ağladım. Adımı elinden sildi. Ne anlama geliyordu eline adımı yazması? Elindeki yazıyı silerek bana inandığını mı anlattı? Bana inanış mıydı? Suçsuz olduğuma inanmış mıydı?

Bundan sonrası için bir toplumsal barış mücadelesi verecektim. İnsan hakları mücadelesi olacaktı bu mücadelenin adı. Rüyamdaki gibi onunla vurulmayı çok isterdim. O bir Laz çocuğuydu. Benim toprağımın insanı. Her milliyetten çocuklar arasında birbirimizi çekmiştik. Ve o kurşunlar ne adına atılırsa atılsın, yanlış bir hedefi buldular. Sevgiyi vurdular, umudu boğdular. İnsanca olan her şeyi yok ettiler. Memet yanlışlıkla solcular tarafından vuruldu. Onlar devrimci olamazlardı. Sosyalizmi böyle bilmedik, böyle öğretmedi büyüklerimiz. Direncin biçimi bu mu olmalıydı?

Yatakta düşünürken etrafımda döndüm. Memet'i alıp da Xalik'anaya gelemedim. Ona çocukken oynadığımız yolları, tepeleri, yaylaları gösteremedim. Oysa onu da bu coğrafyadan alıp götürmüşlerdi. Şimdi İstanbul'da yatıyordu. Mezarına gidemedim, hiç buna yüreğim dayanamazdı herhalde. Ama bir gün mutlaka bir gün mezar başına başımı yaslayıp ağlayacağım.

devam edecek...

Gerçekleri Ortaya Çıkarma Aşkı

Gazetecilik biraz merak biraz macera, ama en çok gerçekleri ortaya çıkarma aşkıdır. Söylenmeyi korkusuzca söylemek, tokat olup yalanın yüzünde patlamak, gerçeğin yanında olmak isteğidir gazetecilik.

Daha çok kadınlarla röportaj yapmayı, kadınlar üzerine yazmayı seviyor Melek. Yaralı corafyanın yaralı kadınlarını yazmak, onları gündeme taşımak, yazma ve araştırma ruhunu geliştirmiş.

Sorunun bir ucundan tutarak çözüme katkıda bulunmak, 'yaraya tuz basmayın yarayı sağaltın' demek kadar güzel ne olabilir ki?

Yaraların sağaltması ve Melek'lerin çoğalması en büyük dileğimiz.

• Gazeteciliğe ne zaman ve nasıl başladınız?

Yaklaşık iki yıl önce başladım. İlgi duyduğum ve sevdiğim bir alandı ama hesapta olmayan bir şeydi. Şu anda yazıyor olduğum Batman Çağdaş Gazetesinin hem sahibi hem de Yazı İşleri Müdürü Arif Arslan Beyin teşvikiyle başladım.

Bana hep "Çok iyi konuşuyorsun ve bunu mutlaka yazıya dökmelisin" dedi. Bense yazmanın ayrı bir yetenek olduğunu söyledim. Bir gün Arif beyin hatırı için bir davete katılmam gerekiyordu. Gitmiş olduğum davetle ilgili izlenimlerimi bir yazıyla dile getirmek zorunda kalmıştım. Yazmaya o günden sonra da devam ettim.

• Gazetecilikte esin kaynağınız nedir? Yazı ve röportaj konularınızı neye göre seçiyorsunuz?

Yazılarım özellikle röportaj ağırlıklı. Konuklarımı ise daha çok toplumda başarı göstermiş ya da çeşitli zorluklarla mücadele eden kadınlarımız arasından seçiyorum. Hiç kimsenin ayıbı ve kusuruyla işlem olmaz. Dil, din, ırk, cins renk ve mezhep ayrımı gözetmeksizin bireylerin ortaya çıkardıkları başarılarla ilgileniyorum.

Düşün yazılarımda ise daha çok hayata dair ve kişisel gelişim konuları üzerine yoğunlaşıyorum. Esin kaynağım, insan yüzünde gördüğüm ve görmek istediğim bir tebessüm ve başarı...

• Gazetecilikte enerjinizi nereden alıyorsunuz?

Özellikle hayata dair yazılarda okularımın beni arayıp ya da e-mailler gönderip "bu gün kendimi hiç iyi hissetmiyordum; ama yazınız bana pozitif enerji verdi" demeleri, benim hem esin kaynağım hem enerjim...

• Karşılaştığınız zorluklar..?

Yaklaşık iki senedir gazetecilik yapıyorum herhangi bir sıkıntıyla karşılaşmadım. Hatta birçok gazete ve gazetececiye açılmayan kapılar bana açıldı. Karşılarında bir kadın gördükleri için şaşırınlar da oluyor tabii; bu duruma aynı zamanda seviniyorlar. Çünkü bizim toplumda kadın hala tarlada ve dört duvar arasında... Yani hak ettiği yerde değil...

• Bu memnuniyet, samimi bir memnuniyet midir?

Evet. Çünkü söyleşilerde karşılıklı olarak bu enerjiyi alabiliyorsunuz.

• Röportaj yaptığınız erkekler memnun oluyor. Peki, röportaj yapmanın siz değil de, kızkardeşi ya da eşi olduğunu düşünürsek aynı memnuniyeti gösterirler mi?

Bizim toplumda, kadınlar sosyal olabildiler mi diye bakmak lazım. Hala dört duvar arasında olup birçok şeyden mahrum olan kadınlarımız var. Onları bu yaşama mahkum eden erkekler (eşleri, babaları, ağabeyleri) bir yandan sosyal yaşamda ayakları üzerinde durabilen kadına "saygı" duyarken, öte yandan kendi kadınlarını sosyal yaşamdan uzak tutarak bir çelişki yaşamaktalar. Bu da feodalitenin toplumumuzda hala var olmasından kaynaklanmaktadır.

Fakat kadının sosyal olmasını ve özgüven kazanmasını isteyen erkek sayısı önemsenecek bir durumdadır.

• Yarı feodal-yarı modern bir toplumda kadın nasıl bir şekil almıştır?

Batman gelişmekte olan, tam modernleşmemiş ve feodalitenin hala hakim olduğu bir toplumsal yapıya sahiptir. Geçişler her zaman sancılıdır. Bu anlamda yaşanan sancılardan yine en çok etkilenen kadınlardır. Anlayacağınız, kadın ne modern ne de muhafazakar olabiliyor. Tipik bir geçiş bunalımı yaşamaktadır.

• 'Muhafazakar tarzda giyinen kadınlar, diğer kadınlara nispeten sosyal yaşamda daha "özgür" hareket ediyor' değerlendirmesine katılıyor musunuz?

Özgürlük beyinde başlar. Düşüncelerini ve duygularını rahat bir şekilde dile getiremeyen bir insan için özgürlükten bahsetmek biraz lüks olur. Çünkü bizim toplumda kadın nasıl giyinirse giyinsin hala çok tutuk. Kendini iyi ifade edememenin ezikliğini yaşıyor. Duygularını ve hislerini hep saklı tutuyor.

• Kadın ne kadar "kadın" olabiliyor?

Sanırım burada öğrenmek istediğiniz; kadının öz benliğini ve kendini ne kadar yaşadığıdır. Kadınlara verilmiş misyonlar ve sıfatlar vardır; anne, eş, sevgili gibi... Bu sıfatlar da erkeklerin isteklerine göre biçimleniyor. Hatta bir-

çok kadın bunu kutsal bir görev gibi görüyor. Bu nedenle kadın, sadece kadın olma sıfatını ve kendini yaşamada ikinci, üçüncü hatta bazen dördüncü planda tutuyor. Bir çoğu sıralamaya bile giremezken, bu cevaptan kadınlığını hiç yaşamayan kadınlarımızın olmadığı sonucuna da varamayız tabii.

• Kadın intiharlarına ilişkin her kesimin bir görüşü vardır. Bir gazeteci gözüyle siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Son zamanlarda bölgemizde yaşanan tatsız ve üzücü olaylardan dolayı köyden kente göçün artması, işsizlik, kentleşme yolunda yaşanan gelişmeler birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Geçişler sancılı olur, demiştik. Bunun en önemli sonuçlarından biri de, intihar vakalarıdır. Şehrin bir tarafında modernitenin diğer tarafında feodalitenin hakim olması ya da yaşanması kadınlarda psikolojik sorunlar yaratmıştır.

• Melek ne kadar özgürdür?

Güzel bir soru... Bizim toplumda doğan, büyüyen ve hala burada yaşamaya devam eden bir kadın olarak ne kadar

özgür olduğumu zaman zaman ben de düşünmüştümdür. Evet, sosyal statüde bir yerim var. Kendimi rahat ifade edebiliyorum. Bazı örf, adet ve geleneklerimizin etkisinde kalsam ve tamamıyla soyutlanmasam bile, yine de bizdeki kadınlara nazaran kendimi çok şanslı görüyorum.

• Şimdiki aklınız olsaydı geçmişte ne yapardınız?

Biraz asi ruhluymumdur. Kafama bir şeyi taktım mı mutlaka yapmışımdır. Hele bir de doğruluğuna ve benim için iyi olduğuna inanmışsam... Bu nedenle yaşamımda yapmayı planladığım birçok şeyi yapmışımdır. Fakat içinde kalan bir şey var mı diye sorarsanız, var derim. Konservatuar okumak, yaşamımı müzik üzerine kurmak ve hiçbir şehre bağlı kalmadan dünyanın birçok yerine müziğimizi götürüp tanıtmak isterdim.

• Melek kimdir?

Batman doğumluyum. İlk, orta ve lise eğitimimi Batman'da tamamladım. Sosyal bilimlerde lisans yaptım. Hala iktisat üçüncü sınıf öğrencisiyim. Dokuz kardeşin sondan ikincisiyim.

Hasret Birsal

Yaşadığı Tüm Acılara Rağmen Hala 'Barış' Diyor

O Kürdistan'lı bir ana... Acı ve hüznü dolu, matemli bir yaşamın sahibi o. Evlendi, yaşamı değişti. Özgürlük mücadelesiyle tanıştı, yaşamı değişti. O barış ve halkın özgürlüğü için mücadele ediyor. Dılşa Ana şimdi 67 yaşında.

Birçok kadının yazgısını paylaşıyor

Dılşa Ana birçok Kürdistan'lı kadın gibi henüz 15 yaşındayken görücü usulüyle evlendirilir. Seçme hakkı olmaz; aile ne karar verirse o yerine getirilir. O daha çocukken ev kadını olur. Küçük yaşlarda bir evin yükünü omuzlar. Dılşa Ana, bu çekilmez yaşamı günümüze kadar sürdürmek zorunda kalır. Acı, keder, sevgi, yas içinde yaşamını sürdürür. Dılşa Ana, o dönem "küçük olduğu için bazı şeyleri anlamadığını, birçok şeyi eşinden öğrendiğini" söylüyor. O da diğer kızlar gibi kendi yaşına uygun davranma şansına sahip değildi. Büyüklerin anlayışına göre o artık büyümüştür ve bir ev kadını olarak annesinin geleneğini sürdürmelidir. Haliyle yılların yaşam kuralını bozamaz ve yaşam çarkında günlerini geçirmek zorunda kalır.

Dılşa Ana'nın üç kızı olur. Henüz çok küçükken çocuklarını büyütmek zorunda kalır. Kızları Dılşa Ana'nın yaşamında özel bir yer edinir. Ancak kızları da yılların geleneği gereği, küçük yaşlarda aile büyüklerinin kararıyla erken evlenmek durumunda kalır. Dılşa Ana'ya en çok üzen şey, kız çocuklarının okuyamaması olur.

Çok bedeller verdi

Dılşa Ana'ya göre her şey eski gibi değil, her şey değişmiş. O şimdiki bildiklerini küçüklüğünde bilmiş olsaydı, yaşamı çok daha farklı olacaktı. Dılşa Ana okumayamazı bilememenin acısını derin

bir serzenişle dile getiriyor. Öğrendiği her şeyi yaşam tecrübelerinden edinmiş o.

Dılşa Ana, seçkin kelimelerle kendi yaşam öyküsünü anlatıyor. Onlarca defa ailesine yapılan uygulamalarla ilgili daha önce sayısız kez bilgi vermiş, raporlar yapmış. Kamuoyu içinde de iyi çabası, cesareti, çalışması ve mücadelesiyle tanınıyor.

Dılşa Ana hangi acısını, hangi kelimelerle ifade edeceğini bilemiyor ve her söz onun yüreğine bir yumruk gibi iniyor. Dılşa Ana'ya göre "ateş düştüğü yeri yakıyor." O, "benim yerime bir taş olsaydı, çoktan erimişti" diyor. Her yastığa başını koyduğunda saatlerce kayıplarını, tutuklamaları, şahadetleri düşünmekten kendini alamıyor. Çünkü O'nun yaşam gerekçesi ve mücadelesi nedeni onlar...

Dılşa Ana ne kadar öyküsünü anlatsa o kadar 'ahh!' çekiyor. Ancak devletin baskı ve zulmü aklına geldiğinde gözyaşlarını temizliyor ve 'egemen devlet karşısında hiç bir zaman ağlanmaz' diyor. Yanan yüreği O'nu başı dik, mücadelecisi bir kadın yapıyor.

Bu kız ne okuyor?

Dılşa Ana mücadeleyi yeni yeni tanıdığı dönemlere dikkat çekiyor. O zamanlar TIKKO, DDKD, Rızgari ve bazı diğer örgütler de vardır. "Köyümüzde Hanım adında bir kız öğretmen vardı. Gece gündüz bahçede kitap okuyordu. Hep dikkatimizi çekiyordu, bu kız ne okuyor, neden bu kadar okuyor diye. Köylüler de onun yabancılarını, Ermenilerin kitaplarını okuduğunu söylerlerdi. Kimse ne okuduğunu bilmiyordu. Sonra öğrendik ki, bu öğretmen devrim içerikli kitaplar okuyormuş."

Kitapları saklıyordu

Dılşa Ana'nın çocukları artık büyür, okula ve kitap okumaya

başlarlar. Ama babalarının korkularından kitaplarını hep palasların altında saklarlar. Her üç erkek çocuğu da çok kitap okur.

En çok da Ferdi adındaki küçük çocuğu okumaya karşı ilgi gösteriyor, gece gündüz kitap okuyormuş. Dılşa Ana oğlunun okul kitapları okuduğunu düşünürken bir süre sonra bunların okul kitapları olmadığını anlamış.

Özgürlük Hareketini Tanıyor

Bir gün Ferdi ailesini toplar ve tartışmaya başlar. Sonra kuzenleri ve diğer akrabaları da Ferdi'nin tartışmalarına katılır. Hepsini dikkatlice onu dinler. Her defasında annesine; 'Ana! Ülkede zulüm, tahakküm, ölüm var. Devlet Kürtleri istemiyor, hakaret ediyor, Kürtlerin dilini, kültürünü yasaklamış der. Dılşa Ana, bunları duyduğunda çok garipsir, dolayısıyla anlamaz. Onlara 'siz neden bahsediyorsunuz?' diye sormuş. Bu şekilde Dılşa Ana, oğlu aracılığıyla özgürlük mücadelesini tanımış.

Dılşa Ana'nın çocukları artık Özgürlük Mücadelesinde yer almışlardır. O, genç olmadığı için hayıflanıyordu; 'keşke genç olsaydım da onların yanında olabilseydim' diyordu. Oğlu özgürlük saflarına katıldığı zaman, çok etkilenmiş. O zamanlar Apocular "terörist" olarak nitelendirilmiş. Dılşa Ana ne anlatılmak istendiğini anlamaz haliyle. Apocular kimdir, ne yaparlar?.. Bir süre sonra özgürlük militanları O'na misafir olmaya başlar. Dılşa Ana, böylelikle onları yakından tanıma sürecine girer.

Acısına dayanamayıp vefat eder

Oğlu gerilla saflarına katıldıktan sonra devlet baskısı fazlalaşır. Her gün askerler gelip gider, baskı çoğalır. Köylerindeki evleri iki kere yakılır, bir kere de bombalanır. Küçük oğulları katıldıktan sonra diğer oğulları Mefair'e çok baskı yapılır. Dılşa Ana, Mefair'in evlenmesi ha-

linde her şeyin düzeleceğini düşünür, ama Mefair evliliği kabul etmez. Dılşa Ana, anne yüreğiyle Mefair'in de gitmesini istemez. Mefair'i evlilik konusunda ikna eder. Artık düğün günü yaklaşmıştır. Bir süre sonra Mefair'in İstanbul'da bir çatışmada yaralandığına, O'na barbarca davranıldığına ve hastaneye kaldırıldığına dair bir duyum alırlar. Oğlu televizyonda gösterilir ama o oğlunu tanıyamaz. Mefair, davasında pişman olmadığı için 1992'de, hastanede "yanlış" tedavi edilerek katledilir. Vasiyeti üzerine Mefair'in cenazesi Kulp'a götürülerek, sarı-kırmızı-yeşil bayraklara bezenerek defnedilir. Asıl Ana'yı kahreden, Mefair'in şahadetinden sonra nişanlısının da üzüntüden zamansız yaşama veda etmesi olur.

Şahadet... Kaçırma... Zindan

1993'te, devletin baskı ve zulmü nedeniyle aile Kulp'tan Amed merkezine göç eder. Ancak burada da devlet baskısı sürer. Oğlu Nevzat da bu baskıdan payını alır ve 12 yılını zindanda tutsak olarak geçirir.

Dılşa Ana ve eşi Fikri yalnız kalırlar. Yalnız da olsalar, devlet onları yalnız bırakmaz, sürekli ölümle tehdit eder. En sonunda eşi Fikri Özgen, 27 Şubat 1997'de sivil polislerce kaçırılır ve bugüne kadar da kendisinden bir daha haber alınmaz. Dılşa Ana artık tek başınadır. Bütün haberler üst üste gelir, 1999'da da Ferdi'nin şahadet haberini alır...

Direnişini sürdürecektir

Şu anda fiziki olarak yalnız da

olsa, O'nun mücadelesi ve inancı binlerce kişiyi çevresinde toplamıştır. Dılşa Ana, barışın ve özgürlüğün çocukları için çalışıyor. O barış için bir an olsun bile durmuyor, sürekli bir çaba içerisinde umudunu yitirmeden, inanarak anlamlı bir emek harcıyor. Yüreği çok yanmıştır ama her şeyi çocuklarının ve diğer çocuklarının mücadelesinin devamı için yapıyor.

Dılşa Ana, 'devlet hiç bir zaman annelerin yüreğinin şenlenmesini istemez' diyor. Elini barış ve kardeşlik için uzatan herkes, karşılığını azgın saldırılarla alıyor. Dılşa Ana, kendilerinin her zaman barış, onların ise ölüm dediğini; kendilerinin kardeşlik, onların ise ölüm dediğini söylüyor. Fakat gerçek olan bir şey var: O da Dılşa Ana'nın her zaman direnişini sürdürecektir olması...

Leyla Ayaz / Amed

ABONE FORMU

12 AYLIK

20 EURO

24 AYLIK

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN
Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 707851981
Fax: 0031 703881500

Almanya İçi Banka İsmi: Commerzbank
Konto No: 110571700 Blz: 38040007

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

Dılşa Özgen Kimdir?

Diyarbakır Barış Anneleri İnisyatifi üyesi Dılşa Özgen'in oğlu Mefair Özgen, 1992 yılında İstanbul'da girdiği bir çatışmada yaşamını yitirdi. Diğer oğlu Ferdi Özgen ise Dicle Üniversitesi'nde okurken PKK'ye katıldı. Ferdi Özgen de 1999 yılında girdiği bir çatışmada yaşamını yitirirken, anne Özgen'in eşi Fikri Özgen ise 27 Şubat 1997 yılında sivil polisler tarafından gözaltına alınmasından bu yana kayıp. Anne Özgen'in bir diğer çocuğu Nevzat Özgen ise PKK üyesi olduğu gerekçesiyle 13 yıl cezaevi yattı. Özgen ailesi 1993 yılında Kulp İlçesi'nden Diyarbakır'a göç etmek zorunda kaldı. Köyleri askerler tarafından 2 defa yakıldı ve bir defa da bombalandı. Dılşa Özgen yaşadıkları acılara rağmen yıllardır Barış Anneleri İnisyatifi'nde 'barış' için mücadele veriyor.